

Din cuprins:

ACUM - BNA 2021

- 2 Față de tineri, avem obligații | Ileana TUREANU
- 4 Marele Premiu - Biserica din Urși, marele câștigător al Premiilor Europene pentru Patrimoniu
- 8 Premiul Opera Omnia - Vladimir ARSENE. Navetist între două orașe nepereche
- 12 Secțiunea 1 - Locuințe individuale. ACUM - Acasă | Melania DULĂMEA
- 16 Secțiunea 2 - Locuințe colective. Locuirea în comun(itate) | Mihai RACU
- 20 Secțiunea 3 - Clădiri industriale, administrative, turistice și sport/loisir. Arhitectura publică la voia întâmplării | Gabriela PETRESCU
- 26 Secțiunea 4 - Clădiri socio-culturale. Premiul este al „celor 12” | Adrian SPIRESCU
- 30 Secțiunea 5 - Recuperarea patrimoniului și interpretarea identității. ACUM și la Iași | Dragoș CIOLACU
- 38 Secțiunea 6 - Arhitectură de interior. Proiecte cu povești | Ileana TUREANU
- 42 Secțiunea 7 - Spațiul public și comunitar. Multe posibilități și puține realizări | Matei COCHECI
- 46 Secțiunea 8 - Revitalizare rurală. Revitalizare „locală” | Andreea MATACHE
- 52 Secțiunea 9 - Arhitectura verde, sustenabilă. Condamnată să fie „altfel” | Cătălin BERESCU
- 56 Secțiunea 10 - Publicații de arhitectură. Nu arhitectură vorbită! | Sorin VASILESCU
- 60 Secțiunea 11 - Fotografie de arhitectură. 51 de lucrări, 31 admise, 4 nominalizări, un singur câștigător | Laurian GHINIȚOIU
- 64 Secțiunea 12 - Efemer - Marius MARCU-LAPADAT
- 68 Secțiunea 13 - Diplome - arhitecți în afirmare. Proiecte cu mesaje pentru viitor | Constantin GORCEA
- 72 Secțiunea 14 - Școli de vară de arhitectură, tabere de creație. Un sistem propriu de educație non-formală | Eugen VAIDA
- 76 Secțiunea 15 - Proiecte viziunare. Vizionar sau privind către viitor | Lorin NICULAE

NOUL BAUHAUS

- 80 O nouă renaștere | Sorina NEAȘU

PREMIILE PENTRU AI NOȘTRI

- 82 Arhitecții români s-au remarcat la BAB, ediția „Nomad în satul global” | Ileana TUREANU
- 86 Recunoaștere internațională. ISHO U1 - Timișoara a câștigat Big See Architecture Award 2021 și a fost nominalizată la Premiile German Design 2022

CONCURS

- 88 Concurs internațional de idei. Piața Unirii din Râșnov | Marius SOLON

EVENIMENTE ÎN CALDERON

- 90 ACUM! în Calderon | Ana FLUTUR
- 92 Expoziție de tapiserie Raveca IACOB | Olimpia SULTANA

PASIUNE DE ARHITECT

- 94 Bienala de Artă de la Florența 2021. Best Artist Award și Premiul Special al Juriului pentru Vladimir PAUN VRAPCIU
- 96 Acuarela lui Ion Bărlădeanu | Ana FLUTUR
- 98 Arhitectura lu' pește - I fish, therefore I am | Ioana ALEXE
- 102 Partenerii noștri - UAUIM. 7 | Adina RENȚEA

EVENIMENTE SUCURSALE

- 104 Suceava - Botoșani. Concert de pian la „Uzina de Apă” | Ion ANDRIU
- 106 Galați, Brăila, Vrancea, Buzău. „DE LA SUFLET LA SUFLET”. Expoziție de acuarela Dan Mihail VUCICOVICI | Doina Eleonora MARIN

„BOBOCI VIN...”

- 108 Viitorul nostru „artist-arhitect”. „Arhitectura mi-a deschis mintea, am început să înțeleg lumea din jur” | Ștefan CIOBĂNIȚĂ

ARHITECȚI ÎN AFIRMARE

- 110 Arhivarea Căminului. Gen și Domesticitate în Bucureștiul post-socialist - Expoziție și Screening | Iulia STĂTICĂ
- 112 Mariana POPESCU, în topul tinerilor inovatori de la MIT | Ștefan LICA

„OMUL CARE ADUCE CARTEA”

- 116 Mariana CELAC. Pasiuni, obiceiuri, gesturi, priviri | Vlad BRĂTULEANU

ARHIVELE UAR

- 120 Nicolae CUCU (1907-1994)

FILE DE REVISTĂ

- 124 ARHITECTURA nr. 3-4 din 2021 - Rural Revival | Ana FLUTUR

126 ÎN MEMORIAM

SENATUL UAR

- 142 Ședințele Senatului din lunile iulie, octombrie și decembrie | Mirela Cristina MERCURIANU

**AM ÎNCHEIAT UN AN GREU,
 DAR AM BIRUIT ÎMPREUNĂ!**

iulie decembrie 2021

Caseta redacțională

echipa redacțională:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR
Aurelian Arif - redactor coordonator
arh. Ioana Alexe - tehnoredactare
Ana Flutur - secretariat
Răzvan Hatea - fotografii
Claudia Ștefănescu - corectură

coordonator:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR

www.uniuneaarhitectilor.ro/BIUAR
ISSN 1582-2117

arh. Marina Macarie - sigla BIUAR

Se distribuie gratuit.

Contact

Centrul de Cultură Arhitecturală /
Secretariat /
Revista Arhitectura / Biblioteca
str. Jean Louis Calderon, nr. 48,
București, sectorul 2, cod 020038

Secretariat: tel. 021.315.60.73,
0737.01.77.85,
uar_contact@yahoo.com,
secretariat@uniuneaarhitectilor.ro

Revista Arhitectura: tel. 076.819.81.78,
076.819.81.79,
office@arhitectura-1906.ro

Biblioteca (program cu publicul):
L-V - 10:00-16:00, tel. 021.310.91.94,
biblioteca@uniuneaarhitectilor.ro

SUMAR

ACUM - BNA 2021

- 2 Față de tineri, avem obligații! | Ileana TUREANU
- 4 Marele Premiu - Biserica din Urși, marele câștigător al Premiilor Europene pentru Patrimoniu
- 8 Premiul Opera Omnia - Vladimir ARSENE. Navetist între două orașe nepereche
- 12 Secțiunea 1 - Locuințe individuale. ACUM - Acasă | Melania DULĂMEA
- 16 Secțiunea 2 - Locuințe colective. Locuirea în comun(itate) | Mihai RACU
- 20 Secțiunea 3 - Clădiri industriale, administrative, turistice și sport/loisir. Arhitectura publică la voia întâmplării | Gabriela PETRESCU
- 26 Secțiunea 4 - Clădiri socio-culturale. Premiul este al „celor 12” | Adrian SPIRESCU
- 30 Secțiunea 5 - Recuperarea patrimoniului și interpretarea identității. ACUM și la Iași | Dragoș CIOLACU
- 38 Secțiunea 6 - Arhitectură de interior. Proiecte cu povești | Ileana TUREANU
- 42 Secțiunea 7 - Spațiul public și comunitar. Multe posibilități și puține realizări | Matei COCHECI
- 46 Secțiunea 8 - Revitalizare rurală. Revitalizare „locală” | Andreea MATACHE
- 52 Secțiunea 9 - Arhitectura verde, sustenabilă. Condamnată să fie „altfel” | Cătălin BERESCU
- 56 Secțiunea 10 - Publicații de arhitectură. Nu arhitectură vorbită! | Sorin VASILESCU
- 60 Secțiunea 11 - Fotografii de arhitectură. 51 de lucrări, 31 admise, 4 nominalizări, un singur câștigător | Laurian GHINIȚOIU
- 64 Secțiunea 12 - Efemer | Marius MARCU-LAPADAT
- 68 Secțiunea 13 - Diplome - arhitecți în afirmare. Proiecte cu mesaje pentru viitor | Constantin GORCEA
- 72 Secțiunea 14 - Școli de vară de arhitectură, tabere de creație. Un sistem propriu de educație non-formală | Eugen VAIDA
- 76 Secțiunea 15 - Proiecte vizionare. Vizionar sau privind către viitor | Lorin NICULAE

NOUL BAUHAUS

- 80 O nouă renaștere | Sorina NEACȘU

PREMII PENTRU AI NOȘTRI

- 82 Arhitecții români s-au remarcat la BAB, ediția „Nomad în satul global” | Ileana TUREANU
- 86 Recunoaștere internațională. ISHO U1 - Timișoara a câștigat Big See Architecture Award 2021 și a fost nominalizat la Premiile German Design 2022

CONCURS

- 88 Concurs internațional de idei. Piața Unirii din Râșnov | Marius SOLON

EVENIMENTE ÎN CALDERON

- 90 ACUM! în Calderon | Ana FLUTUR
- 92 Expoziție de tapiserie Raveca IACOB | Olimpia SULTANA

PASIUNE DE ARHITECT

- 94 Bienala de Artă de la Florența 2021. Best Artist Award și Premiul Special al Juriului pentru Vladimir PĂUN VRAPCIU
- 96 Acuarela lui Ion Bărlădeanu | Ana FLUTUR
- 98 Arhitecta lu' pește - I fish, therefore I am | Ioana ALEXE
- 102 Partenerii noștri - UAUIM. 7 | Adina RENȚEA

EVENIMENTE SUCURSALE

- 104 Suceava - Botoșani. Concert de pian la „Uzina de Apă” | Ion ANDRIU
- 106 Galați, Brăila, Vrancea, Buzău. „DE LA SUFLET LA SUFLET”. Expoziție de acuarelă Dan Mihail VUCICOVICI | Doina Eleonora MARIN

„BOBOCI VIN...”

- 108 Viitorul nostru „artist-arhitect”. „Arhitectura mi-a deschis mintea, am început să înțeleg lumea din jur” | Ștefan CIOBĂNIȚĂ

ARHITECȚI ÎN AFIRMARE

- 110 Arhivarea Căminului. Gen și Domesticitate în Bucureștiul post-socialist - Expoziție și Screening | Iulia STĂTICĂ
- 112 Mariana POPESCU, în topul tinerilor inovatori de la MIT | Ștefan LICA

„OMUL CARE ADUCE CARTEA”

- 116 Mariana CELAC. Pasiuni, obiceiuri, gesturi, priviri | Vlad BRĂTULEANU

ARHIVELE UAR

- 120 Nicolae CUCU (1907-1994)

FILE DE REVISTĂ

- 124 ARHITECTURA nr. 3-4 din 2021 - Rural Revival | Ana FLUTUR

126 IN MEMORIAM

SENATUL UAR

- 142 Ședințele Senatului din lunile iulie, octombrie și decembrie | Mirela Cristina MERCURIANU

ACUM! BIENALA NAȚIONALĂ DE ARHITECTURĂ 2021

Ileana TUREANU - președinte UAR

Față de tineri, avem obligații!

Anul 2021 a fost special, pentru Uniunea Arhitecților din România, și datorită Ediției a XIV-a a Bienalei Naționale de Arhitectură, care a dovedit - în pofida unui context neprielnic - că există o forță colosală de creație în România, o imensă energie a tinerilor arhitecți, o implicare și inițiativă remarcabile și o nevoie de comunicare și dialog permanentă, dar, mai ales, că dispunem de o resursă umană pe care nu avem voie să o ignorăm și să o irosim.

Față de tineri, avem obligații!

Bienala Națională de Arhitectură - cu titlul „ACUM” - a fost o ediție istorică, prin amploarea participării, prin faptul că a continuat să se desfășoare în întreaga țară, pentru că a fost cea mai amplă și cea mai disputată ediție, cu largă și tânără participare, o ediție cu proiecte ingenioase, care au dovedit că arhitectură de valoare se face în toate colțurile țării. Dacă 2021 a fost, din nou, un an lipsit de programe și strategii naționale, activitatea noastră s-a datorat, aproape exclusiv, inițiativelor particulare.

Este o satisfacție să reușim să încheiem, într-un an bântuit de boală, incertitudine, contestație, incompetență, o Bienală completă și cu proiecte de calitate excepțională. Am dorit ca Bienala 2021 să nu fie o manifestare de pandemie, bolnăvicioasă și speriată, ci o reacție puternică și în forță a unei bresle dornice și capabile să se implice atât în problemele globale ale planetei, cât și în dilemele și dificultățile locale și în probleme la scara vieții de zi cu zi, ale fiecăruia dintre noi. La concursul prilejuit de Bienală au participat peste 600 de proiecte în 15 secțiuni (pentru că arhitecții au căutat și au găsit noi modalități de implicare și manifestare, noutăți fiind secțiunile dedicate Taberelor de Vară, de Creație și Meșteșuguri și Arhitectura Vizionară). Bienala a dovedit capacitatea arhitecților români nu numai de a asimila experiențele și tendințele internaționale, dar și de a găsi răspunsuri originale, personale, inovatoare.

Au concurat „cot la cot” nume consacrate și debutanți, profesioniști din toate colțurile țării, formați în cele 4 facultăți de arhitectură. S-a păstrat unicitatea Premiului fiecărei secțiuni, pentru a accentua excelența și a nu-i știrbi prestața și prestigiul.

Desemnarea câștigătorilor a fost cel mai dificil exercițiu la care au fost supuse personalități cunoscute și recunoscute ale juriilor, în condițiile unui regulament riguros și strict, singurul criteriu de apreciere fiind valoarea actului creator. Lista premianților cuprinde nume cunoscute, dar, mai ales, nume de care vom auzi de acum înainte.

Bienala Națională de Arhitectură continuă să fie, de aproape 30 de ani, cel mai amplu concurs de arhitectură organizat în România. Nu numai proiectele premiate, ci toate proiectele valoroase participante vor fi promovate prin revistele și publicațiile UAR și prin Expozițiile și participările UAR la manifestări naționale și internaționale.

Bienala Națională de Arhitectură a făcut posibilă descoperirea unor proiecte și inițiative remarcabile din diferite zone care au devenit, astfel, surse de inspirație pentru specialiștii și edilii din țară. Prin manifestările colaterale organizate (expoziții, seminarii, simpozioane, conferințe, ateliere) în 8 orașe din țară - București, Cluj, Iași, Timișoara, Sibiu, Târgoviște și Târgu Mureș - s-a oferit arhitecților ocazia de a se face auziți și ascultați. În acest sens, prezența primarilor din Cluj, Sibiu și Târgu Mureș și a președintelui Asociației Comunelor din România, dezbaterile la care au luat parte constituie o premieră și o dovadă de interes și recunoaștere a faptului că BNA a reușit să convingă guvernarea de faptul că arhitecții sunt o forță de care sunt obligați să țină seama dacă vor ca orașele și satele să devină un loc mai bun de trăit.

Bienala Națională de Arhitectură a dorit să demonstreze că arhitecții alcătuiesc o breaslă solidară și că Uniunea și Ordinul Arhitecților din România înțeleg să-și unească forțele pentru promovarea arhitecturii și arhitecților.

MARELE PREMIU AL BNA 2021

Biserica din Urși, marele câștigător al Premiilor Europene pentru Patrimoniu

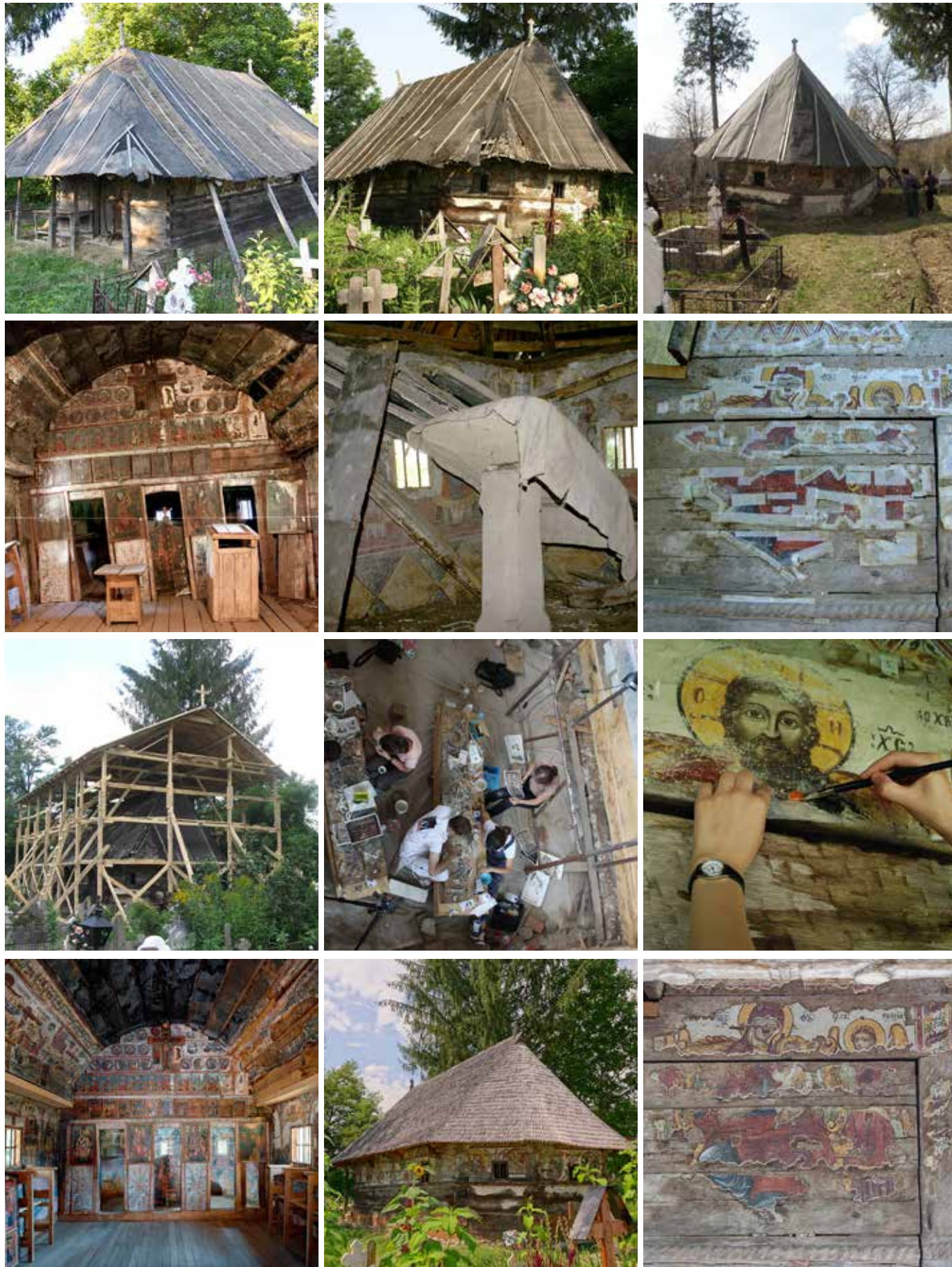

Pe 23 septembrie 2021, la Veneția, a avut loc ceremonia de decernare a Premiilor Europene pentru Patrimoniu / Premiilor Europa Nostra 2021, cea mai înaltă distincție din Europa. Ceremonia a fost transmisă live. Evenimentul i-a avut co-prezentatori pe comisarul european pentru Inovare, Cultură, Cercetare, Educație și Tineret, Marya Gabriel, și președintele executiv Europa Nostra, Hermann Parzinger.

Restaurarea Bisericii de lemn din satul Urși, județul Vâlcea a câștigat Marele Premiu, Premiul la categoria Conservare, dar și Premiului Publicului. Aproximativ 7.000 de cetățeni din Europa au votat online, prin intermediul site-ului Europa Nostra.

Proiectul - care s-a bucurat de aprecierea juriului alcătuit din experți și recompensat cu aceste înalte distincții - devine un exemplu, un demers exemplar, căpătând faimă internațională. „Acesta este rezultatul unei conservări interdisciplinare realizate exemplar la o biserică de lemn cu pictură murală, aflată într-un cadru rural. Realizată din materiale provenite din proximitatea sitului, aceasta este de o deosebită valoare și frumusețe”, a declarat juriul.

© Pro Patrimonio

© Cristina Adam & Total Image

„Conservarea **Bisericii de lemn din Urși** a avut loc într-o zonă izolată, cu resurse limitate și cu implicarea comunității locale. Pe parcursul șantierului, s-au creat multe oportunități pentru schimbul de cunoștințe. Proiectul a condus la o înțelegere mai profundă a valorii patrimoniului pe plan local și la un sentiment al purtării de grijă în rândul comunității satului. Aceasta este o abordare exemplară a conservării clădirilor vulnerabile precum această biserică”, a declarat juriul.

Premiile Europene pentru Patrimoniul / Premiile Europa Nostra au fost lansate de către Comisia Europeană exact acum 20 de ani. Fondată în 1963, Europa Nostra este recunoscută astăzi ca rețeaua de patrimoniu cea mai reprezentativă din Europa și acoperă mai mult de 40 de țări. Premiile Europa Nostra identifică și promovează cele mai bune practici în materie de conservare a patrimoniului cultural material și imaterial. În fiecare an, au fost selecționate 30 de proiecte din Europa. Dintre laureate, 4 câștigători concurează pentru Marele Premiu.

David Sassoli, președintele Parlamentului European, a declarat: „Aș vrea să-i felicit pe cei 24 de câștigători ai Premiilor Europene pentru Patrimoniul / Premiilor Europa Nostra 2021. Fiecare dintre ei a contribuit la protecția, îmbunătățirea și promovarea bogatului nostru patrimoniu cultural și la clădirea comună a viitorului Europei. Pactul Verde European, relațiile noastre externe și viitorul Europei sunt filtrate în mod natural prin identitatea noastră. Prin urmare, permiteți-mi să îmi exprim aprecierea și să le mulțumesc pentru angajamentul lor”.

„Câștigătorii Premiilor Europene pentru patrimoniu / Premiile Europa Nostra 2021 sunt ambasadorii frumuseții patrimoniului european, fie că este vorba de tradiții și meșteșug, de arhitectura care îți taie respirația sau de modul în care patrimoniul unește comunități și generații. Cred că păstrarea patrimoniului material și imaterial depinde de angajamentul oamenilor din spatele acestuia. Prin aceste premii, îi onorăm pe toți acei bărbați și femei excepționale, profesioniști în domeniul patrimoniului, arhitecți, oameni de știință și voluntari care aduc patrimoniul nostru comun mai aproape de inimile noastre. Viziunea lor merită să fie aplaudată”, a declarat comisarul european Mariya Gabriel.

Biserica din Urși cu hramul Buna Vestire și Sf. Arhanghel Mihail (cod Lista Monumentelor Istorice VL-II-m-B-09954) a fost construită în perioada 1757-1784. Ultima reparație a avut loc în 1943. La redescoperirea sa, în 2007, biserica era aproape fără fundație și risca să se prăbușească, în timp ce acoperișul din șindrilă avea nevoie urgentă de reparații. De asemenea, frescele pictate în tradiția post-bizantină, cu influențe occidentale, având o valoare artistică remarcabilă, erau grav degradate. Restaurarea ei a început în 2009, ca urmare a prăbușirii bolții peste altar, cu o intervenție de urgență și a fost terminată în 2020. Monumentul a fost restaurat de Fundația Pro Patrimonio. Au participat specialiști, voluntari, săteni.

Finanțarea proiectului a fost asigurată de **Fundația Internațională pentru Muzică și Artă**, **World Monuments Fund**, **Headley Trust**, **Holcim România**, **crowdfunding online** și **Institutul Băncii Europene de Investiții**, alături de mai mulți donatori privați.

PREMIUL
OPERA
OMNIA

ACUM - BNA 2021

© Cristina Adam & Total Image

Navetist între două orașe nepereche

Vladimir ARSENE

De 30 de ani, fac naveta între două orașe în care, în paralel, locuiesc, muncesc și periodic predau arhitectura. O navetă peste Ocean între, poate, cele mai diferite orașe ale civilizației urbane. Diferența este generată de caracterul țesutului urban și al structurii stradale, un grid specific colonizării la New York și un vernacular cu influențe orientale la București. Fragmentarea și varietatea newyorkeză se bazează pe coerența și rigiditatea tramei stradale și pe un regulament urban liberal. Fragmentarea structurii bucureștene are origini istorice și culturale, iar regulamentele urbane, pe modele occidentale, nu reușesc să o diminueze.

Coerența urbană a celor două orașe se bazează pe discontinuități, contraste și pe absența fronturilor stradale liniare. Paradoxal, aspecte legate de contextualitate în creația arhitecturală par a fi similare în aceste două cele mai nesimilare orașe. Contextualitatea, în varietatea fragmentării urbane, trece de alinieri la cornișe și relaționări stilistice și capătă semnificații mai largi, legate de istorie, lumină, funcțiune, reflecție, transparență, opacitate, mobilitate, perspectivă și contrast. Contextul depășește vecinătatea imediată și se relaționează la zone largi ale orașului, la istorie și la o viziune despre viitor. Încercările noastre de a face arhitectură în aceste orașe se adresează aspectelor profunde ale acestei contextualități.

Secțiunea 1 Locuințe individuale

București
Teatrul Național
„I. L. Caragiale”

Melania DULĂMEA

Secțiunea 1 Locuințe individuale

ACUM - ACASĂ

Presantul titlu ACUM pare să semnaleze o necesitate de conștientizare a momentului actual, atât în termeni de transformare iminentă, cât și de acțiune necesară.

ACUM, când locuința a devenit mai mult decât locul intim al familiei și spațiul în care regăsim condensate toate legăturile noastre cu lumea: școala, locul de muncă, cinematograful, restaurantul etc., arhitectura locuinței capătă o dimensiune nouă și îmbogățită, ce va redefini probabil producția de arhitectură viitoare.

Având în vedere contextul pandemiei cu efectele cunoscute, putem afirma că secțiunea „Locuințe individuale”, cuprinzând 47 de proiecte selectate, s-a bucurat de o participare largă și a oferit o imagine complexă și variată a producției de arhitectură din ultimii ani.

Au variat temele (locuințe de vacanță sau permanente, unifamiliale sau plurifamiliale), amplasamentele (urban, periurban, rural) dar, mai ales, categoriile de constrângeri la care au răspuns și a problematicei căreia se adresează. Se poate vedea că, în cea mai mare parte, proiectele înscrise în competiție au beneficiat de bugete destul de importante, acest aspect fiind un numitor comun. Proiectele definite cu resurse limitate, de reutilizare și, în consecință, de o restrângere a mijloacelor arhitecturale au fost minoritare.

Ca urmare a analizei și selecției preliminare, juriul a decis să extindă numărul nominalizărilor de la patru la cinci cu scopul de a oferi o imagine cât mai fidelă a varietății tipurilor de problematice adresate de proiectele participante în expoziție. Între cele cinci nominalizări putem diferenția două categorii de proiecte: o primă categorie care are ca date esențiale contextul urban specific și tot setul de constrângeri rezultat din lucrul cu beneficiarul real și o a doua categorie în care aceste date sunt mai degrabă generice, demersul fiind în principal centrat pe valoarea de manifest arhitectural pe care proiectul o generează.

Făcând parte din prima categorie enunțată, proiectul „Casa cu Liquidambar”, autori: arh. Răzvan Moșneag, arh. Octavia Popeea, arh. Iustin Popescu, arh. Vlad Bârlădeanu, oferă un exemplu valoros de a lucra în și cu constrângerile unui sit de mici dimensiuni, de a prezerva substanța și caracterul fondului construit modest, specific Bucureștiului premodern și de a-l adapta nevoilor de locuit actuale. Lucrând cu un amplasament ocupat de o construcție existentă, demersul arhitectural a urmărit să păstreze tipologia arhitecturală specifică a casei existente pe sit, să conserve cât mai mult din substanța masei construite și să obțină o mărime necesară a suprafeței utile, dar printr-o extindere cât mai discretă a volumului. În contextul amenințării sistematice a patrimoniului construit bucureștean prin intervenții speculative cu vizibile efecte de sărăcire a mediului de viață, juriul a considerat că proiectul oferă un mesaj important. O rezervă a fost totuși formulată față de transformarea estetică propusă ce reduce din detaliile de arhitectură originale.

Cel de-al doilea proiect din prima categorie, „Casa Nădășan 2.0”, autor: arh. Péterffy Miklós, pornește de la datele unui amplasament cu o poziție privilegiată: un deal cu expunere sudică și perspectivă asupra orașului Cluj. Proiectul urmărește să speculeze la maximum vederea panoramică prin spațialitatea interioară dinamică și decupajele tăiate în versant. Efectele scenografice sunt accentuate de paleta restrânsă de materiale cu accent pe tonurile neutre și de dialogul căutat între materiale reci și calde. Particularitatea amplasamentului oferă o dublă relație - vederea spre și dinspre oraș - totuși, în logica demersului arhitectural, cea din urmă pare subordonată primei.

© Cristina Adam & Total Image

Proiectele din cea de-a doua categorie sunt toate trei parte a unui nou cartier dezvoltat la nord de București, un ansamblu rezidențial ce își dorește să devină o rezervație de arhitectură contemporană autohtonă.

Primul proiect din această serie, „Locuință în Dumbrava Vlăsiei”, autori: arh. Andrei Șerbescu, arh. Adrian Untaru, arh. Mihail Filipenco, arh. Alexandra Aramă, arh. Cristina Budan, arh. Romina Pascuovici, arh. Alexandru Apostol, este un proiect cu valoare de experiment, cu o deosebită claritate ce transpare de la concept până la detaliu și execuție. Proiectul forțează ideea de limită îngustă, lucrând cu datele esențiale ale contextului într-un mod creativ și bogat spațial. Volumul compact este comprimat la maximum pentru a elibera cât mai mult teren, fără a pierde însă contactul cu acesta prin intermediul unor „curți” la diferite cote, intim legate cu spațiile interioare. Dispunerea perimetrală a circulațiilor, deși contraintuitivă, ajută în mod ingenios la eliberarea spațiilor și la această țesere a interiorului cu exteriorul. Totodată fermitatea și rigiditatea volumului este atenuată și contrabalansată de delicate elementele de tranziție (pergole, bovindouri, marchize) cu structură ușoară ce fac subtile trimiteri către arhitectura vernaculară.

Cel de-al doilea proiect, „Locuință unifamilială în Dumbrava Vlăsiei”, autori: arh. Radu Teacă, arh. Andrei Teacă, urmărește o spațialitate fluidă obținută printr-o așezare tentaculară care orientează volumul construit pe toate direcțiile către verdea exterior. Spațiile interioare curg unele în altele, se dilată pe verticală în zonele principale de

zi ale casei și se contractă în cele secundare și închid între ele curți mai intime, decupate față de terenul înconjurător. Estetica este cea a unui obiect sculptural, efect obținut prin tratarea monocromă într-un alb pur a tuturor suprafețelor, inclusiv a mobilierului interior și prin atenția acordată detaliilor și execuției.

Cel de-al treilea proiect, „Casa STUDIO 1408”, autori: arh. Lucian Bugnariu, arh. Diana Bugnariu, arh. Diana Jitariu, arh. Alin Stoica, ce a obținut și premiul secțiunii, este proiectul din această serie ce reușește un echilibru delicat între tentația experimentului estetic și firescul locuirii. Urmărind forma alungită a terenului, volumele sunt compuse curat și fără emfază, mizând pe alternarea de planuri transparente și opace ce leagă vizual interiorul de exterior.

Atât cele cinci proiecte nominalizate, cât și celelalte proiecte participante la această ediție BNA dovedesc o multitudine de problematice abordate de producția de arhitectură locală, cu subtile diferențe ce pot fi semnalate între regiunile țării. Pe lângă acestea, o nouă problemă se prefigurează a fi adăugată pentru edițiile viitoare. Acum, când ne aflăm între mirajul „normalității” care este necesar a fi chestionată și încercările distopice ale distanțării sociale, mediul profesional va începe să aibă, după doi ani de pandemie, experiența și înțelepciunea de a încerca să pună întrebările bune despre ce trebuie să rămână neschimbat și ce trebuie transformat în arhitectura locuinței și în modurile de viață pe care aceasta le favorizează.

Casa STUDIO 1408 Dumbrava Vlăsiei

Autori: STUDIO 1408

arh. Lucian Bugnariu,
arh. Diana Bugnariu,
arh. Diana Jitariu,
arh. Alin Stoica

Colaboratori:

ing. Matei Bugnariu,
ing. prof. dr. Tudor Bugnariu,
ing. Adrian Stoichina

Parametri:

RH: P+1
Sd: 207 m²
Su: 170 m²
POT: 3
CUT: 0,33
Cost: 1500 €/m²

Locuințe individuale

Premiul secțiunii

Casa STUDIO 1408 se găsește în Dumbrava Vlăsiei, o pajiște minunată înconjurată de bătrâna pădure a Vlăsiei. Forma loturilor, poziția și orientarea acestora generează unicitate pentru fiecare unitate construită. Terenul de colț este provocator, cu retrageri de 6 metri către ambele străzi și o zonă constructibilă destul de îngustă.

Casa are o compoziție liniară „forțată” de forma terenului, cu volume suprapuse tratate distinct: parterul zidit cu cărămidă plină și etajul alb.

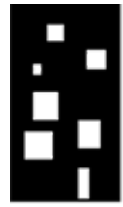
Zidul de cărămidă longitudinal este elementul compozițional principal al casei. Către colțul proprietății, perforațiile, sub forma unui trafor inspirat de motive tradiționale românești, sunt subliniate de o băncuță în consolă placată cu piatră naturală. Zidul oferă o proporție interesantă fațadei principale.

Către acces, elementul longitudinal este intersectat de axa transversală a casei marcată printr-un spațiu vitrat ce sparge peretele de cărămidă și face ca limita dintre interior și exterior să dispară. Acest spațiu vitrat pune în evidență elementul sculptural al casei, scara semicirculară. Logia, o „cameră afară” de dimensiuni confortabile, permite locatarilor să se bucure de peisaj, indiferent de anotimp.

Etajul alb, ușor, „cuibul” care cuprinde zona de noapte, alcătuit din trei dormitoare și două băi, plutește deasupra logiei și apare urcat peste zidul greu de cărămidă.

În fațadă, trecerea către volumul etajului se realizează printr-o coroniță rezultată din dispunerea la unghi a cărămizilor peste parter, retrase din planul fațadei.

Spațiile interioare, deși nu sunt mari, se deschid către exterior prin vitrajele generoase, amplasate cu intenție către peisaje deosebite.

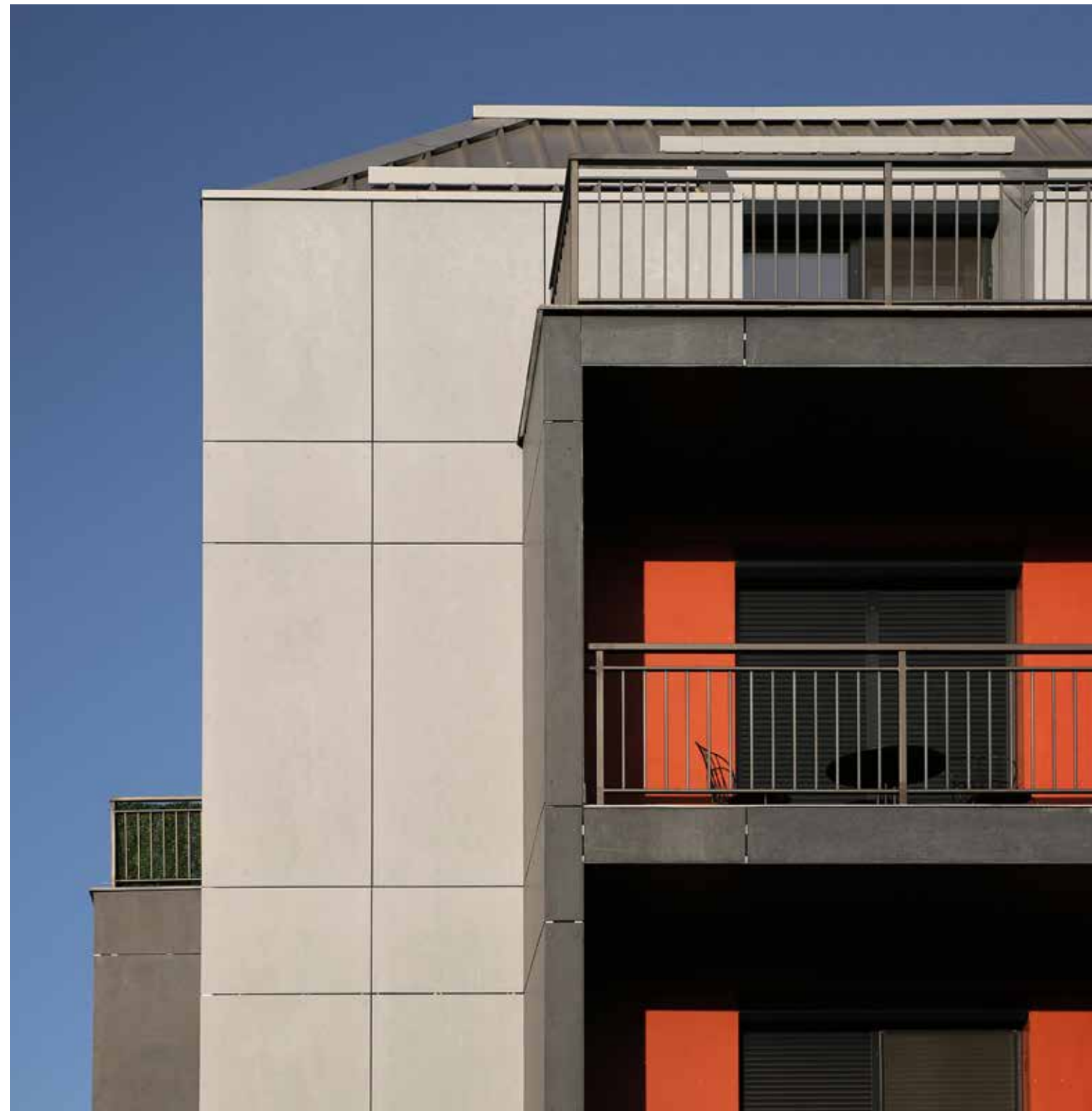
Secțiunea 2 Locuințe colective

Cluj-Napoca
Centrul de Cultură
Urbană - Casino

Mihai RACU

Secțiunea 2 Locuințe colective

Locuirea în comun(itate)

„Visul suburbiei” are viitor incert, în timp ce locuința colectivă recuperează teren, după o perioadă în care „locuirea la bloc” a fost asociată cu lipsa confortului. Schimbările demografice și sociale, schimbările climatice și grija pentru utilizarea chibzuită a resurselor ne obligă să reconsiderăm modul în care locuim. Calitatea și accesibilitatea locuinței influențează calitatea vieții. Arhitecții experimentează, evaluează tipologii și încearcă să reinventeze programul „clasic” sau reevaluează stocul existent.

Gala de premiere a Bienalei Naționale de Arhitectură a fost prilejul unei dezbateri, în sala Centrului de Cultură Urbană Casino din Cluj, la care au participat prof. dr. arh. Dana Vais, dr. arh. Nicolae Țărâlungă, membri ai juriului, și conf. dr. sociolog Norbert Petrovici.

Fără dubiu, există o percepție negativă asupra locuințelor colective care pornește de la neajunsuri ale locuințelor construite înainte de 1989 și este accentuată de proiecte recente, speculative. Problema locuirii, individuale și colective, capătă nuanțe diferite în orașele care atrag locuitori și în cele cu populație în declin sau orașe mici (considerând în această categorie orașele sub 100.000 de locuitori). Dacă, pentru cele din urmă, vedem problema locuințelor goale, pentru polii de creștere provocările sunt legate de scumpirea locuințelor vechi și de dinamica spectaculoasă de peri-urbanizare (caracterizată în multe cazuri de apariția locuințelor colective chiar și în mediul rural).

Din punct de vedere comportamental, asistăm la procese mai largi decât preferințele cumpărătorilor de locuințe. Oferta de locuințe în intravilanul orașelor mari este foarte mică în raport cu cererea. La Cluj, vedem o creștere cu 30.000 a numărului locurilor de muncă. Acestei creșteri nu îi corespunde una similară a numărului de locuințe. Politica economică nu a fost urmată de o politică de locuire, în contextul în care nu există suficiente locuințe care să răspundă cererii și, raportat la nivelul de salarizare al majorității, puținele locuințe disponibile sunt inaccesibile. Cu îngrijorare, ne întrebăm dacă vom asista în viitor la un fenomen mai accentuat de excluziune și segregare?

Clienții cu bugete mai mari pot să filtreze piața. Cei cu buget redus cumpără ce își permit. Această afirmație a dus discuția spre rolul statului de „actor” de reglementare și intermediere între vânzător/dezvoltator și cumpărător. Până acum, vedem urmările unui tip de urbanizare în care dezvoltatorul creează propriile reguli, prin planuri urbanistice. Dacă nu există intervenția autorității publice, dezvoltatorul nu e interesat să propună locuințe care nu intră în logica profitului. Dincolo de zona de „reglementare”, întrebarea apărută a fost „în ce măsură poate statul să dezvolte un sistem prin care să își asume obligația de a rezolva dotările edilitare, să echipeze teritoriul?”. Experiența ultimilor 30 de ani ne-a arătat că, atunci când această latură a dezvoltării urbane se face individual, apar disfuncții. Arhitecții, urbanistii, organizațiile profesionale trebuie să ofere un ghidaj în acest sens, iar actorii implicați sunt obligați să alcătuiască un adevărat parteneriat. Participanții au avut răspunsuri diferite.

S-a afirmat că locuința este o „marfă” care trebuie să circule în piața bazată pe cerere și ofertă. Acest atribut creează tensiuni între locuințele gândite să fie „locuite” și cele profitabile. Indiferent de situație, aspectul economic nu trebuie să reducă niciun pic calitatea vieții.

A fost adusă în discuție și tema densității și nevoia de a păstra o măsură între densitatea care aduce avantaje și o densitate care, deși aduce profit, distruge calitatea locuirii. A fost unul dintre criteriile de apreciere al proiectelor. Avem exemple de locuințe, cu înălțime mică, care reușesc să atingă o densitate care să le facă rezonabile economic, dar care au și calitatea de a oferi suficiente spații exterioare libere pe parcelă.

Deși nu putem vorbi despre evoluția spectaculoasă a programului, proiectele au o înclinație spre un stil de viață urban, cu spații ample sau bucătării deschise. Unele proiecte s-au remarcat prin modul abil de a trata nevoia de intimitate, reușind să relaționeze cu exteriorul, fie că vorbim despre vecinătăți, cadrul natural sau cu spațiile adiacente - curtea imobilului, pentru că locuințele au nevoie de „curte”, de un „spațiu exterior al locuirii”.

Apartamente str. Neagoe Basarab 59

Braşov

Autor: ADNBA

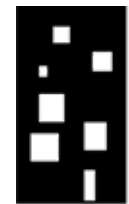
Adrian Untaru
Andrei Şerbescu
Bogdan Brădăţeanu
Laura Mihalache

Colaboratori:

Plan Expert - structură; Termian şi Romelectro - instalaţii

Parametri:

RH: 2S+D+P+2E+M; Sd: 3.560 m²; Su: 2.800 m²;
POT: 37; CUT: 1,35; Cost: 500 €/m²

Locuinţe colective
Premiul secţiunii

Imobilul de locuinţe este amplasat pe un teren cu dublă deschidere (către două străzi cu caracter diferit, Olarilor şi Neagoe Basarab) dintr-o zonă rezidenţială din Braşov, cu un ţesut urban fragmentat. Clădirea se înscrie în scara locului, printr-o fragmentare a volumului în unităţi a căror aşezare mediază regulile vecinătăţilor.

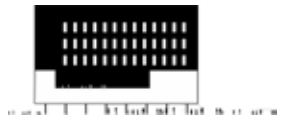
Proiectul se compune din două corpuri ce preiau ritmul şi scara locuinţelor învecinate. Diferenţa de nivel dintre cele două străzi constituie unul dintre elementele generatoare ale proiectului, dictând decalaje la jumătate de nivel în volumul aşezat în lungul pantei şi conturând, la nivelul curţii, o serie de terase la diverse cote, cu caracter semi-privat.

Imobilul cuprinde 38 de apartamente cu 29 de tipologii, majoritatea duplexuri sau triplexuri, beneficiind de logii, terase sau ample curţi private ce definesc o soluţie intermediară între locuirea individuală şi cea colectivă.

Prin dubla lor orientare, unităţile se deschid atât către oraşul vechi, cât şi către dealurile împădurite. Trei noduri de circulaţie aglutinează apartamentele, rezolvând, în acelaşi timp, diferenţa de nivel. De asemenea, imobilul cuprinde un spaţiu comun ce se deschide către una din terasele curţii.

Echilibrul între plin şi gol al faţadelor, decupajele volumelor ce definesc spaţii exterioare conturează un joc al profunzimilor, constituind, împreună cu acoperirea în şarpantă, o adaptare la clima locului. La nivelul faţadei, finisajul defineşte un soclu ce unifică cele două corpuri.

Sectiunea 3
Clădiri industriale, administrative, turistice și sport/loisir

Timișoara
Bastionul Theresia

Gabriela PETRESCU

Sectiunea 3

Clădiri industriale, administrative, turistice și sport/loisir

© Sandra Iordache, Gabriela Petrescu

Arhitectura publică la voia întâmplării

Dacă la începutul anului 2020 pandemia a avut un impact negativ asupra economiei și implicit asupra construcțiilor, ulterior s-a diminuat ușor, astfel că s-a constatat o relansare a pieței românești de arhitectură, care a rămas totuși o „piață a hazardului, a inițiativelor răzlețe, a jocului întâmplării”, o piață dependentă de inițiative și bugete private. La noi, din păcate, nu există dorința de a lansa mari programe naționale pentru realizarea investițiilor publice, care ar trebui să joace un „rol central”, un motor pentru a stimula și mobiliza forța creatoare, pentru revenirea economiei din criza provocată de pandemie.

Spațiul boltit al Bastionului Theresia din Timișoara a fost neîncăpător pe 22 octombrie, când a avut loc Gala de premiere a două dintre secțiunile Bienalei Naționale de Arhitectură, cu conceptul ACUM, desfășurată într-un an marcat în continuare de pandemie.

Arhitectura Secțiunii acesteia cuprinde proiecte aparținând, funcțional, programelor arhitecturale specifice comunității - birouri, administrație, spații de producție, spații turistice, servicii, comerț, sport și agrement/loisir - care contribuie semnificativ, prin conformarea, echiparea și adecvarea la calitatea vieții locuitorilor. Rezolvările spațial-funcționale, modul în care se încadrează în contextul natural și urban, semnificația, organizarea și calitatea spațiului determinat sunt atribute ale măiestriei arhitecților.

La această ediție au fost predate 53 de proiecte, dintre care multe proiecte frumoase și spectaculoase, astfel că juriul, alcătuit din arhitecții Alexandru Beldiman, Adrian Zerva și Lilian Captari, a avut o sarcină grea.

Programul zilei a început cu **Atelierul PĂMÂNTUL**, o demonstrație a arhitectei Lidia Păcurar, alături de elevi de la secția Arhitectură a liceelor de artă din Timișoara și Arad, care au învățat să lucreze cu pământ ca material de construcție.

În continuarea programului, domnul profesor dr. arh. Vlad Gaivoronschi a prezentat etapele importante ale celor 50 de ani de școală de arhitectură în Timișoara, referindu-se și la **Revista Arhitectura, numărul nr. 4-5, 2020**, cu titlul „CLUJ-IAȘI-TIMIȘOARA 50”.

La masa rotundă care a urmat, alături de arhitecții **Vladimir Arsene, Vlad Gaivoronschi și Tudor Rădulescu** (online de la Londra), s-au alăturat arhitecți invitați din Timișoara și membri ai juriului. Discuțiile s-au axat pe problemele actuale ale arhitecturii, cum afectează pandemia în continuare construcțiile, relațiile, reutilizările și reconfigurările unor spații etc.

Stadionul Național de Rugby Bd. Mărăști 18-20

București

Autor principal: arh. Levente Kornis

Echipe de proiectare:

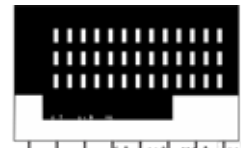
Dico și Țigănaș birou de proiectare:
ing. Florin Dico, arh. Șerban Țigănaș
arh. Claudia Focșa, arh. Sorin Trif
arh. Denisa Petruș, arh. Andrei Spoială
arh. Alexandru Trofin, arh. Lorant Miklos
arh. Adina Merloi, arh. Alexandru Zaharia
ing. Bogdan Dico, ing. Levente Kovacs
ing. Lucian Chiorean

Colaboratori:

Instalații: General Instal Comp
Fotografii: Cosmin Dragomir

Parametri:

Sd: 21.852 m²

Clădiri industriale,
administrative,
turistice și sport/loisir
**Premiul secțiunii
ex-aequo**

Rugby-ul este, dintotdeauna, sportul tradițional al celor de la Arhitectură - onest, bărbătesc, bazat pe fairplay și joc de echipă. Stadionul Național de Rugby, construit pe un teren ce aparținea Federației Române de Rugby, este vecin cu clădirea Comitetului Olimpic Român și cu monumente istorice semnificative ale Capitalei care au impus reguli stricte de protecție, scară și relații volumetrice.

Stadionul Național de Rugby și-a găsit locul într-un loc privilegiat, în apropierea Parcului Herăstrău, a Bisericii Mănăstirea Cașin și a Arcului de Triumf, nașterea Federației Române de Rugby precedându-l în această zonă excepțională din nordul Capitalei. Momentul în care rugby-ul românesc a putut să ofere o casă nouă „stejarilor” a fost o provocare complexă, legată de context, nevoia de spațiu public și așteptările de înaltă performanță. Cele mai spectaculoase răspunsuri oferite de proiect sunt legate de tratarea și deschiderea către intersecția dominată de Biserica Mănăstirea Cașin. O imensă fereastră deschisă către exterior, către prezent și trecut deopotrivă, transparența filtrantă a anvelopei stadionului definește construcția. Geometria triunghiulară a corpului de hotel discută cu clădirea Comitetului Olimpic Român. Un triunghi în consolă marchează colțul spre intersecție. Spațiul public extinde, conectează și oferă detenta necesară și continuitatea promenadelor. Albul dominant, contemporan și atemporal, este oglinda care reflectă ambientul. Cerul și lumina sunt preluate de armonica superioară a vopselei reflectorizante care bate în albastru. Jocul dreptunghiurilor transparente, translucide sau opace se adună într-un ritm cu beat contemporan. „Eseu” marcat și transformat!

Birouri str. Matei Millo 6

București

Autori: ADNBA

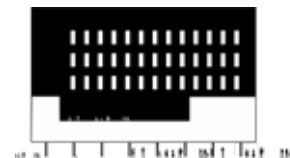
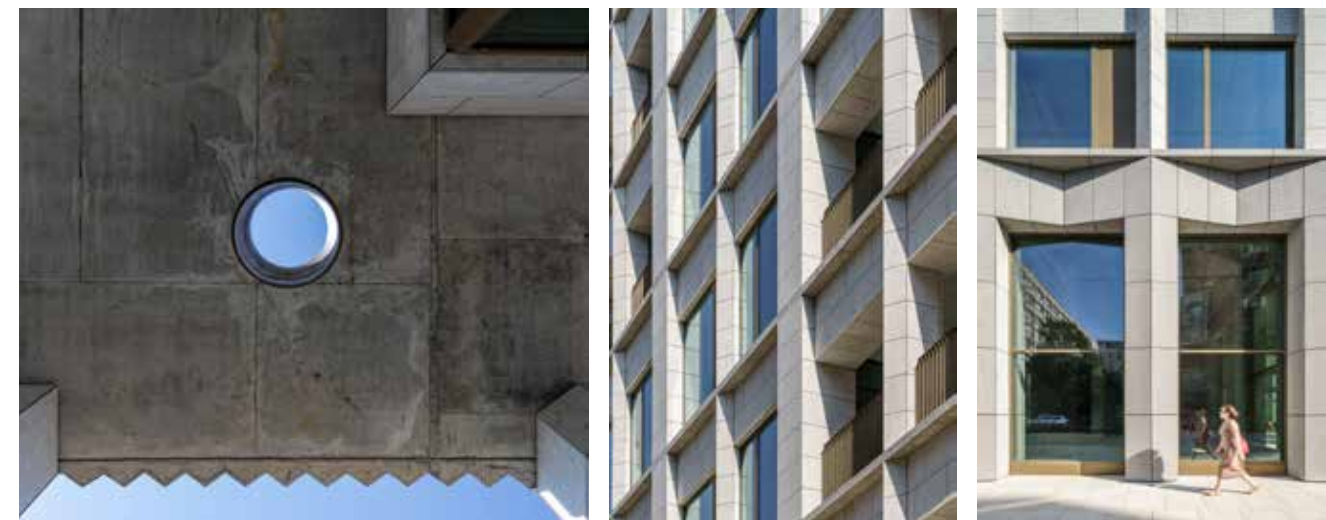
Andrei Șerbescu
Adrian Untaru
Horia Munteanu
Esenghiul Abdul
Bogdan Brădățeanu
Tiberius Tudor
Adrian Bratu
Laura Oniga
Cristina Budan

Colaboratori:

Deco Architects -
arhitectura PTh + DE;
Concept Structure - structură
DD Eurocom - instalații
Beros Abdul -
arhitectură peisageră

Parametri:

RH: 3S+P+M+9E+T
Sd: 8.915 m²
POT: 80
CUT: 5,00

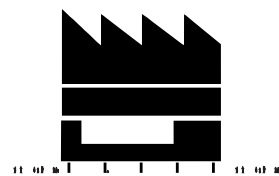
Clădiri industriale,
administrative,
turistice și sport/loisir
Premiul secțiunii
ex-aequo

Clădirea Matei Millo Office propune un limbaj simplu, potrivit unei clădiri de birouri, care preia, în cheie contemporană, elemente inspirate de clădirea Palatului Telefoanelor din apropiere.

Prin volumetrie și limbajul arhitectural, clădirea Matei Millo Office urmărește o integrare cât mai firească în imediata vecinătate a Căii Victoriei. Fațada propune un limbaj simplu și rațional, potrivit unei clădiri de birouri, care ar putea fi citit și ca o asimilare, în cheie contemporană, a unor elemente de factură Art Deco inspirate de clădirea emblematică a Palatului Telefoanelor, varianta bucureșteană a unui zgârie-nori american. O serie de detalii marchează registrele orizontale și verticale ale clădirii și conferă profunzime și eleganță fațadei. Decorația de la nivelul cornișei, împreună cu luminatoarele acoperișului-terasă compun o imagine elaborată. Așezarea pe teren lasă loc unui spațiu de utilitate publică și creează premisele unei noi legături între străzile Matei Millo și Ion Câmpineanu, care continuă strada Oteteleșanu și schițează un nou traseu pietonal. Parterul, mai înalt decât celelalte etaje și tratat diferit, înscrie clădirea în logica arhitecturală a zonei și asigură o legătură cu spațiul public al străzii și al viitoarei piațete, inclusiv prin vocația publică a spațiilor.

De la etajul 6 în sus, clădirea se îndepărtează de calcanul Hotelului Novotel, lăsând loc unei terase ample, care permite citirea clădirii Millo ca obiect singular. Ultimul nivel se înscrie în suita spațiilor ce se adresează vieții urbane, intenția proiectului fiind ca etajul să deservească o funcțiune publică și o belvedere asupra orașului.

Secțiunea 4
Clădiri
socio-culturale
(educație,
sănătate, cult)

Timișoara
Bastionul Theresia

Adrian SPIRESCU

Secțiunea 4 Clădiri socio-culturale

© Sandra Iordache, Gabriela Petrescu

Premiul este al „celor 12”

Comisia, alcătuită din arhitecții Daniela Maier, Tudor Rădulescu și Adrian Spirescu, a recomandat proiectele nominalizate dintre cele 12 proiecte aflate în competiție. Toate sunt lucrări puternice, lucrări care merită să fie parcurse, înțelese și apreciate. Sunt lucrări în care ideea centrală rămâne aceeași: cultura profesională contează! Se vede mentalitatea abordării în relație cu existentul care îmbunătățește calitatea arhitecturii și rafinamentul detaliului prin așezarea în proiect a materialului de finisaj.

Îmi face plăcere să readuc în prim-plan ideea pe care am dezvoltat-o și la Gala de premiere din Timișoara, din data de 22.10.2021: premiul cel mare îl primesc cei 12 autori ai lucrărilor înscrise în concurs. Curajul și efortul făcut, de a te recunoaște, prezenta cu un proiect, cu o lucrare construită în fața ochiului critic al breslei și al societății, de a înțelege cum și când se transformă dilemele și deciziile noastre... sunt numai câteva din întrebările care primesc, de multe ori, răspunsuri diferite și recomandă autorii către premiul cel mare.

Centrul Social Integrat Caritas

Cap de listă este „Centrul Social Integrat Caritas” cu o temă majoră grea: relația dintre nou și existent. Obsedantă ca preocupare a breslei, ea a fost reluată cu succes de echipa firmei Tektum Arhitectură & Artă, autori Tóthfalusi Gábor, Péter Eszter. Situl este situat în Târgu Mureș, între două calcane, casa existentă s-a extins cu un etaj și cu un corp de clădire retras. Coerența volumetrică susținută de folosirea inspirată a finisajelor conving. Lucrarea a primit premiul secțiunii.

Clinica Medicală Dermavision

Urmează firma Vlad Sebastian Rusu BIA cu proiectul „Clinica Medicală Dermavision”, Cluj-Napoca. Este, din nou, o lucrare despre relația dintre nou și existent, o incursiune în zona de amalgam arhitectural cu locuințe istorice de mici dimensiuni și grădini ce stau alături de ansambluri hoteliere și de învățământ. Volumetria este dinamizată de contrastul dat de materialitatea calcanului din piatră Vratza, dar și alte detalii subtile care au convins.

Școala Concordia

A treia nominalizare este „Școala Concordia” din Ploiești, Șoseaua de centură Vest. Autorul Antonio Baghiu

declară că, prin tematica de actualitate, învățământul privat, lucrarea răspunde principiilor educaționale promovate de Școala Concordia: individualizarea actului educațional, dar și de „unitate prin diversitate”.

Comisia a mai apreciat și alte lucrări precum Clinică stomatologică, Cluj-Napoca, autori: dr. arh. Octav Silviu Olănescu, arh. Ana Maria Olănescu, firma Studio 82. British International School of Timișoara, autori: arh. Anda Crișan, Dan Munteanu, Adina Szitar, firma Atelier 21. Construire corp garderobă pentru Spitalul Clinic de Urgențe „Pius Brânzeu” din Timișoara, autori: arh. Drăgan Dragomir, firma D-Context Studio și Capelă mortuară Tușnad Nou, autori: arh. Korodi Szabolcs, Biró Katalin, firma Vallum.

Lauda este efemeră, dar și periculoasă pentru că începi să crezi că ești, poate, nemaipomenit și să consideri că munca ta e, poate, încheiată. Dar proiectele de referință prezentate la expoziția de la Timișoara au puterea de a schimba mentalități atât pentru arhitecții tineri, pentru studenți sau nu numai... Este frumos să crezi că arhitectura de excelență are o mare putere de influență și poate marca oameni cu idei diferite și provenienți din culturi diferite.

Centrul Caritas str. Mărăști 36

Târgu Mureș

**Autori: TEKTUM
ARHITECTURĂ & ARTĂ**
Tóthfalusi Gábor
Péter Eszter

Colaboratori:
Structură - TOPPROIECT SRL
ing. Oltean Mihai
Instalații - GRADINSTAL SRL
ing. Marian Aurelian, Paul Biriș

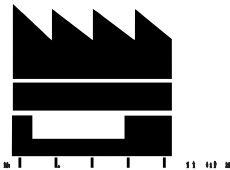
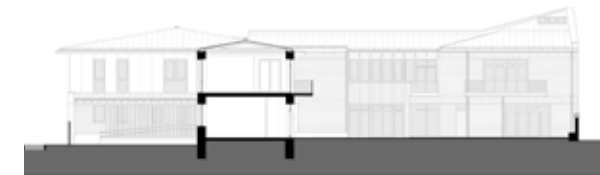
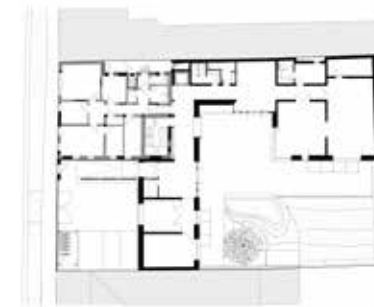
Parametri:
RH: P+E
Sd: 1.130 m²
Su: 878 m²
POT: 50
CUT: 1,02

Centrul social integrat Caritas este situat în proximitatea centrului orașului Târgu Mureș. Clădirea existentă a fost extinsă cu un etaj și s-a mai realizat un corp de clădire retras, rezultând două spații exterioare: o curte orientată spre stradă și o grădină urbană situată în interiorul parcelei.

Situl este situat în proximitatea centrului orașului Târgu Mureș, între calcane. Casa existentă s-a extins cu un etaj pe aliniamentul străzii și cu un corp de clădire retras, rezultând două spații exterioare: o curte orientată spre stradă și o grădină situată în interiorul parcelei. Structura existentă cu fațadă tencuită alb a fost extinsă cu un volum îmbrăcat în cărămidă roșie care oferă culoare, textură și căldură ambianței.

Structurile din lemn ghidează vizitatorul de la intrarea în curtea interioară până la spațiile de la etaj. Birourile și spațiile administrative sunt organizate în clădirea existentă. Funcțiunile principale, cum ar fi sălile de terapie, sala multifuncțională și coridoarele, sunt situate în aripile noi și sunt, toate, deschise către curtea interioară rezultatul fiind o zonă activă și recreativă.

Secțiunea 5
 Recuperarea
 patrimoniului
 și interpretarea
 identității

Iași
 Muzeul Mitropolitan
 Palatul Braunstein
 Casa Muzeelor

Dragoș CIOLACU

Secțiunea 5

Recuperarea patrimoniului și interpretarea identității

ACUM și la Iași

© Marius Soroceanu

Ediția Bienalei de anul acesta, amânată, așa cum știm, din cauza crizei sanitare, s-a desfășurat contracronometru tocmai pentru a evita o nouă amânare. A fost o cursă dramatică pe vârful valului patru, pe care l-am învins, cel puțin moral, adică am demonstrat că se poate, cu efort și unitate, să învingi temerile și să dai speranță când nimic nu te ajută să faci asta. Solidaritatea breslei a fost, dincolo de calitatea proiectelor, ceea ce am câștigat cu această ediție - și nu e puțin lucru într-un climat profesional pe cât de fertil, pe atât de atomizat. Am început cu această particularitate a evenimentului - generată de context - pentru a înțelege cele ce urmează.

La precedenta ediție din 2018, prima prin care se încerca o descentralizare a Bienalei naționale, Iașii a găzduit secțiunea de publicații de arhitectură, un succes de care ne amintim cu drag și **ACUM**. Experiența de atunci, dar și alte atuuri pe care le voi detalia, au convins stafful Bienalei să ne onoreze la actuala ediție cu organizarea a două secțiuni - **Patrimoniu și interpretarea lui și Fotografia de arhitectură**, domenii de top în varietatea formelor de exprimare arhitecturală.

© Marius Soroceanu

„Recuperarea patrimoniului și interpretarea identității” (nume lung, dar plin de tâlc, care lasă loc și interpretării) este secțiunea Bienalei care coincide (doar coincidență?) cel mai bine cu efervescența restaurărilor din Iași. Există și este în desfășurare un program inițiat de autorități de a da o nouă viață clădirilor istorice - Palatul Culturii, Palatul Braunstein, Muzeul Tiparului, Casa Muzeelor, Casa Ruset, Casa Universitarilor, Ansamblul Mitropolitan și multe altele care explică emulația aceasta. În acest context, am considerat că locul de desfășurare a galei secțiunii trebuie să fie într-un șantier aproape încheiat. Dintre multe variante care să răspundă și funcțional, dar să aibă și acceptul proprietarului (Primăria Iași), am ales Palatul Braunstein, viitor centru cultural așezat în zona creativă a orașului. Posibilul disconfort dat de datele unui șantier viu a fost compensat tocmai de semnificația acestui aspect.

Programul, întocmit încă din vară, când totul părea să fie bine, era foarte dens pentru ambele secțiuni, astfel încât cele două zile alocate păreau insuficiente. Fiecare secțiune avea, în prima parte, o conferință tematică, una sau două expoziții, lansare de carte, o excursie locală și la sfârșit expoziția și gala de premiere. Programul a convins și administrația orașului, foarte deschisă la evenimente culturale, să finanțeze evenimentul. De asemeni, spațiile necesare desfășurării programului au fost oferite de Mitropolia Moldovei și Bucovinei, care a finanțat și o parte din cazare, de Complexul Muzeal Moldova, iar cateringul de Iulius Mall Company. Altfel spus, toată lumea a pus umărul la reușita Bienalei.

Între timp, juriul foarte exigent și echilibrat și-a început periplul prin țară pentru a lua o decizie. Calitatea lucrărilor a făcut foarte dificilă alegerea, astfel că, în final, am avut mai mulți nominalizați din care s-au extras câștigătorii. Pe lângă premiile ex-aequo și nominalizări stabilite de juriu, filiala Iași a premiat remarcabila restaurare și refuncționalizare a Băncii Marmorosch Blank. Cu cât se apropia data evenimentului - și mai ales după debutul bucureștean - ne dădeam seama că va fi foarte greu să respectăm programul.

Onoarea de a organiza cele două secțiuni importante ale Bienalei nu putea fi ratată deoarece tocmai prin asta dovedeam încă o dată importanța Iașului pe harta culturală a țării.

Programul secțiunii a început la Muzeul Mitropolitan, cu o conferință despre patrimoniu și restaurare susținută de membrii juriului Miklos Kollo și Ștefan Paskucz, iar, din Basarabia, ne-a vorbit Boris Gangal - un reputat restaurator. Doamna Anca Filip a vernisat expoziția „Restauratori români - Nicolae Ghika-Budești”.

O mențiune specială merită echipa de voluntari de la ASAI (Asociația Studenților Arhitecți) care au dus greul, la propriu, al expozițiilor.

Acum, la final, se poate reconfirma răspunsul secțiunii, la întrebarea „Arhitectura CUM?”, ca perfect justificat: ACUM salvăm patrimoniul care ne prezintă și reprezintă.

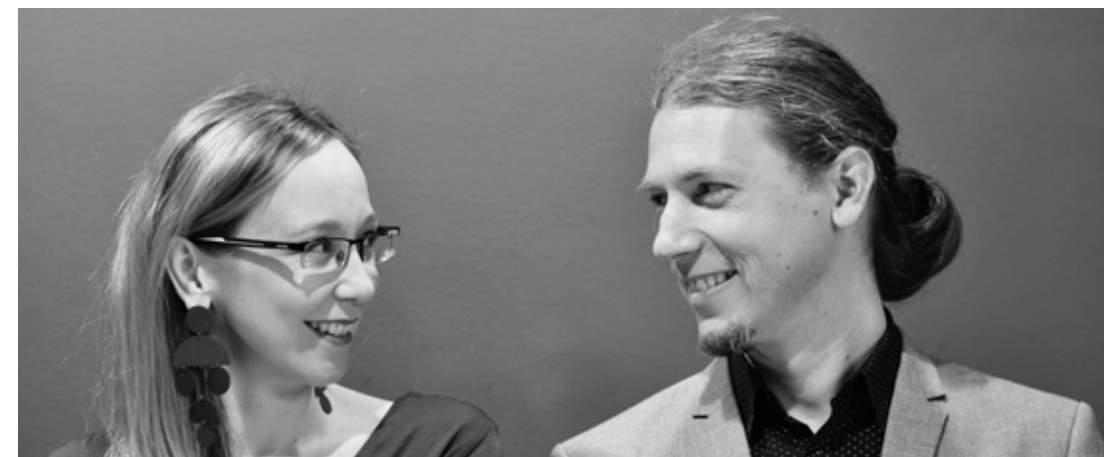
Biserica Reformată sat Rugănești, comuna Șimonești

Harghita

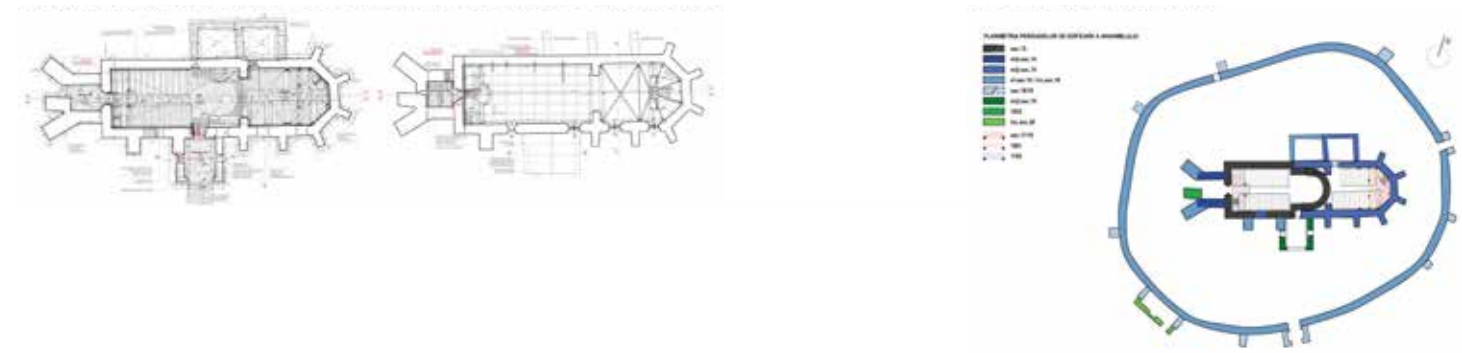
Autor: 4zet architects - Várday Zsolt, Várday Kinga

Colaboratori:

Colaborator arhitect: arh. stag. Nagy János
 Consultant specialist: arh. Guttman Szabolcs - expert MC, arh. Tövissi Zsolt - specialist MC
 Proiect structură: ing. specialist MC Sata Ignác - Teocon SRL
 Expert tehnic atestat monumente: ing. expert MC Cîmpean Augustin
 Proiect instalații electrice: ing. specialist MC Anca Buzură - Pieme Impex SRL
 ing. Kajántó Sándor, ing. Bálint Attila - Sirius Epvil SRL
 Proiect instalații de detectare, semnalizare și avertizare incendiu: ing. Ioan Cristian Cojocan - Imsat Service Cluj,
 ing. Balázs Csaba - Balazs Proiect SRL
 Studiu stratigrafic de parament: pictor restaurator Kiss Lóránd - Apsis SRL
 Cercetare arheologică: arheolog Sófalvi András
 Studiu de istoria artei: istoric de artă Fehér János
 Studiu pentru componente istorice din lemn, lemn pictat: restaurator Mihály Ferenc
 Studiu topografic: ing. Tokos Attila - Helianthus SRL
 Studiu geotehnic: geolog Albert Zoltán - Azolib SRL
 Studiu restaurare de piatră: restaurator Kolozsi Tiberiu
 Studiu petrografic: conf. dr. Marcel Benea
 Studiu biologic: expert dr. biolog Bogdan Ungurean
 Studiu fizico-chimic: expert dr. Guttman Márta
 Studiu dendro-cronologic: arheolog Botár István și arheolog Tóth Boglárka - Laboratorul Dendro-cronologic din Transilvania
 Studiu higroscopic și mineralogic al paramentului: expert Kövesi László
 Executant general Kvadrum Axis SRL - ing. Nagy Zsolt
 Instalații: Szisze electric SRL - ing. Szisze Zsolt
 Restaurare tâmplării: Fazakas János
 Restaurare tencuieli vechi/fresce: restaurator Mednyánszky Zsolt, restaurator Mednyánszky Anna-Mária,
 Csüdöm Eszter, Dénes Hunor Márk, Kádár István, Kiss Szilveszter, Nagy Vid Zsolt, Szócs Biborka, Tófalvi Dorottya
 Restaurare piatră: restaurator Kiss Zoltán, Kolozsi Tiberiu, Barabás István-Art Solution SRL
 Lucrări din sticlă: Suteu Béla
 Diriginți de șantier: ing. Kacsó István, ing. Katona Gavril Anton
 Fotografii: arh. Várday Zsolt, Magyar Hunor
 Accesarea fondurilor pentru finanțare și managementul investițiilor: Regioconsult SRL - Szász Lenke-Julianna,
 Górbé Beáta
 Preot paroh reformat: Barabás Csaba
Parametri: RH: P; Sd: 451 m²; Su: 358 m²; POT: 31; CUT: 0,35; Cost: 1.052 €/m²

**Recuperarea
patrimoniului
și interpretarea
identității
Premiul Secțiunii
ex-aequo**

Urme ale unor intervenții de restaurare din prima parte a secolului al XX-lea au fost descoperite și păstrate în forma unui pavaj în incintă, realizat din piatră de râu. Zidurile sacristiei au rămas conservate în formă de ruină, iar amprenta bolții de sacristie pe peretele nordic al sanctuarului, precum și ușa de sacristie înzidită în sec. al XVII-lea au fost marcate prin tencuieli cu texturi specifice.

O provocare aparte a însemnat prezentarea multiplelor etape de edificare fără a produce un „cal didactic semi-jupuit”, păstrând o imagine coerentă a ambientului sacru destinat enoriașilor, fără anularea semnelor timpurilor trecute asupra monumentului, expunând totodată momentele-cheie a istoriei edificărilor și reedificărilor succesive evitând ceea ce numește teoreticianul Cesare Brandi „restauro di fantasia”, falsul în restaurare.

Revenirea la pardoseala de cărămidă (cu marcarea etapei romanice prin variații de textură), documentată prin sondajele arheologice, servește și protecției împotriva buretelui de casă, ce poate produce un atac devastator în urma introducerii lemnului nou la nivelul pardoselilor.

Restaurarea portalului romanic, sculptat dintr-o piatră extrem de poroasă, a ridicat probleme teoretice și tehnologice de o complexitate sporită, rezolvate - sperăm - cu succes prin echilibristică pe muchia tăioasă dintre instanța istorică și cea estetică.

Între surprizele oferite de turnul medieval cel mai timpuriu păstrat în regiune (probe dendro-cronologice prelevate din grinzi de planșeu datează edificarea turnului în jurul anului 1340) merită să amintim interceptarea golului original de acces cu arc ogival pe partea nordică, precum și fragmentele de pictură murală descoperite pe fațada sudică.

Cele trei ferestre gotice cu ancadramente sculptate au scăpat de intervențiile baroce de sporire a suprafețelor vitrate, primind ca donație din partea unei congregații protestante olandeze la începutul noului mileniu un vitraj nou, însă surprinzător de decent, realizat prin tehnici tradiționale. Între timp vitraliile cu ochiuri hexagonale de sticlă îmbinate cu profile de plumb, montate în rame de stejar, au devenit parte a monumentului, intervenția actuală se rezumă la tratarea ramelor de stejar și completarea ochiurilor rotunde de vitraliu, obturate în zona superioară a traforajelor.

Picturile murale ale navei romanice, datate la începutul sec. al XV-lea au fost dezvăluite la intervențiile de restaurare din anul 1971, apoi curățate în detaliu în 1981 de către restauratori de pictură murală. Din cele două benzi pictate inițial s-a păstrat doar banda superioară, prezentând o scenă cu Adorația magilor, având lacune datorate spargerilor pentru realizarea bolților din teracotă și a parapetului tribunei zidite în perioada gotică. Conceptul de restaurare și conservare a suprafețelor pictate a avut implicații majore la nivelul modelării spațiului interior al navei, include prezentarea amprentelor de boltă atât pe peretele navei. Citind semnele discrete ale paramentului din spațiul navei, printr-un joc mental poate fi reprodusă atât nava romanică definită prin limita câmpului pictat (marcată pe verticală și printr-o umbră perimetrală), cât și bolțile gotice în continuarea celor păstrate în sanctuar.

Biserica Cuvioasa Paraschiva sat Vârtop, comuna Cândești Vale

Dâmbovița

Autori: REMON PROIECT

arh. Constanța Carp,
arh. Smaranda Baciu,
arh. Magdalena Vladimirescu

Colaboratori:

structură: ing. Mihai Biriș, ing. Lucia Giosan
instalații: ing. Gheorghe Păunescu, consultanță: Duopart
pictură: Patrimoniu Restauro - specialist restaurator Nicolae Drăgușin,
specialist restaurator Dumitru Gorea
constructor: Taina Lemnului - Pop Vasile
comunicare: arh. Irina Petra Gudană,
arh. Magdalena Vladimirescu

Parametri:

RH: P; Sd: 98 m²; Su: 55 m²; POT: 5; CUT: 0,05; Cost: 7.333 €/m²

Recuperarea
patrimoniului
și interpretarea
identității

Premiul Secțiunii

ex-aequo

Biserica „Cuvioasa Paraschiva” din Vârtop - Cândești Vale, județul Dâmbovița, este o biserică ortodoxă cu o vechime de peste 300 de ani și un monument istoric de interes național - cod LMI DB-II-m-A-17409. A fost consolidată, restaurată și au fost puse în valoare elementele artistice.

Se pare că nu a fost ridicată de săteni aici, ci adusă de undeva, amplasată în vechea vatră a satului și apoi strămutată în 1713 pe dealul Vârtop, când s-a așezat și comunitatea. La momentul acela, a fost demontată și astfel pereții interiori au suferit modificări. Tot atunci s-a realizat și primul strat de pictură în frescă. În timpul lucrărilor ulterioare de reparații, în 1803, s-a executat al doilea strat de pictură în frescă de către Enache Zugrav, așa cum menționează pisania amplasată în pronaos.

Biserica a fost întreținută până în 1882, când a fost părăsită și a căzut pradă intemperiilor și degradării. Începând cu anii 1960 comunitatea a luat măsuri pentru recuperarea bisericii.

În 2016 au fost inițiate proiectul și lucrările de consolidare, restaurare și punere în valoare a bisericii. Acestea au constat în: consolidarea infrastructurii și a suprastructurii bisericii, revizuirea șarpantei din lemn a navei și turnului clopotniță, restaurare pictură interioară și exterioară, tencuială interioară cu mortare speciale de restaurare în zonele în care nu se mai poate recupera pictura, înlocuire integrală a învelitorii din șindrilă, recondiționare tâmplărie interioară și exterioară din lemn de stejar, desfacere a pardoselii din lespezi de piatră, executarea straturilor de rupere a capilarității, remontarea lespezilor din piatră recuperate originale și completarea pardoselii cu piatră de aceeași formă și dimensiune ca și cea existentă, tratarea tuturor elementelor din lemn cu soluții de ignifugare și tratamente împotriva agenților biodegradabili, prevederea trotuarului, prevederea instalațiilor, sistematizarea verticală, tratare și expunere cruci vechi din piatră, împrejmuire.

Biserica de lemn „Cuvioasa Paraschiva” are un plan dreptunghiular, cu un naos ușor lărgit față de pronaos și altar, cu bolti independente deasupra naosului și pronaosului.

Absida altarului de formă pentagonală a primit ca sistem de acoperire o boltă alcătuită din grinzi curbe de lemn ce se descarcă pe pereții laterali. Altarul este despărțit de naos printr-un iconostas de zidărie de cărămidă, având o grosime de cca. 50 cm. Străpuns de golul ușilor împărătești și diaconești acesta are o profilatură care face demarcația registrelor.

Naosul este acoperit și el cu o boltă de lemn semicilindrică pe arce de lemn.

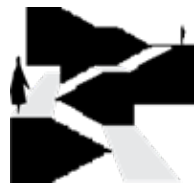
Despărțirea naosului de pronaos s-a făcut tot printr-un perete plin de zidărie ce ajunge până la boltă, cu o grosime de 55 cm. Pronaosul, cu o lungime de 4,48 m și o lățime de 4,04 m, a primit același sistem de boltire ca și naosul.

Biserica se încheie cu un pridvor deschis, sprijinit pe șase stâlpi de lemn sculptați cu fusurile galbante, de secțiune circulară și cu capiteli înflorate. Turla, cu rol de clopotniță amplasată pe pridvor și călcând un pic pe pronaos, este de plan hexagonal.

Întreaga pardoseală a bisericii era inițial din lespezi de piatră.

Pereții realizați din bârne și scânduri din lemn de stejar au fost păstrați în integritate. Planșeele și structura acoperișului au fost realizate tot din lemn de stejar, dar din cauza degradărilor și problemelor lor, au fost refăcute identic, din lemn nou. De asemenea, învelitoarea din șită de lemn de brad a fost refăcută cu lemn nou.

Sectiunea 6
Arhitectură
de interior

Bucuresti
Teatrul Național
„I. L. Caragiale”

Ileana TUREANU

Secțiunea 6 Arhitectură de interior

Proiecte cu povești

Pandemia a determinat, indiscutabil, o nouă comunicare cu „casa” și cu „acasă”. Niciodată nu am stat atât de mult acasă, nicicând nu am analizat-o în toate momentele zilei, niciodată nu am fost mai sensibili la felul în care cade lumina, la organizare, la decorații și tablouri, la comoditate și confort. Mulți clienți preocupați de locuința proprie și care vor să-și reorganizeze cadrul de viață, înseamnă treabă pentru arhitecți.

Amenajarea, organizarea și decorarea locuinței a rămas una dintre puținele activități nenocive și necenzurate. S-a profitat intens de această libertate.

Și birourile au început să fie supuse unui proces de regândire. Telemunca are un impact aspru clădirilor de birouri care este departe de a se fi încheiat. Arhitecții de interior au obligația și șansa să experimenteze, să-și revizuiască și regândească demersurile. Dar suntem de-abia la începutul resetării cadrului nostru de viață. Fenomenul a fost declanșat. Este o cale lungă care implică un nou pact cu noi înșine, cu cei din jur, cu natura, cu tehnologiile, cu mentalitățile, cu sensibilitățile...

ACUM, inteligent este să extragem toate învățămintele din nenorocirea cu care ne-am confruntat.

Și la această secțiune, am ales un juriu care să acumuleze tipuri distincte de experiențe internaționale, o arhitectă care profesază în Marea Britanie, un arhitect designer din România care lucrează pentru mari corporații internaționale și o arhitectă educată în Asia și cu practică europeană, în România și Italia, care să judece cu ochi exigent și experimentat una dintre secțiunile cele mai disputate.

Mi-a făcut plăcere să analizez opțiunile lor, pentru că am descoperit acele proiecte care depășesc faza „asimilării” tendințelor generale și aduc o notă și o poziție personală de nivel internațional.

Mi-a plăcut să aud, din gura lor, cât de sus se situează proiectele prezentate și cât de greu le-a fost să aleagă.

Mi-a plăcut să aud că arhitectura de interior din România a depășit etapa asimilării tendințelor și experimentelor internaționale și a devenit generatoare de tendințe și direcții și că proiectele prezentate au o personalitate puternică și reușesc să povestească lucruri interesante nu numai despre autorii lor, dar și despre locatarii și clienții pentru care au fost create.

© Cristina Adam & Total Image

© Mihai Anglu

POT Stories Calea Floreasca 111-113

București

Autori: arh. Andrei Gutu, arh. Elena Viziteu (Ionescu)

Colaboratori:

arh. Ioan Soldanescu, arh. Mihaela Constantin
Furnizori: Kxteamwork, Primitivplants, Beevision, Kraft Made, Greentek, Kerakoll, Atelier Vast, Kreatique, Munabloom, Luminna, Ecolemn, Atelier Tron, Ioana Preda, Evelyn Nagy

Arhitectură
de interior
Premiul secțiunii

POT propune un nou sentiment de identitate și unitate cu natura, printr-o structură axată pe materialitatea elementelor biologice, integrându-le într-un proces multi-senzorial. Noua realitate a izolării și a deprinderii senzoriale își găsește „antidotul” într-o formă de „habitat urban”, ce prioritizează timpul și stimularea simțurilor ca refugiu al experiențelor individuale.

Coerența spațială e dată de armonizarea unor elemente arhitecturale, într-un parcurs scenografic: scara fluidă, peretele volumetric și masivul brut al barului. Sfoara, element care leagă, face parte din țesătura semnificativă a locului. „Mobilarea” plafonului cu sfoară, ce imită osatura unei nave, subliniază înălțimea, leagă lumina naturală de cea artificială și creează diferite tonuri de clar și obscur, imitând condițiile din natură și oferind structură amenajării. POT-ul (vasul), integrat atât în nume, cât și în fiecare funcțiune a spațiului, devine leitmotiv al perspectivelor familiare, un pretext pentru apropiere socială.

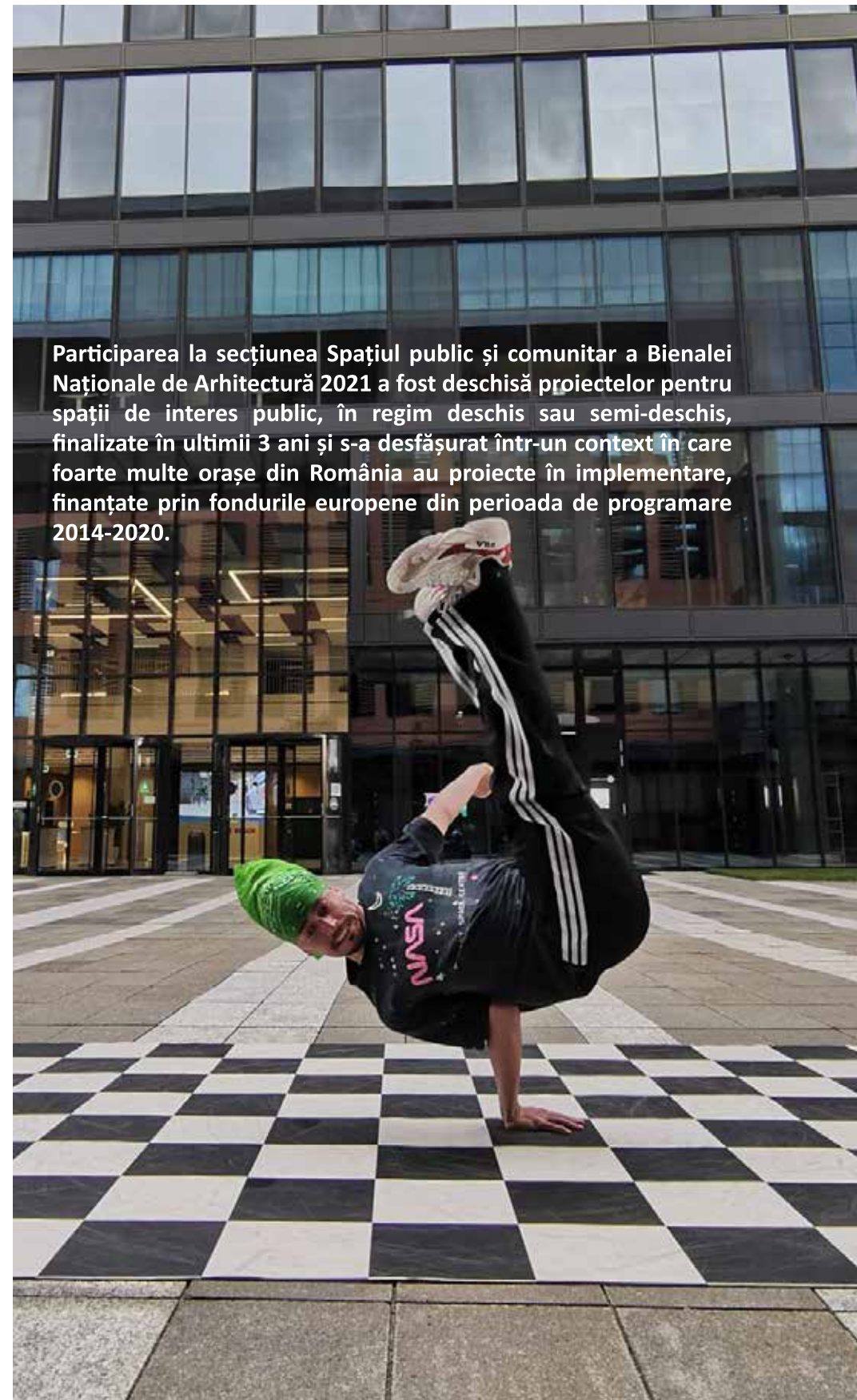

Secțiunea 7
Spațiul public și
comunitar
Cluj-Napoca
Centrul de Cultură
Urbană - Casino

Matei COCHECI

Secțiunea 7 Spațiul public și comunitar

Participarea la secțiunea Spațiul public și comunitar a Bienalei Naționale de Arhitectură 2021 a fost deschisă proiectelor pentru spații de interes public, în regim deschis sau semi-deschis, finalizate în ultimii 3 ani și s-a desfășurat într-un context în care foarte multe orașe din România au proiecte în implementare, finanțate prin fondurile europene din perioada de programare 2014-2020.

Multe posibilități și puține realizări

Comisia Europeană a acordat finanțări pentru proiecte de spații publice ce vizează fie tranziția către o mobilitate urbană durabilă (trasee pietonale, reconfigurări ale străzilor pentru prioritizarea deplasărilor blânde și ale transportului public), fie amenajarea unor terenuri degradate, reintroduse astfel în viața publică a orașelor.

Pe lângă oportunitatea prezentată de sursele de finanțare existente, merită amintit succesul inițiativelor Street Delivery în mai multe orașe din România, ce au dus la conștientizarea importanței spațiului public de către comunitate, producând schimbări în modul în care autoritățile publice locale privesc spațiul comunitar. Importanța spațiilor pentru comunitate a început, parcă, să fie înțeleasă și de către investitorii privați, ce contribuie la amenajarea unor spații libere de calitate pentru utilizatorii dezvoltărilor imobiliare realizate.

În acest context, alegerea municipiului Cluj-Napoca pentru a fi gazda secțiunii Spațiul public și comunitar a venit natural, considerând progresul înregistrat de municipalitate, în ultimii ani, în ceea ce privește calitatea spațiilor publice. Acest progres venit, de cele mai multe ori, în urma implementării proiectelor declarate câștigătoare de juriile internaționale ale unor concursuri de soluții, reprezintă un exemplu și pentru alte municipalități din România.

Foarte multe orașe din România au proiecte în implementare, nefinalizate încă. Diversitatea și calitatea proiectelor participante la secțiunea **Spațiul public și comunitar** reflectă progresul realizat în ultimii ani în înțelegerea nevoilor comunităților cu privire la utilizarea spațiului public, dincolo de abordările limitate ce priveau doar nevoile de fluidizare a traficului și de asigurare a locurilor de parcare. Proiectele prezentate pot fi surse de inspirație și pentru alte comunități din România ce doresc ca spațiul public să redevină un spațiu comunitar.

Juriul secțiunii, format din arh. Oksana Florescu, arh. Claudiu Salanță și arh. Vasile Mîtreă, a evaluat proiectele, pe baza unor criterii ce au inclus relațiile în teritoriu, accesibilitatea și mobilitatea, imaginea urbană, atractivitatea și orientarea către utilizator sau vizitator. Au fost remarcate 3 proiecte:

Piața Lucian Blaga și străzile învecinate (Cluj-Napoca) a fost proiectul câștigător, apreciat pentru modul în care este ameliorată mobilitatea ce a permis atât introducerea benzilor pentru mijloace de transport nemotorizate, extinderea suprafețelor pietonale, introducerea vegetației și a mobilierului urban, noua identitate oferită pieței.

Reabilitarea și amenajarea străzii Regele Ferdinand (Cluj-Napoca) este o propunere care nu s-a limitat la rezolvarea problemelor legate de circulație, ci a avut în vedere și intervenții asupra ambianței generale a străzii (cea mai veche stradă comercială a municipiului), făcând trecerea de la un simplu spațiu de tranzit la unul al contactelor ocazionale sau al popasurilor de scurtă durată.

Spațiu public în incinta unui bloc de locuințe (București) a fost apreciat pentru modul în care a fost introdusă natura în cadrul ansamblului rezidențial. Lucrarea atrage atenția că spațiul public major, la scara orașului, nu ar trebui să neglijeze zona de contact cu utilizatorii.

Piața Lucian Blaga și străzile învecinate

Cluj

Autori: Planwerk arhitectură și urbanism

Colaboratori: NV Construct, Quantum Instal, EuROBB Energy, Starcom Exim, Caloria, Ultimate, Diferit

Parametri: RH: 0; Sd: 20.000 m²; Su: 20.000 m²

Spațiul public
și comunitar

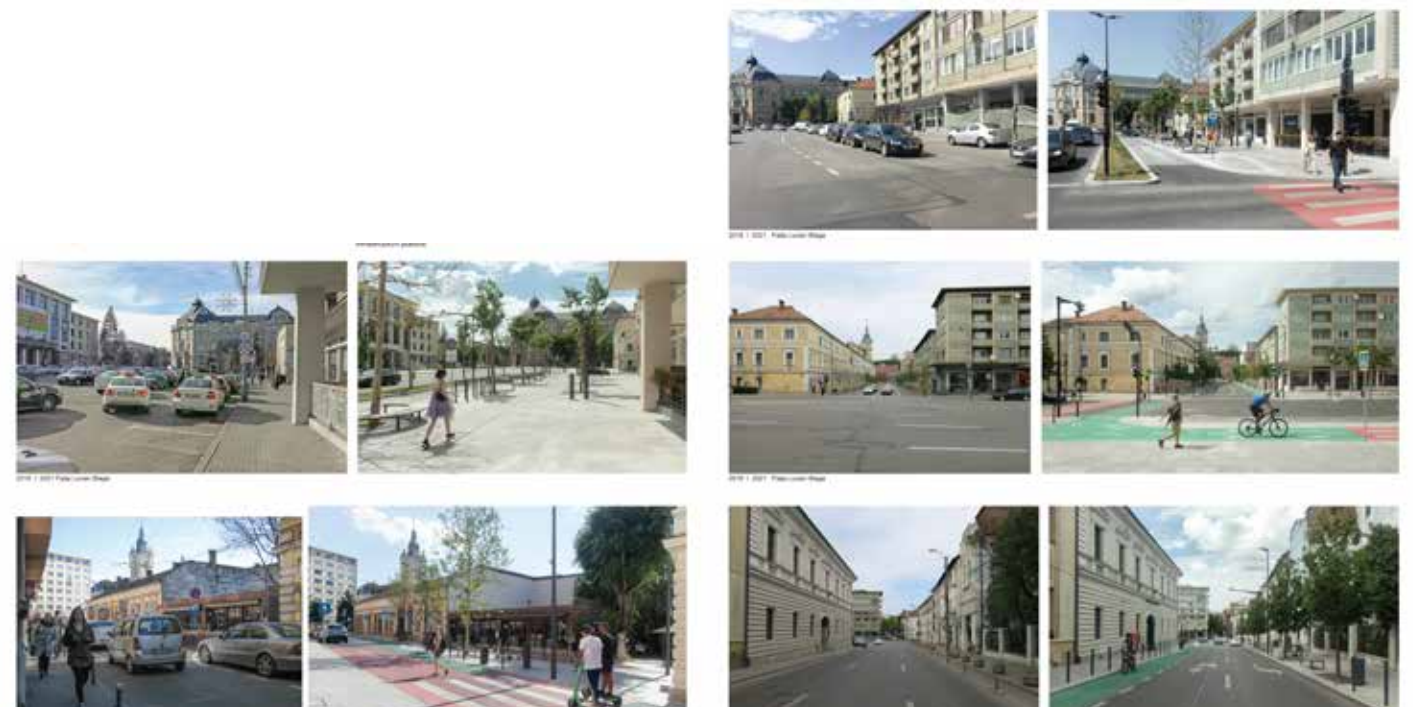
Premiul Secțiunii

Piața Lucian Blaga se mărginește, la est, cu centrul istoric și este principala legătură a acestuia cu ansamblul campusurilor și al clinicilor universitare. Strada Petru Maior conduce din piață spre Primăria orașului, de unde, urmând strada Emil Isac, se ajunge ușor la Piața Operei Maghiare, Someș și Parcul Central. Strada Napoca face legătura cu principala piață a Clujului, Piața Unirii, în timp ce tronsonul Republicii este începutul parcurului pietonal spre cartierul Zorilor.

În 2018, importanța zonei, în ceea ce privește rețeaua de fluxuri pietonale și cicliste, nu era reflectată de modul de organizare a pieței și a străzilor din jur, spațiul public fiind dedicat predominant traficului auto. Proiectul a urmărit echilibrarea ponderii modale, prin favorizarea mijloacelor nemotorizate de transport. În paralel cu îmbunătățirea mobilității și accesibilității, s-a încercat recâștigarea calităților spațiului urban, ca loc de interacțiune și repaus.

Restrângerea și reorganizarea carosabilului și parcărilor a permis extinderea suprafețelor pietonale (trotuare, scuaruri, traversări) și introducerea pistelor și benzilor pentru biciclete și trotinete. În mare parte inexistentă în 2018, vegetația și mobilierul sunt dispuse în configurații care profită de calitățile diferitelor locuri, în încercarea de a încuraja apariția unor noi puncte de interes pe parcurs. Sunt integrate tehnologii noi - iluminatul LED, conexiuni Wi-Fi/USB sau stații de încărcare pentru vehiculele electrice - în efortul de a crește nivelul de sustenabilitate a infrastructurii publice.

Creșterea suprafeței pietonale: +22%
Diminuarea suprafeței carosabile: -38%
Creșterea suprafeței velo: +1.500%
Creșterea suprafeței verzi: +12%
Număr de arbori plantați: 68

Sectiunea 8 Revitalizare rurală

Sibiu
Centrul
de informare
turistică
din Primărie

Andreea MATACHE

SECȚIUNEA 8 Revitalizare „locală”

© Raw Art Photography

Bienala de Arhitectură „ACUM” a deschis spațiul de dialog problematicii revitalizării rurale, în contextul urbanizării excesive a localităților care nu aveau caracter de oraș, dar pe care l-au dobândit prin forme de influență urbanistică. ACUM, înfățișarea satelor s-a transformat până la anularea vechilor structuri rurale.

Explicațiile pot fi multiple: schimbarea practicilor de locuire și a funcțiilor localităților, renunțarea la formele lucrate inițiale de cultivarea a terenurilor agricole, transformarea relațiilor sociale din cadrul comunităților rurale, pierderea meșteșugurilor tradiționale de construire a caselor, renunțarea la simbolistica de reprezentativitate colectivă a satelor. Schimbarea spațial-construcțivă a zonelor rurale este influențată de schimbarea de paradigmă culturală prin care „casa de la țară” devine o extensie a casei de la oraș sau casă ca la oraș și nu se mai identifică cu specificul local. Identitatea satelor, cu mici excepții, devine tranzitorie. Vechiul este înlocuit cu un nou care nu se adaptează peisajului rural, în ceea ce privește armonia generală dată de scara de construcție a caselor tradiționale, de unitatea estetică și inserarea discretă în peisajul natural. Noul generează un altfel de peisaj rural, uneori hibrid, impersonal care șterge orice element al specificului local.

© Raw Art Photography

Secțiunea **Revitalizare rurală** își propune să repună în actualitate situația arhitecturii contemporane din mediul rural, aflată la confluența dintre provocările tehnico-constructive și elementele de peisaj local, reprezentative pentru satul românesc tradițional. Arhitectura vernaculară reprezenta un proces colectiv de creație a comunităților locale, casele nu se construiau niciodată singure, ci împreună cu ceilalți, fără să existe un autor individual. Dispariția obiceiurilor tradiționale de întemeiere a satelor și caselor se subordonează impunerilor legislative ale mediului construit, în care fiecare construcție trece printr-un proces birocratic de autorizare, în care anumite tehnici și materiale tradiționale nu sunt omologate structural pentru a putea fi utilizate. De aici fenomenul de transformare a satului într-un micro-orăș, în care formele rezidențiale urbane sunt prezente, prin case standardizate. Fără a reduce spațiul rural la o dimensiune ancestrală și atemporală, problematica se formează în jurul întrebării: **„Cum mai construim acum în mediul rural?”**.

Criteriile de apreciere ale proiectelor au urmărit aspecte precum: încadrarea în scara localității din punct de vedere al siluetei constructive, folosirea sau interpretarea elementelor arhitecturale specifice zonei de amplasare, nivelul de inovare și flexibilizarea unui spațiu tradițional pentru folosințe actuale, realizarea unor proiecte de autor care să abordeze, într-o manieră personală, relația dintre arhitect și specificul rural, impactul construcției la nivelul localității, implicarea comunității și încurajarea practicilor tradiționale de construire.

Premiul secțiunii a revenit proiectului **Viila Cheia**, proiect realizat în județul Cluj, localitatea Cheia. Particularitatea sa constă în faptul că, deși realizat într-o zonă neconstruită, departe de centrul satului, în plin peisaj al văii Arieșului, pe promontoriul unui deal acoperit de o livadă de caiși, reușește să se integreze, fără să disturbe peisajul rural sau natural, devenind un punct de reper care permite locatarilor să încorporeze în experiența lor contemplarea de la distanță a satului, situat mai la vale, și viziunea de ansamblu a zonei.

Școala de la Piscu, din localitatea Piscu, județul Ilfov, propune o abordare diferită, atât tematică (muzeu - atelier - școală), cât și constructivă (implicarea comunității locale, a meșterilor populari și a workshopurilor). Vechiul meșteșug al ceramicii de Pisc marchează specificul local până în anii '60, când este asimilat cooperativizării satelor.

Grădinița cu program prelungit din satul Valea Crișului, județul Covasna, are o funcțiune necesară, volumul este dintre cele mai bine croite atât pe tipologia construcțiilor din localitate, cât și pe fizionomia terenului, Micile volume, separate prin articulații, imită silueta caselor tradiționale din zona Covasnei și participă la menținerea ansamblului istoric.

Reabilitare și extindere casă tradițională din satul Gârciu, județul Harghita, ridică problema conviețuirii în proximitatea unei construcții actuale cu o construcție tradițională, reflectată prin puternice trăsături ale limbajului popular vernacular. Volumul nou încorporează materialele tradiționale într-o interpretare nouă, transpusă prin compoziția fațadei cu „ruperea” liniei de tangență cu acoperișul și marcarea discretă a lipsei streșinii.

© Raw Art Photography

Vila în care oaspeții se cuibăresc cu o carte bună sat Cheia, Cluj

Autori: ateliercetrei

arh. Paul-Mihai Moldovan, arh. Anamaria Moldovan, arh. Adrian-Ioan Urda,
arh. Victor-Ioan Ștefan, arh. Adrian Ovidiu Bucin, arh. Daniela Vieru,
stud. arh. Diana Căntă, arh. Florin Vasile Lazăr, arh. Eszter Szoke

Colaboratori:

Structură: Top Proiect
Instalații: Caloria

Parametri: RH: Dp+P; Cost: 1.185 €/m²

Revitalizare rurală
Premiul secțiunii

Proiectul și-a propus să afle la ce rezultat se ajunge dacă, apelând la memorie sau descrierile literare ale unor autori precum Creangă, Rebreanu sau Slavici, ar „construi” o realitate contemporană care să faciliteze o conexiune de tip proustian cu propriile rădăcini, chiar dacă ceea ce se vede nu este deloc arhaic sau tradițional.

Priveliștea superbă asupra văii Arieșului, din punctul cel mai înalt al livezii de caiși ce găzduiește Viila Cheia, stă la baza așezării și a formei casei de oaspeți. Construcția devine o barieră ce întârzie întâlnirea oaspeților cu priveliștea, dar, odată intrați în camera de zi, perspectiva forțată este obținută de conformarea spațiului.

Camera de zi separă și orientează cele trei componente ale programului arhitectural: zona camerelor de cazare, zona destinată gazdelor și zona subsolului cu destinație mixtă. Cele 5 camere destinate cazării oaspeților sunt orientate sud-est și sunt legate de livadă prin intermediul unor terase.

Lipsa de repere arhitecturale tradiționale și identitare ale satului Cheia face ca proiectul să caute inspirație în arhitectura rurală arhaică românească. Un volum contemporan îmbrăcat în port popular: piatră pentru demisol, tencuială și lemn pentru zona parterului și draniță pentru învelitoare. Noua casă își propune să încorporeze valori ale arhitecturii arhaice românești dincolo de fizic... să ofere locuri unde oaspeții să poată să se cuibărească cu o carte bună, să se bucure de un pahar cu vin, să asculte „păsările și vântul”, iar seara să aprindă focul sau să „se întâmple curcubeie pe cerul gurii” (@alina_filipoiu, 2021).

S-a operat de la exterior la interior, de la arhitectură la obiect, fie el de catalog sau pe comandă. Pornind de la configurarea volumetrică și distribuția finisajelor exterioare, a modului de colectare și scurgere a apelor pluviale, a configurării teraselor camerelor - inspirate de pridvor - care leagă fiecare cameră de soare și de „inima satului” (Rebreanu, 1920) și trecând la modul de amplasare al paturilor cu poziționarea „tripticului” la căpătâiul acestora evocând prezența credinței, mesele de cafea/ceai cu trei picioare, demi-fotoliile și corpurile de iluminat cu fire întinse și împletite și până la vatră și masă concepute drept catalizatori sociali, toate gesturile construiesc conceptul casei de oaspeți: oferirea unei experiențe tradiționale românești, în notă contemporană, turiștilor din întreaga lume.

VILA
cheia

VILA
cheia

VILA
cheia

VILA
cheia

VILA
cheia

Secțiunea 9
 Arhitectura verde,
 sustenabilă

București
 Teatrul Național
 „I. L. Caragiale”

SECȚIUNEA 9

Arhitectura verde, sustenabilă

Condamnată să fie „altfel”

Ne-am obișnuit să folosim relativ recentul englezism „sustenabil”, care a reușit să dizloce complet mai vechiul termen de sorginte franceză „dezvoltare durabilă”.

Avantajul substituției este că totul pare nou, dinamic, pare să fie o găselniță recentă, contemporană, care ne permite să ne aliniem la mișcarea de salvare a planetei. În fapt, știința salvării planetei ne trage de mânecă de mai bine de o sută de ani, iar sustenabilul s-a dizolvat semantic în lichidul modernității politice într-o asemenea măsură încât trebuie practic redefinit, de fiecare dată, pentru a nu-l pierde prin labirintul științelor economice.

Cătălin BERESCU

© Cristina Adam & Total

Exact asta face termenul neutru, relaxat și simpatic de „verde”, un concept care a prins la publicul larg și în mediul profesional. Avantajul e că poate funcționa ca termen-umbrelă, reunind toate temele și sub-temele sustenabilității: eficiență energetică, reciclare, auto-suficiență, neutralitate climatică, economie circulară etc.; dezavantajul vine tot de aici, și anume că poate fi invocat în relație cu orice gest constructiv, cât de cât diferit față de searbăda realitate a tehnicilor de construcție pe care le avem la îndemână în această nesfârșită tranziție.

Adaptarea la cerințele etice ale schimbării climatice are însă viteze diferite pentru fiecare industrie în parte, iar arhitectura este, ca de cele mai multe ori, și în avangarda, și în ariergarda fenomenului. Pașii tehnologici se succed cu rapiditate, avem o cantitate enormă de inovații, cei normativi par a fi prins oarece curaj odată cu recentul plan de redresare și reziliență. Unde se află arhitectura pe acest drum european schițat în mandatul Ursulei von der Leyen de Just Transition și de European Green Deal? La această întrebare am primit diferite răspunsuri de la participanții la secțiunea „Arhitectura verde, sustenabilă” din cadrul BNA 2021, de la membrii juriului și de la participanții la masa rotundă organizată la **Orașul Viitorului**.

Verdele este o temă transversală, ar trebui să se dizolve în celelalte secțiuni, ar fi normal ca astăzi, dacă suntem cu adevărat conștienți de necesitatea de a face o arhitectură responsabilă față de viitorul planetei, toate clădirile să fie verzi, neutre climatic, capabile să producă energie și să recicleze apa, să folosească umbra și lumina în feluri contemporane, dar și tradiționale în același timp. Avem clădiri verzi și în alte secțiuni decât cea dedicată, un lucru îmbucurător pentru că verdele nu este un obiectiv în sine, el este și trebuie să fie subordonat arhitecturii.

Al doilea lucru este cel al luptei de redefinire estetică a obiectului „clădire contemporană eficientă energetic și cu amprentă de carbon redusă”. Dacă,

într-un înțeles foarte larg, arhitectură verde poate să fie și o casă din chirpici sau din baloți de paie, și o clădire pasivă certificată la cel mai înalt nivel, la nivelul esteticii arhitecturale căutările sunt de abia la început. Casele pasive, cu acoperișuri verzi, cu ziduri foarte groase, eventual cu structuri CLT, pline de elemente tehnologice noi, cu ferestre dimensionate strict conform orientării cardinale, pare să pună problema readaptării limbajului arhitectural, încă dominat la noi în mare măsură de moștenirea modernismului, la o nouă realitate constructivă. Răspunsurile se vor coagula rapid, odată cu creșterea presiunii create de adoptarea normelor Nzeb și cu ieșirea din zona de experiment, de clădiri realizate în regim excepțional și de trecere la producția de masă.

În acest sens, juriul a apreciat **proiectul EFdeN - Sustainable City** - ca un posibil prototip de oraș sustenabil, care își propune să creeze premisele unor soluții constructive și comportamentale responsabile față de mediu. Proiectul se distanțează prin potențialul de a servi drept premisă a unor proiecte de mai mare amploare, care pot fi realizate atât la scări diferite, precum și în medii geografice și climatice diferite.

Nominalizările au propus o casă individuală, izolată, o temă clasică rezolvată cu o deosebită minuțiozitate și un proiect inedit, inclasabil, care și-a găsit locul în această secțiune generoasă, deschisă pentru experiment, casa Flotantă, care aduce ca element distinctiv lipsa oricărui punct de ancorare permanentă prin utilizarea unui sistem flotant.

Putem concluziona că arhitectura verde pare să fie singura formă care are potențialul de a fi cu adevărat o arhitectură contemporană, aflată încă **in statu nascendi**, dar cu intenția clară de a se desprinde de mecanica previzibilă a unei culturi de ecou, mult prea preocupată de avansul pedestru în urma marilor nume. **Arhitectura verde nu poate fi altceva decât arhitectură și este condamnată să fie altfel decât ce am făcut până mai deunăzi.**

Sustainable City

București

Proiectul EFdeN - Sustainable City - este primul laborator urban din România care expune publicului larg și monitorizează simultan 2 prototipuri de case solare și eficiente energetic, împreună cu diverse dispozitive de captare a energiei, în scopuri educaționale și de cercetare.

Din 2013, EFdeN ajută studenții și tinerii profesioniști să se dezvolte într-un mediu în care își pot aplica energia creativă, printr-un proces de tipul „trial and error”. Ceea ce a început ca un proiect singular, în urmă cu 8 ani, cu ocazia participării la competiția Solar Decathlon Europe 2014, este acum unul dintre cele mai importante ONG-uri de sustenabilitate din România și singurul din țară care a dezvoltat case solare în scopuri educaționale și de cercetare, împreună cu produse durabile și module educaționale pentru studenți, specialiști și publicul larg. Misiunea EFdeN este de a proiecta, executa și implementa modele de bune practici. Orașele ocupă 2% din suprafața terestră a planetei, găzduiesc 50% din populație, sunt responsabile pentru 75% din consumul de energie la nivel mondial și generează 80% din emisiile de gaze cu efect de seră. Bucureștiul este cel mai aglomerat oraș din Europa, al 5-lea cel mai aglomerat oraș din lume, cea mai poluată capitală din Europa, în timp ce doar 7,5% din oraș este ocupat de spații verzi. Sustainable City prezintă o alternativă durabilă de dezvoltare a orașelor contemporane. Pentru a avea un impact real, sustenabilitatea trebuie să devină accesibilă publicului larg. Sustainable City a fost gândit ca un spațiu public ce poate găzdui evenimente sau workshopuri, vizite ghidate pentru publicul larg. În cadrul proiectului, sunt implementate 8 zone tematice cu peste 30 de puncte de interes.

Locuințe durabile cu spațiu verde multifuncțional. Sera, o prismă din sticlă care, vizibilă din exteriorul casei, devine legătura verde dintre interior și exterior.

Energie (Copaci fotovoltaici, E-dance floor, Bicicletă producătoare de energie, Eoliene urbane, Energie geotermică, Stocare gravitațională).

Studiu și evenimente (Spații de coworking, Amfiteatru, Zone de lectură, Zone dedicate astronomiei).

Mobilitate (Stație electrică pentru trotinete / biciclete, Stație de încărcare pentru vehicule electrice, Parcare inteligentă pentru biciclete / trotinete).

Agricultură urbană (Perete verde, Sistem Aquaponic / Hydroponic, Seră cu iluminat artificial pentru creșterea plantelor, Permacultură).

Sănătate (Zonă dedicată activităților sportive, Șah urban, Yoga și aerobic, Lută și fântână).

Reciclarea și gestionarea deșeurilor (Colectare selectivă, Mobilier urban din materiale reciclate, Zonă dedicată transformării deșeurilor alimentare în compost).

Artă (Scenă, Expoziție foto despre schimbările climatice, Punct de informare despre impactul modei și al îmbrăcăminteii asupra mediului).

Arhitectura verde,
sustenabilă
Premiul secțiunii

Sectiunea 10
Publicații
de arhitectură
Târgoviște
Muzeul de Artă

Sorin VASILESCU

SECȚIUNEA 10

Publicații de arhitectură

Nu arhitectură vorbită!

Juriul - format din prof. dr. arh. Sorin Vasilescu, dr. arh. Mihaela Pelteacu și istoricul dr. Cezar Petre Buiumaci - a analizat cele 35 de proiecte selectate. În urma analizei online efectuate în prealabil și după o serie de discuții, în care fiecare membru și-a expus punctul de vedere privitor la calitatea proiectelor, în unanimitate, juriul a notat și a decis nominalizații.

Premiul a fost acordat volumului Horia Creangă - o monografie, de Ana Maria Zahariade, Nicolae Lascu, Anca Iliescu, Florinel Radu (Editura Universitară „Ion Mincu”, București 2019, în colaborare cu Zeppelin). Juriul a apreciat calitățile cercetării, coerența și unitatea în diversitate a aprecierilor critice făcute pentru opera unui corifeu al modernismului românesc. Preocupările autorilor pentru viața și opera lui Horia Creangă sunt vechi. Cu aproape trei decenii în urmă, în anul 1992 când se aniversa un secol de la nașterea arhitectului, a apărut un catalog de expoziție, în „condiții eroice, de mare penurie”, cum afirmă autorii, care continua și completa studiul lui Radu Patrulius, intitulat Horia Creangă, omul și opera (Editura Tehnică, București, 1980). Un alt studiu a fost cel al Militzei Sion: Horia Creangă, crezul simplității (Editura Simetria, București 2012), o demonstrație a interesului crescând pentru personalitatea lui Horia Creangă care afirma „că [...] arhitectura va evolua liber către aristocratizarea formelor prin simplitate”.

Creangă, considerat „adevăratul inițiator și animatorul neobosit al arhitecturii moderne” românești, a fost autorul unei opere vaste, dacă ne gândim la doar cei cincizeci de ani trăiți, operă ce acoperă un mare număr de programe, de la locuințe individuale la locuințe colective, de la arhitectură civilă la arhitectură industrială și până la pavilioane expoziționale. Expresia arhitecturii sale, considerată fondatoare a arhitecturii raționaliste în arhitectura noastră, este marcată de aspirația spre echilibru, armonie și claritate compozițională realizate printr-un discurs determinat de forme geometrice cât mai pure. Probabil cel mai avizat să-și exprime părerea despre Horia Creangă a fost cel mai apropiat și credincios colaborator, Haralamb (Bubi) Georgescu, care, la dispariția celui ce i-a fost maestru, avea să scrie: „A fost comparat cu Brâncuși, tocmai pentru dragostea de formă pură, primitivă, comună acestor doi artiști. [...] Când va trebui să dovedim realizările noastre de artă românească în spațiul dintre cele două mari războaie, Creangă va răsări cu opera lui - mare, pe măsura modestiei noastre - ca o afirmare ce poate sta alături de eforturile universale ale artei și tehnicei construcției”.

A fost dificil a alege cele mai reprezentative publicații de arhitectură, deoarece la noi nu se poate vorbi de „critică de arhitectură”. Scriu despre arhitectură atât arhitecții, cât și cei ce au o altă pregătire profesională și de aici diferența de valoare și de interes pentru „arhitectura scrisă”.

© Olimpia Sultana

În afara lucrării premiate, au fost nominalizate trei lucrări considerate cele mai originale și demne de interes. S-a bucurat de o particulară atenție studiul **Arhitectura urbană în Transilvania în perioada interbelică**, lucrare esențială pentru înțelegerea actului de arhitectură modernă în Transilvania interbelică. O altă lucrare, **Profesorul Gabriel Cristea**, care a stârnit interesul a fost cea care a făcut o binemeritată dreptate arhitectului „uitat” care a avut un rol particular în arhitectura deceniului 7, în care profitând de o relativă liberalizare s-a făcut un pas hotărâtor spre o arhitectură modernă.

Lucrarea **Ctitorii ale oamenilor liberi. Arhitectura bisericilor de zid ale românilor din zonele de graniță dintre Oltenia, Muntenia și Transilvania 1700-1850** este o completare bine documentată a studiilor fundamentale ale lui Nicolae Ghika-Budești, Grigore Ionescu și Gheorghe Curinschi-Vorona privitoare la monumentele de

arhitectură brâncovenească și post-brâncovenească din Țara Românească. Discursul arhitectural brâncovenesc este caracterizat de coerență, indiferent de scara și semnificația edificatului și acest lucru este o demonstrație a unei forme de maturitate pe care arta și cultura din Țara Românească a dobândit-o. Acest filon artistic major a supraviețuit aproape un secol, până spre 1800 și a avut, la finele secolului al XIX-lea, capacitatea de a forma o veritabilă „bază ideologică” a arhitecturii moderne românești grație lui Ion Mincu și a întregii sale Școli, numită neo-românească.

Privind lucrările prezentate în concurs, ne gândim la valabilitatea adagiului „**carte frumoasă, cinste cui te-a scris**”, dar ne și întrebăm cât de valabilă mai este inscripția veche de două secole de la intrare în secția de arhitectură de la Beaux Arts din Paris: „Și mai ales nu arhitectură vorbită”. Este oare o carte de arhitectură doar „arhitectură vorbită”?

Horia Creangă. O monografie

Autori: arh. Nicolae Lascu, arh. Ana Maria Zahariade, istoric de artă Anca Iliescu, arh. Florinel Radu

Editori: arh. Ștefan Ghenciulescu, arh. Diana Mihnea

Design: Radu Manelici - Faber Studio

Firma: Zeppelin & SG Studio

Colaboratori:

DTP: Aurelian Ardeleanu
Actualizarea cercetărilor de arhivă: Nicolae Lascu, Diana Mihnea
Redesenare planuri: Daniela Puia, Lucia Abdulea, Nela Andrieș, Monica Iliescu, Georgiana Elena Ivan, Ana Mușetescu, Bogdan Rădulescu, Ștefania Simu
Fotografii noi: Andreea Cel Mare, Ștefan Tuchilă, Sabin Prodan
Corectură: Dușa Udrea Boborel, Lorena Brează
Proiect editorial cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național

Editură: Editura Universitară „Ion Mincu”, 2019, în parteneriat cu Zeppelin

Au trecut douăzeci și opt de ani de la expoziția centenară Horia Creangă și primul catalog critic de arhitectură. Conjunctura s-a schimbat, s-au făcut cercetări și se fac încă, publicul a devenit mai interesat de arhitectură, s-au publicat cărți în condiții mult mai bune.

Și cercetarea noastră a avansat; datele recente aruncă alte lumini interpretative; documentarea mai completă a operei lui Horia Creangă trebuie redată culturii arhitecturale în condiții editoriale acordate epocii actuale. În 2019, dată aniversară a modernismului (centenarul Bauhaus), am socotit că datoria noastră a devenit readucerea lui Horia Creangă în actualitate, prin reluarea și completarea catalogului critic din 1992. **(Ana Maria Zahariade, Nicolae Lascu)**

DIN PARTEA EDITORILOR

Cartea de față are, desigur, ca scop readucerea unui material important și o prezentare care să îl onoreze cu adevărat. Oferă, așa cum o spun și autorii, prilejul de a aduce la zi o cercetare și de a re-contextualiza opera arhitectului.

Se vorbește mai mult în această carte despre modernismul interbelic din România, despre contextul cultural, politic și social. Apar lucrări mai puțin sau deloc cunoscute în 1992 (unele descoperite chiar în timpul finalizării cercetării), dar și imagini și planuri ale celor clasice. Cartarea diferitelor etape ale unor opere (de exemplu, imobilele ARO) ne permite să aruncăm o privire în atelierul lui Creangă, înțelegerea colaborărilor, a evoluției lente, a compromisurilor și a izbânzilor ce au dus la rezultatele canonice.

În 1992, pe lângă imaginile de arhivă (majoritare), apăreau și fotografiile noi. Ei bine, astăzi, și aceste imagini de acum 27 de ani au ajuns documente istorice. Starea actuală a majorității clădirilor lui Creangă (și, în general, ale modernismului ante, dar și postbelic din România) este înspăimântătoare (degradări, intervenții sălbătice), iar riscul seismic enorm.

Din aceste motiv, am ținut să avem și o secțiune de imagini complet noi, arătând starea actuală a clădirilor. Nu ni s-a părut responsabil să ne uităm doar în urmă și să ne limităm la imaginile frumoase de odinioară.

Scopul acestei cărți este și tragerea unui semnal de alarmă și trezirea aprecierii proprietarilor, administrației și societății, în general, pentru opera ilustrului reprezentant al arhitecturii moderne din România.

Pe lângă fotografiile noi, am recurs și la redesenarea unor planuri. Îl scoatem astăzi puțin pe Creangă din epoca lui și ne putem concentra asupra unor calități intrinseci ale proiectelor, ale unor valori ce depășesc un context istoric și local. Sunt planuri bune și foarte actuale: Creangă nu e doar un personaj mitic, ci și un model perfect valabil și astăzi; e lângă noi, lângă studenți și arhitecții tineri. E pur și simplu un coleg excepțional de la care ai ce învăța. **(Ștefan Ghenciulescu, Diana Mihnea)**

Fotografie de
arhitectură
Premiul secțiunii

**51 de lucrări,
31 admise,
4 nominalizări,
un singur
câștigător**

Laurian GHINIȚOIU

Fotograful contribuie la întâlnirea pe care o avem cu un anumit spațiu. O fotografie de arhitectură îmbogățește spațiul cu sens și emoție.

Orașul, clădirile și spațiile dintre ele trăiesc și prin imagini. Imaginile de arhitectură sunt rezultatul unei serii de selecții, filtre, coerțitii, decizii și răspunsuri.

Arhitectura este imaginea însăși, iar modul în care mediul construit e cunoscut se face mai întâi prin fotografie, ca într-o pre-identitate.

Imaginile de arhitectură sunt rezultatul unei serii de selecții, filtre, coerțitii, decizii și răspunsuri. Imaginea reprezentată determină modul în care mediul construit se prezintă, trăiește și este perceput. Oamenii pătrund în cadrul fotografic creat cu bucuria de a descoperi sau revedea ceea ce a văzut fotograful, înainte.

Pe măsură ce tehnologia avansează, aparatul de fotografiat este din ce în ce mai accesibil, iar cantitatea de imagini produsă și consumată de fiecare în parte este colosală. Deși accesul la megapixeli este la îndemna oricui, răbdarea și atenția fotografiilor se poate dobândi doar în timp, dacă oricine poate declanșa, puțini reușesc să controleze rezultatul, și parte dintre proiectele înscrise au arătat asta. Breasla arhitecților încă nu e conștientă de plus valoarea adusă de fotografi.

SECȚIUNEA 11

Fotografie de arhitectură

Deși o categorie considerată secundară până acum, imaginile surprinse de fotografi sunt importante pentru toți arhitecții, pentru că doar așa reușesc să-și prezinte proiectele de arhitectură. Deseori necreditați de către breaslă, fotografiile de arhitectură sunt încadrați între meserii - jurnaliști, artiști, în mare parte și arhitecți. Lucrez cu fotografia ca instrument de documentare a mediului construit de aproximativ 6-7 ani și conștientizez că știu prea puține, dar, mă întreb, constant care este rolul imaginii și care sunt abordările actuale. Mi-am dorit ca, prin curatorierea acestei categorii, să încerc să fac lumină și să pun mai multe întrebări.

Este singura categorie, în cadrul BNA, la care sunt acceptați oameni din afara breslei, atât concurenți, cât și jurați. Anul acesta, participanții au avut șansa să-și prezinte munca în fața unui juriu care vine din mai multe domenii, reprezentate prin: Dorin Ștefan Adam, arhitect fondator al Biroului de arhitectură Mânadelucru și profesor la UAUIM; Cosmin Bumbuț, fotograf premiat internațional

și reprezentant al Bienalei de Arhitectură de la Veneția în 2021; Radu Afrim, regizor de teatru cu o viziune distinctă și inconfundabilă.

51 de lucrări au trecut pragul și au intrat în concurs, dintre care 31 au fost admise în expoziție și doar 4 nominalizate, cu un singur câștigător. Cu abordări diferite, fie ele despre patrimoniul uitat (industrial, militar sau postmodernist), obiecte de arhitectură contemporane (unele înțelese în detaliu, altele abordate contextual) sau stări ale orașului în diverse momente cheie, majoritatea planșelor au fost prezentate ca o serie de imagini care spun o poveste.

Câștigătorul, Alexandru Crișan, propune un eseu fotografic liniștitor care vorbește despre „Loisir” - **LOISIRUL acum REGĂSIT** - într-un moment în care ne punem, cu toții, întrebări.

LOISIRUL, acum REGĂSIT

Autor: Alexandru Crișan

Dacă arhitectura e de luat drept îmbinare a spațiului „gol”, cuantificabil, cu spațiul „plin”, reperabil, atunci o bună parte din ea este știință a proporțiilor și artă a memoriei. Când vedem arhitectură de loisir, când îi dăm roată, când, fortuit, ne-o lămurim, îi ignorăm adesea proporțiile, dar, de multe ori, ne-o pregătim de la primul ochi pentru recontextualizare afectivă. Apoi, dacă avem și un dram de noroc, dă timpul peste noi; câteodată, numim asta tranziție, ca să nu ratăm obsesia punctului-axă de sosire.

E clar, „trecem printr-o perioadă...”, deci ar trebui să ne îmbrățișăm detașarea. O facem fiindcă ne suntem - evident! - auto-suficienți, în regularitatea noastră reconfigurabilă. Însă, uneori, peste superficialitatea (o revoltă împotriva proporțiilor, de fapt) și alienarea (o consecință a memoriei, în fapt) adaptărilor noastre la viața de zi cu zi, se mai adaugă ceva. Și pentru că orice denumire înseamnă reputație, rostim: COVID-19! O șfichiuire care, picătură cu picătură, ne îndeasă asupra de amploare peste golirea noastră spațială, deci și peste înstrăinarea - poate chiar și peste singurătatea - metropolitană.

Dus e „dorul” țanțos de ornament, dar și impulsul disproporționat de a-l domestici! Minimalismul e, acum, coajă de siguranță, ortac de contemplație și iluminare, adevărul de dincolo de panică și de acalmie... Minimalismul e înghețat în timp, fiindcă noi am înghețat timpul - acum, chiar dincolo de fotografie! Respirăm cu șuier în acest spațiu golit, străpuns doar de ruine mursecate ale unor zile cu amplitudini familiare, în alertă de like4share la redescoperirea reperelor autobiografice (in)voluntare: „aici am stat vara trecută cu Ea”... „acolo am priponit câinele”... „aici era sa mă înec acum trei ani”...

Fragmentarium-ul acesta saturat de lumini fondant-lăptoase recompune elementele de identificare (aici, acolo, acum un an, acum patru luni...) în mod cvasi-simetric, dar disproporționat, pentru că trauma unor memorii fictive ne-a

cucerit maladiv plictiseala. Visăm, până la urmă, precum Marcel Proust: „Găsesc foarte înțeleaptă acea credință celtică ce ne spune că sufletele celor pe care i-am pierdut sunt captive în vreo ființă inferioară, într-un animal, o plantă, un lucru neînsuflețit, pierdute cu adevărat pentru noi până în ziua, care pentru mulți nu vine niciodată, când trecem din întâmplare pe lângă copac, când intrăm în stăpânirea obiectului unde sunt închise. Atunci ele tresar, ne cheamă, și, de îndată ce le-am recunoscut, vraja este sfărâmată. Eliberate de noi, au învins moartea și se întorc să trăiască împreună cu noi” (*À la recherche du temps perdu. Du côté de chez Swann. Gallimard, 1919, traducere anonimă*).

Fotografie
de arhitectură
Premiul secțiunii

Secțiunea 12
Efemer

Târgu Mureș
Palatul Culturii

Marius MARCU-LAPADAT

SECȚIUNEA 12

Efemer

Marius MARCU-LAPADAT

ACUM câteva luni, am regăsit, întâmplător, prin cotloanele din turnul corpului vechi al Universității de Arhitectură, două panouri cu care am participat la **prima Bienală de Arhitectură organizată după 1989**. Sub stratul de praf și parțial de mușgai se mai văd, pe un suport rigid, fotografiile color cașerate, însoțite de texte scrise cu letraset. Încă nu apăruseră printurile color de mari dimensiuni sau poate erau prea scumpe.

Așa că, după ce am fost invitat să fac parte din juriul celei de a XIV-a Bienale Naționale de Arhitectură, de câte ori ajungeam în biroul meu din turnul vechi de la școală și vedeam cele două panouri, nu puteam să nu fac o comparație între edițiile 1994 și 2021 ale BNA.

Cea din 1994, organizată în sălile de expoziție, friguroase la acea vreme, ale lui „Ion Mincu” și din care țin minte și o participare constând într-un panou/firmă publicitară, a cărui principală calitate nici măcar nu consta în grafica sa, ci în faptul că era realizată cu litere tăiate la cutter-plotter, o tehnologie nouă la vremea respectivă.

Cea din 2021, cu cincisprezece secțiuni distincte (un număr de secțiuni justificat sport), fiecare cu propriul său juriu, cu componentă internațională și cu vernisaje și evenimente conexe, organizate în opt orașe diferite, de pe întreg teritoriul României. O ediție cu un comisar care alături de conducerea UAR au formulat conceptul ediției și au schițat un adevărat program cultural alcătuit din expoziții, dezbateri și întâlniri, cu un director artistic care a creat o identitate vizuală de calitate și un website impecabil. Dacă o asemenea comparație ar fi posibilă nu doar în imaginație cred că i-ar pune serios pe gânduri pe cei care cred că nimic nu s-a schimbat după 1989.

© Vicențiu Peniu

Dar să revin în actualitate...

Am fost întotdeauna fascinat de arhitectura efemeră situată la granița cu instalația artistică și care are precedente excepționale începând cu arhitecturile din Evul Mediu create pentru procesiuni sau pelerinaje religioase sau până la arhitecturile efemere de tipul corturilor create cu ajutorul pânzelor. Este o categorie de lucrări în conceperea cărora improvisația, sau atenția pentru reutilizarea unor resurse locale, ocupă un loc privilegiat. Așa că, evident, mi-a făcut o deosebită plăcere invitația de a face parte din juriul Secțiunii Efemer, ale cărui dezbateri s-au desfășurat exclusiv online, din cauza restricțiilor impuse de răspândirea COVID-19.

Pentru jurizare am primit un regulament și instrucțiuni clare de folosire. Un mic extras exemplificativ:

„Accesul la note este restricționat după cum urmează: - concurenții nu au acces și nu trebuie să afle aceste note; - fiecare membru al juriului vede doar nota proprie, iar după jurizare vede și media; - curatorii văd toate notele și mediile secțiunii lor”.

Așa că, atunci când am accesat pentru prima oară platforma, am fost plăcut surprins să văd urcate pe platformă 34 de proiecte, mult peste ceea ce estimam, marea lor majoritate de foarte bună calitate. La etapa de preselecție nici o propunere nu a fost eliminată, o altă dovadă a nivelului ridicat al participanților. După ce toți membrii juriului au completat toate rubricile de notare, au devenit vizibile și mediile lor și din nou am fost plăcut surprins să constat că rezultatele finale erau foarte apropiate de ierarhia pe care

am propus-o eu. Insist asupra constatării că au existat multe participări de foarte bună calitate și de valoare apropiată, în evaluările mele, marja de diferență era doar de 20 de sutimi între 14 proiecte.

Am să dezvălui și câteva din adnotările pe care le-am făcut în timpul procesului de notare, fără să nominalizez și participările pentru care au fost făcute: „Eveniment efemer de mare ținută intelectuală, totuși forța sa constă mai degrabă în narațiune și în interacțiunile umane pe care le generează decât în calitatea vizuală/arhitecturală a propunerii; Metaforă plină de forță, transpusă cu mare eficiență în arhitectură efemeră. Obiect exemplar, începând cu faza conceptuală și până la detaliere, precum și prin relația cu contextul în care a fost amplasat; Deși este o instalație de dimensiuni reduse, se remarcă prin eleganță, funcționalitate, eficiență, lipsă de ostentație și atenție față de contextul în care e amplasată; Propunere spectaculoasă care se adresează tuturor simțurilor (poate mai puțin celui olfactiv). Dezideratul autorilor de a **transforma teritoriul castelului într-un târâm de sunet, geometrii, conexiuni spațiale și spectacole vizuale** pare că a fost transpus în realitate cu succes” și ultima: „Atmosfera somptuoasă obținută prin folosirea unor mijloace **low-tech**, prin excelență **efemere**. Instalație scenografică de excepție cu un raport optim între mijloacele folosite și impactul produs”.

Am să închei cu o traducere liberă a formulei de salut **stay safe and healthy** atât de des folosită în ultima vreme și generată de o pandemie globală, adică: **să ne vedem sănătoși la viitoarea ediție!**

„Diploma 2019”

Autori: Attila KIM Architects
Attila Kim, Alexandru Szuz Pop

Parametri:
Sd: 960 m²
Su: 960 m²

Efemer
Premiul secțiunii

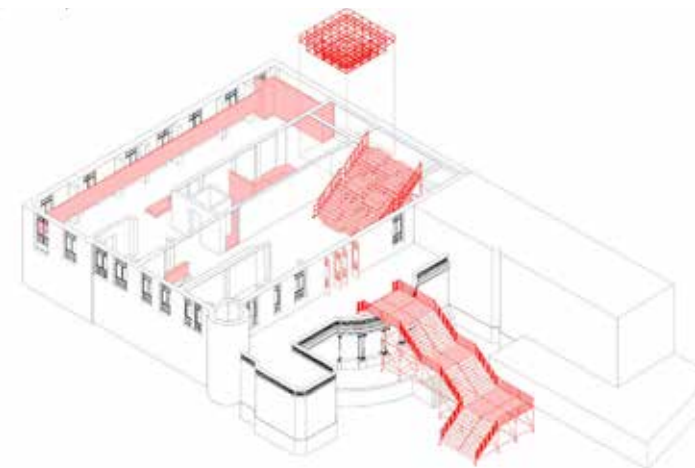
Evenimentul principal al Festivalului Diploma a fost expoziția celor mai importante lucrări de licență ale absolvenților universităților de Arhitectură, Artă și Design din toată țara. De la lansare, în 2015, expoziția și-a asumat și rolul de a dezvălui și prezenta publicului, pentru prima dată, clădiri nefolosite, uitate, în prag de schimbare sau proaspăt terminate.

În ediția din 2019, expoziția a fost găzduită de restaurantul Cina, o clădire emblematică a Bucureștiului, o referință arhitecturală, urbană și istorică, care, de peste 20 de ani, este închisă publicului. Construcția se afla într-o stare avansată de degradare, astăzi fiind, deja, începute lucrările de renovare.

Proiectul a trebuit să rezolve, în primul rând, accesul în clădire, dinspre grădina din spate, de unde vizitatorii trebuiau să ajungă la etajul 1, acesta fiind nivelul principal al expoziției. Intervenția a propus o scară monumentală metalică, o “scară-amfiteatru” amintind de scara exterioară a clădirii, forma sa fiind un gest simbolic atât față de clădirea-monument, cât și față de artiștii absolvenți, protagoniștii expoziției.

Intervențiile arhitecturale din ultimele decenii, abandonate, au introdus elemente de consolidare agresive, de beton. Pe pereți au apărut numeroase graffiti, cu ocazia unor petreceri organizate în ultimii 20 de ani, lucrări semnate de artiști care, între timp, au devenit cunoscuți internațional.

Un element de infrastructură absent, iluminatul artificial, a condus la realizarea, în spațiul central, a unui candelabru supradimensionat, din cadre metalice negre create pentru recuzita Romanian Design Week, legate între ele, suspendate și îmbrăcate în tuburi de neon.

Secțiunea 13
 Diplome - arhitecți
 în afirmare

București
 Teatrul Național
 „I. L. Caragiale”

SECȚIUNEA 13

Diplome - arhitecți în afirmare

Proiecte cu mesaje pentru viitor

Aceasta a fost secțiunea care a răspuns cel mai bine temei propuse în 2021, ACUM.

Și nu a răspuns doar părții din temă dedicate secțiunii ACUM studenții arhitecți imaginează viitoruri posibile. A răspuns la întrebarea cu care începe și se termină expunerea temei propuse, Arhitectura CUM?, prin toate celelalte moduri de explicare a ei.

Proiectele de diplomă prezentate în Bială sunt ale unor viitori arhitecți care vor proiecta pentru oameni, care cu creativitate vor găsi calea de a lega arta, cultura, știința și tehnologia și de a salva patrimoniul care ne prezintă și reprezintă. redescoperind meșteșugurile tradiționale pe care le actualizează.

Arhitecții în devenire își imaginează un viitor durabil, integrator, pentru minte și suflet, spații publice incluzive, pentru toți, asumându-și diversitatea ca pe un bun cultural inestimabil. Sunt pregătiți pentru a aduce Pactul verde european în orașele și casele noastre și inițiază, prin ceea ce scriu despre proiectele lor, o dezbateră largă cu privire la mediul construit. Comunică poetica arhitecturii mai rapid și mai departe ca oricând și își asumă efemeritatea unei arhitecturi capabile de reconfigurări.

Vă invit să parcurgeți toate proiectele secțiunii și veți descoperi ideile extrase din tema Bienalei, îmbogățite și nuanțate. Este important că, și la această ediție (a doua în care se include secțiunea dedicată diplomelor), s-a participat cu un număr mare de proiecte. A fost, din nou, secțiunea cu cea mai numeroasă participare, deși s-au acceptat diplome doar din ultimii 3 ani, față de prima ediție din 2018, când au fost diplome din ultimii 5 ani.

„Din nou, tinerii arhitecți au simțit că exact ACUM este momentul arhitecturii și al arhitecților, că este nevoie de unitate și solidaritate, că este nevoie de noi toți.” Calitatea deosebită a proiectelor a făcut foarte dificilă jurizarea și alegerea nominalizărilor și premiului, dar cred că s-a găsit o dominantă a acestei ediții. Statistic vorbind, peste 60% din proiecte sunt cele care propun intervenții în situri construite sau asupra unor ansambluri sau clădiri cu valoare de patrimoniu sau chiar clasate ca monumente istorice. Grija și importanța acordată contextului arhitectural și urbanistic este o caracteristică a noii generații de arhitecți. De asemenea, foarte multe proiecte pun în valoare patrimoniul natural, iar dialogul și integrarea propunerilor în natură sunt o preocupare și reușita reală a tinerilor arhitecți.

Constantin GORCEA

© Cristina Adam & Total Image

Noii absolvenți sunt copii buni, nu uită și își îndreaptă atenția către moștenirea de la părinți în cel mai direct sens etimologic al cuvântului patrimoniu. Proiectele nominalizate sunt reprezentative pentru prima categorie de proiecte evidențiate. Singurul proiect de la această secțiune care a beneficiat (deocamdată!) de premiul unui sponsor a fost unul care valorifică și pune în evidență o clădire cu valoare de patrimoniu integrată într-un complex cu arhitectură ce s-ar fi putut remarca și la **Secțiunea Proiecte vizionare**.

Proiectul premiat împacă, într-un mod surprinzător, realitatea unui parc natural cu ideea de a construi. Soluția găsită, care sfidează aparent legile construcției, are calitatea de a te obliga să o percepi ca pe o instalație artistică efemeră, cu mesaj metaforic. Cutia feliată de cer a corpului clădirii, care plutește suprarealist, într-o perspectivă inversă, te poate trimite la ideea unei nave ancorate vremelnice în bălțile Văcăreștilor... Proiectele evidențiate, dincolo de calitatea lor intrinsecă, au fost alese pentru că au un mesaj foarte puternic și s-a dorit chiar evidențierea acestor mesaje.

Și această ediție a BNA, organizată exemplar și în condițiile dificile ale restricțiilor impuse de pandemie, a reușit să fie un eveniment național și, prin acoperirea teritorială, sporind numărul de orașe în care au fost gale de premiere de la 7 (ediția 2018) la 8. Secțiunile Bienalei au fost diversificate și extinse, pentru a acoperi cât mai bine exprimarea culturală a profesiei de arhitect, de la 11 (ediția 2018) la 15. După experiența avută ca

membru al juriului acestei secțiuni și la această ediție, cred că ar fi utilă experimentarea, la edițiile viitoare, a unei alte formule organizatorice în care diplomele să nu fie o secțiune distinctă, ci secțiunile principale să aibă o subsecțiune pentru diplome.

Cred că tinerii arhitecți ar conștientiza mai bine că și în arhitectură poate să existe o specializare. Această orientare, specializare sau diferențiere, cum vrem să-i spunem, este necesară într-o anumită fază de pregătire. Lipsa ei este chiar una dintre problemele învățământului de arhitectură românesc care pregătește arhitecți buni la toate. Crearea, în cadrul fiecărei secțiuni, a unei subsecțiuni Diplome, cu premii și nominalizări distincte, la care lucrările să fie evaluate de același juriu, ar rezolva și problema calificării membrilor juriului pentru secțiunile particulare (urbanism, design, restaurări etc.). Numărul de tineri evidențiați și încurajați în practicarea profesiei ar crește, rezolvând și frustrarea juriului, obligat de regulament să dea un număr prea mic de distincții raportate la numărul de participări foarte valoroase.

Aș deschide și problema includerii, în acest eveniment, și a beneficiarului de arhitectură, cel care ne judecă și evaluează, cu adevărat, opera... Cel puțin un premiu al publicului s-ar impune, la fiecare secțiune!

Cu această ediție BNA 2021, arhitecții s-au deschis mult mai mult către publicul larg și în afara centrelor de formare profesională consacrate, reușind să pășească dincolo de propriile delimitări.

Parcul Natural Văcărești București

Autor: Mihai Șom

Îndrumător: conf. dr. arh. Florian Stanciu

Parametri:
RH: P+7
Sd: 4.000 m²

Diplome - arhitecți

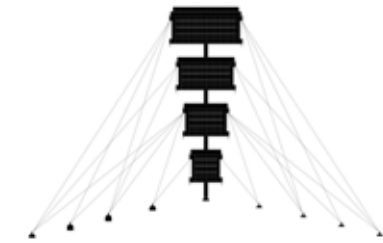
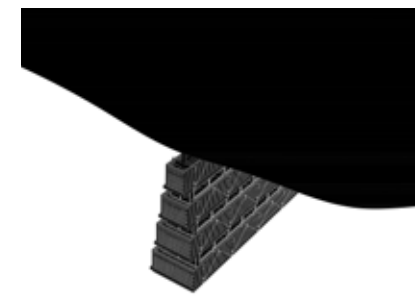
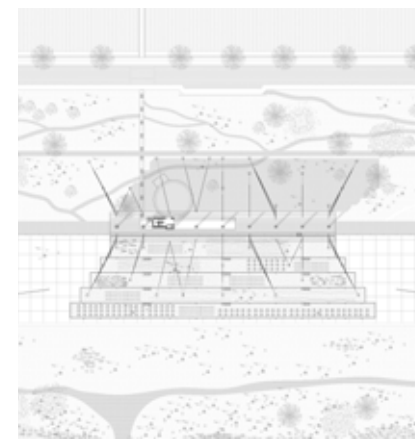
în afirmare

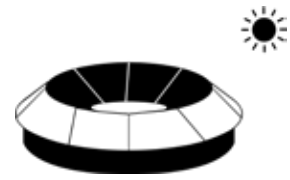
Premiul secțiunii

În sud-estul Bucureștiului există un „loc răsturnat”, o oglindă a lumii civilizate ce neutralizează rețeaua orașului și numele său este Văcărești. Lacul Văcărești a început ca un amplu proiect hidrotehnic, în anii '80, și s-a transformat treptat în cea mai importantă zonă naturală urbană, un ecosistem complet.

Pentru a-i menține caracterul și a potența reziliența acestuia, este nevoie, încă o dată, de intervenția umană.

Prin „infrastructură” se acoperă totalitatea intervențiilor necesare pentru dobândirea echilibrului ecosistemului, începând cu lucrările necesare pentru menținerea nivelului constant al apei din bălți, crearea cadrului de vizitare și mentenanță a zonelor umede, asigurarea protecției faunei locale. Dincolo de aceste obiective ce țin de aspectul ecologic, rezervația reprezintă „casa” asociației ce are în grijă zonele naturale urbane din întreaga țară. Activitatea acesteia se transpune în materia casei de pe deal. Această „ambasadă” conține spații conexe grădinii, laboratoare, locuințe temporare pentru cercetători, birouri, săli de expoziție, observator și bibliotecă publică.

Sectiunea 14
Școli de vară
de arhitectură,
tabere de creație

Sibiu,
Centrul
de informare
turistică
din Primărie

SECȚIUNEA 14

Scoli de vară de arhitectură, tabere de creație

Un sistem propriu de educație non-formală

Acum mai bine de 15 ani, o mână de arhitecți pasionați au decis să-și înființeze propriul sistem de educație non-formală din buzunarul propriu, din donațiile unor prieteni și cu multă înțelegere din partea partenerilor de viață.

Vorbesc despre școlile de vară de arhitectură. În ultimii ani, am reușit să sprijinim aceste inițiative printr-un sistem mai structurat. În 2019, înființăm, prin Ordinul Arhitecților din România și cu sprijinul Prince's Foundation, sub-sectiunea de finanțare anuală a nu mai puțin de 10 dintre acestea, ceea ce a contribuit, într-o oarecare măsură, la dublarea numărului de asemenea inițiative doar în ultimii 2 ani. Au urmat bursele pentru studenții participanți și, iată, anul acesta prin Uniunea Arhitecților din România și cu bunăvoința președintelui, dna Ileana Tureanu, înființarea unei secțiuni dedicate școlilor de vară la Bienala Națională de Arhitectură. Gala a avut loc la Sibiu. Am nominalizat și premiat produse ale unor școli mai cunoscute, dar și ale celor recent înființate.

Îi felicit pe toți cei care au ales să meargă pe acest drum temerar, pe nominalizați și pe câștigători!

Le mulțumesc tuturor celor implicați în organizare!

Eugen VAIDA

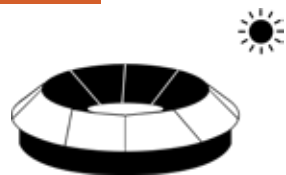
© Raw Art Photography

Castelul Bánffy

Bonțida, Cluj

Autor: Fundația Transilvania Trust

Școli de vară
de arhitectură,
tabere de creație
Premiul secțiunii

Restaurarea bolții tip calotă boemă în fostele grajduri ale Castelului Bánffy din Bonțida este parte integrantă a proiectului de salvare, restaurare și revitalizare a acestui monument istoric, considerat, la începutul secolului al XX-lea, „Versailles al Transilvaniei”.

Fostul grajd al castelului a fost construit în secolul al XVIII-lea, în stil baroc, ca parte a Curții de Onoare. După naționalizare și folosirea inadecvată a spațiului, a ajuns în stare avansată de degradare și ruină. După consolidarea din anii 2006-2007, s-a început restaurarea, reconstrucția interioară, iar în acest proces restaurarea bolților de tip calotă boemă sau *a vela* este un pas foarte important: se revine la structura originală a spațiului interior și se realizează cu ajutorul voluntarilor (studenți sau angajați ai firmelor de construcție care doresc să se specializeze în domeniul protecției monumentelor istorice).

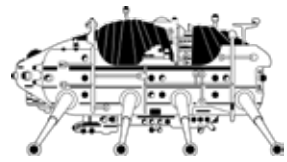
Bolta, restaurată în anul 2019, este rezultatul activității unei tabere de restaurare (program educațional cu o istorie de 20 de ani), în perioada 4-17 august, cu participarea a 25 tineri, conduși de 2 meșteri zidari.

Scopul proiectului a fost păstrarea, promovarea și educarea integrată și interdisciplinară a zidăriei tradiționale, respectiv promovarea excelenței în reabilitare, fiind unicul șantier-școală unde se poate învăța reconstrucția bolților de tip a vela.

Printre obiectivele cele mai importante se numără: abordarea principiilor intervenției minime, a compatibilității tehnicilor și materialelor, precum și a utilizării resurselor locale la intervențiile pe clădiri istorice; transferul de cunoștințe privind abilitățile manuale și a aplicării practice în domeniul meseriei și restaurarea parțială a unui monument istoric de categoria A, un castel nobiliar care funcționează ca șantier tip școală, respectiv experiența participanților în implicarea efectivă și contribuția directă la restaurare.

Pe parcursul celor 2 săptămâni, participanții au lucrat sub îndrumarea meșterilor zidari-restauratori. Meșterii au pregătit o structură de lemn, așa numită romanat pe care au reclădit împreună cu tinerii structura bolții din cărămidă și mortar de var. Au lucrat sub acoperiș, deasupra romanatului, pornind de la nașterea bolții, îmbinând cărămidile noi ale bolții cu structurile istorice de zidărie, păstrând cât mai mult se poate din părțile ruinate. Au folosit mortar de var și unelte tradiționale de zidărie. Treptat cele patru colțuri ale bolții s-au întâlnit, ca la finalul celor 2 săptămâni să se încheie bolta cu o singură cărămidă, cheia de boltă, care reprezintă și apogeul eforturilor și succesul muncii fizice. Bolta reconstruită păstrează energia acestei echipe.

Secțiunea 15
Proiecte vizionare
București

Teatrul Național
„I. L. Caragiale”

SECȚIUNEA 15

Proiecte vizionare

Vizionar sau privind catre viitor

Închipuind viitorul sau aducând viziuni noi, proiectele secțiunii arată că, în vremuri marcate de certitudinea uluitorului progres tehnologic, dar și de incertitudinea ce marchează viața de zi cu zi, arhitecții caută soluții curajoase, iar profesia lor este capabilă să structureze un discurs public orientat către oameni și mediul lor construit de azi, dar și de mâine.

Lorin NICULAE

A cincisprezecea secțiune a **Bienalei Naționale de Arhitectură 2021** este dedicată arhitecturii neconstruite, care propune o viziune cu privire la viitor, societate. În descrierea secțiunii s-a specificat faptul că „proiectele vizionare sunt neconstruite nu pentru că au fost respinse de beneficiar, ci pentru că se plasează înaintea timpului lor, tehnologia de construcții nefiind capabilă să răspundă adecvat proiectului, sau pentru că viziunea propusă este prea șocantă, greu de acceptat într-un mediu în care, așa cum spunea Bernard Tschumi, arhitectura trebuie să fie inovatoare, dar, în același timp, să se insereze în contextul existent ca și când era deja acolo. Arhitecți vizionari ca Lebbeus Woods au proiectat preponderent pe hârtie, iar proiectele de tinerete ale lui Wolf Prix sau Zaha Hadid au așteptat decenii înainte de a fi construite”.

Proiecte „de sertar”, o secțiune pentru proiecte de concurs, proiecte care nu au fost concepute spre a fi materializate acum, dar pe care arhitecții autori au considerat important să le aștearnă pe hârtie, acestea având de spus un cuvânt ce trebuia rostit cu necesitate. Surprinzător, Secțiunea a atras numeroase contribuții, peste 70 de proiecte. Nu toate sunt vizionare, unele pot fi construite și mâine. Dar o bună parte a proiectelor arată preocuparea arhitecților pentru viitor, pentru realitatea deocamdată imaginată, pentru problemele pe care timpurile ce vor veni ni le vor pune, cu stringență.

După dezbateri aprinse, juriul, din care au făcut parte Sabra Daici, Andrei Fenyo, Dan Coma, Lorin Niculae, curator fiind Sidonia Teodorescu, a decis un număr de patru nominalizări, proiecte a căror viziune asupra viitorului a primit un răspuns capabil să modifice discursul

contemporan și să genereze direcții, atât la nivelul programului de arhitectură, cât și la cel al rezolvărilor spațial-volumetrice și de utilizare a materialelor.

Centrul Internațional de Studii Avansate pentru Sisteme Fluvii-Mări, DANUBIUS-RI. PHASE2. [DELTA CORE] a reprezentat o propunere viabilă pentru un program al viitorului extrem de necesar, de a cărui implementare depinde, într-o foarte mare măsură, viitorul României ca rezervor de biodiversitate.

Hub de transformare tehnologică reprezintă o propunere plină de dinamism pentru spațiile viitorului apropiat, coerentă și rafinată din punct de vedere funcțional și estetic, ce reușește să integreze, într-o viziune democratică, atât accesul publicului la tehnologia ultimă, cât și utilizarea acesteia în chiar procesul genezei formei și rezolvării programului de arhitectură.

Moartea la oraș: arhitectura centrului de îngrijiri paliative reprezintă o reflecție profundă cu privire la un aspect al vieții mereu prezent, dar considerat tabu, și anume finalul. S-a apreciat subtilitatea cu care viziunea autorului asupra evenimentului ultim al vieții generează configurații spațiale inedite, pline de sens, printr-o mediere care ocultează și atenuează regretul.

Premiul secțiunii a fost câștigat de Proto-Bucovina, un proiect care leagă, subtil, tradiția de viitor. Conectând meșteșugurile trecutului de industriile creative ale viitorului, precum și scări diferite de înțelegere și generare a obiectului de arhitectură, autoarea cristalizează o viziune sustenabilă în raport cu mediul, dar și cultura locală.

Proto-Bucovina

Autor: Andreea Felciuc

Scopul proiectului este redescoperirea arhitecturii din bio-materiale și introducerea parametrilor de design care oferă un mediu hibrid ce vorbește despre și se identifică întru totul cu locul său de naștere și despre viitorul său.

Poziția geografică și abundența pădurilor au determinat difuzia lemnului ca principal material de construcție în Bucovina, în secolul al XX-lea. Din cauza industrializării, caracteristicile înnăscute ale materialului și eterogenitatea sa inerentă rămân trecute cu vederea și neexplorate.

Nu există ansambluri materiale omogene în natură. Lemnul este un material natural atât de complicat, bogat în trăsături inerente începând de la nivel microscopic.

Am ales mediul rural din Bucovina. Este redată moștenirea Bucovinei populare într-o vastă colecție de clădiri autentice, din lemn înviate. Am folosit „expoziția” rurală existentă ca referință și am intervenit în peisajul natural.

Peisajul proiectului este reprezentat prin traducerea pieselor originale 1:1 a lemnului la o altă scară, care a permis redarea complexității materialului din diferite perspective. Spații arhitectonice împrăștiate, asemenea unor pavilioane pentru 4 anotimpuri, trasee de loisir și activități în aer liber fiind complet integrate în peisaj.

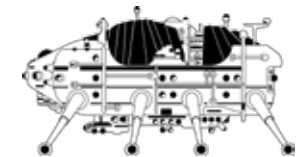
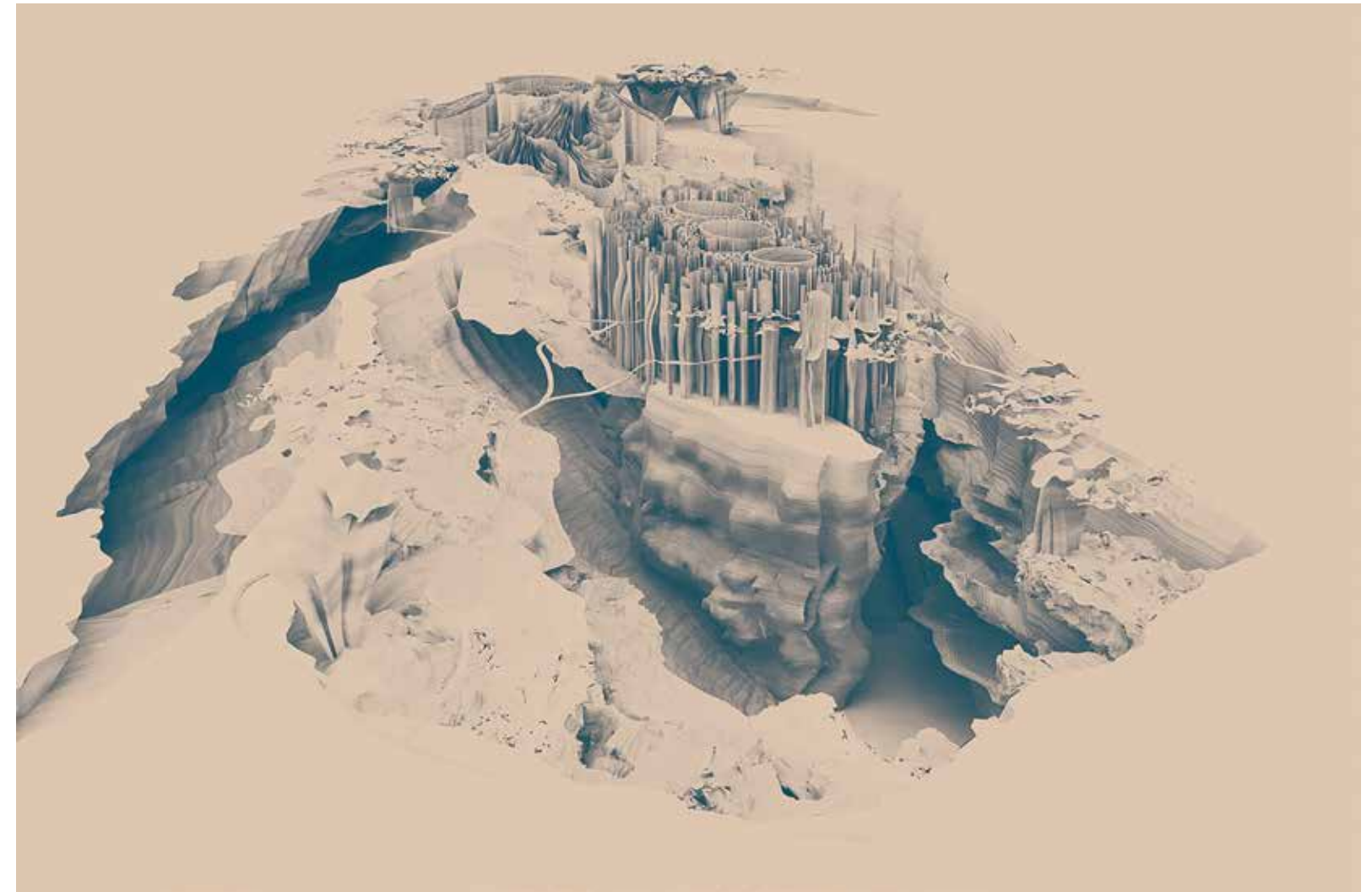
Structura proto-arhitectonică, bazată pe lemn, este proiectată ca fiind o combinație de diferite dimensiuni și elemente din lemn care funcționează asemeni unei păduri artificiale. Structura este compusă din organe care fuzionează în spații fluide. Funcția spațiilor imită tipurile și caracteristicile materialului (lemn) utilizat.

Aceste supranumite „proto-organe” reprezintă celule de lemn dispuse vertical, unde spațiile sunt create din pereții celulari care împart unitatea. Fiecare vas reprezintă o combinație de diferite dimensiuni și componente. Infrastructura circulației realizează conectarea continuă a organelor pe întregul sit.

Spațiile organice ale camerelor nu au limite definite între interior și exterior, oferind transparență spațială într-un organism foarte complicat. Elementele orizontale și verticale interdependente oferă o nouă experiență spațială.

Structura proto-arhitectonică este concepută ca o combinație de diverse scări și părți ale programului spațial și funcționează ca un organism artificial auto-organizat. Structura este alcătuită din unități de nave care fuzionează în spații fluide. Funcția spațiilor urmează tipurile și caracteristicile organismului de referință.

Formele sunt bazate pe principii din natură, dar de factură artificială. „Pielea” spațiilor din lemn este eterogenă, la fel ca în natură. Detaliile peretelui navei depind de relația cu întreaga structură a peisajului.

Proiecte vizionare
Premiul secțiunii

O NOUĂ RENAȘTERE

Dacă Pactul Ecologic European are un suflet, atunci noul Bauhaus european este cel care a dus la o explozie a creativității în Uniunea noastră.
Ursula Von der Leyen, președintele Comisiei Europene

Acum aproape 100 de ani, se naștea la Weimar o nouă mișcare: Bauhaus. În 1919, arhitectul Walter Gropius a înființat *Staatliches Bauhaus*, o școală dedicată unirii tuturor ramurilor artelor într-un singur loc. Școala a funcționat ca un atelier pentru cei mai îndrăzneți creatori din Europa, artiști precum Wassily Kandinsky și Paul Klee oferindu-și expertiza în calitate de instructori.

Stilul Bauhaus este în mod obișnuit caracterizat ca o combinație a mișcării Arts and Crafts cu modernismul, așa cum arată accentul său pe funcționalitate și, potrivit Tate, „scopul său [este] de a readuce arta în contact cu viața de zi cu zi”. Astfel, modelele tipice Bauhaus - indiferent dacă sunt evidente în pictură, arhitectură sau design interior - prezintă puține ornamente și se concentrează pe forme echilibrate, abstracte.

În septembrie 2020, pe fondul pandemic și a nevoii de soluții creative pentru o mai bună adaptabilitate în viitor, Comisia Europeană a inițiat o nouă mișcare. Scopurile vizează modelarea stilurilor de viață, astfel încât să răspundă provocărilor mai largi cu care ne confruntăm astăzi. „Verde”, „sustenabil” și „accesibil” sunt cuvinte cheie care ar putea avea impact asupra tuturor aspectelor cotidiene. Noul Bauhaus european solicită perspective noi și diverse pentru a modela acțiuni concrete, care pot îmbunătăți viața de zi cu zi. Noul Bauhaus european îndeamnă designul, arta și cultura să lucreze alături de știință și tehnologii moderne. Noua inițiativă conectează Pactul Ecologic European (*European Green Deal*) la viața de zi cu zi și la spațiile de locuit. Îndeamnă toți europenii să-și imagineze și să construiască împreună un viitor durabil, incluziv și frumos.

Alegerea denumirii noii mișcări nu este întâmplătoare. Motivația și obiectivele comunicate odată cu lansarea programului surprind punți de legătură cu prima mișcare. Astfel, noul Bauhaus european dorește să transforme Pactul Ecologic European într-o experiență tangibilă, pozitivă și culturală totodată. Dorește să creeze punți de comunicare între diferite realități și să spargă bariere de gândire pentru inovație și interdisciplinaritate. Ca și în trecut, încurajează forma să urmeze natura și dorește să creeze o mișcare de design care să aibă în vedere trei dimensiuni:

- sustenabilitatea (inclusiv circularitatea);
- calitatea experiențială (inclusiv estetica);
- incluziunea (inclusiv accesibilitatea).

Programul are trei faze: de design, de livrare și de diseminare. Prima fază, care s-a încheiat deja, a vizat cartografierea opțiunilor deja existente și interogarea felului în care Noul Bauhaus european poate să accelereze, concretizeze și materializeze idei bune. Acestei etape i s-au atașat și premii. Pentru acestea din urmă, s-au primit aproximativ 2.000 de aplicații și, în afară de proiectele premiate propriu-zis, au fost selectate și 60 de inițiative finaliste. Între acestea se numără și două din România. „FABER” (Timișoara) a rezultat în urma unui efort privat și este conceput pentru a inspira bunăstare socială și culturală. Vrea să conecteze părțile interesate și acțiunile locale, regionale și internaționale și se

concentrează pe puterea creativității, inovației și dezvoltării durabile în folosul comunității locale. De asemenea, spațiul industrial gazdă a fost renovat utilizându-se principiile circularității.

„Pădurea alimentară întâlnește restaurarea habitatului” (Constanța) este în primul rând o inițiativă cu caracter educativ. Pe un teren public, un grup de tineri dorește crearea unei păduri alimentare locale/expoziție de biodiversitate naturală urbană. Scopul este de a oferi populației locale, dar și turiștilor educație relevantă, accesibilă și precisă din punct de vedere științific despre potențialul și importanța pădurilor alimentare și refacerea și conservarea habitatului adevărat.

Premiile au fost acordate într-o ceremonie, în septembrie 2021. Un al doilea ciclu de aplicații, pentru cea de-a doua ediție a premiilor, este deschis până la finalul lunii februarie 2022. Concursul vizează patru categorii de proiecte:

- reconectarea cu natura;
- recăpătarea sentimentului de apartenență;
- prioritizarea locurilor și persoanelor care au cea mai mare nevoie;
- modelarea unui ecosistem industrial circular.

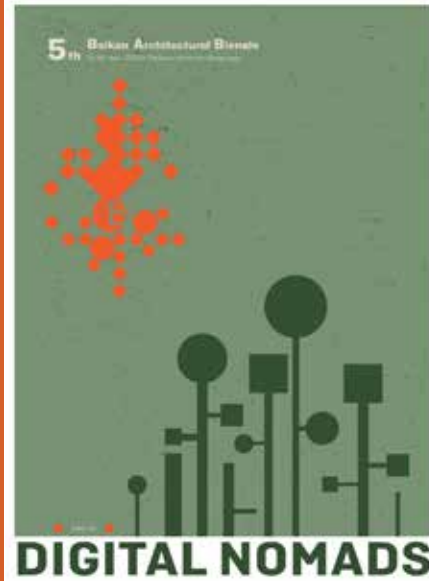
A doua fază, cea de livrare (trimestrul IV 2021-2023) - în prezent în desfășurare - presupune organizarea a cinci „piloți” (sau călăuze). Inițiative identificate în faza de design se vor alătura pentru suport și pentru a contribui la difuzarea mișcării. „O comunitate de practică” alcătuită din toți participanții la faza de design poate monitoriza evoluția celor cinci „piloți” (sau călăuze).

Faza de diseminare (2023-2024), așa cum sugerează și numele, va fi pentru transmiterea ideilor și bunelor practici în Europa și chiar dincolo de granițele ei, astfel încât să existe cât mai mulți beneficiari direcți și indirecti. Metodele, soluțiile și prototipurile deja identificate până la acea dată vor fi date drept exemplu pentru replicări în orașe și sate.

Moștenirea culturală, prin diversitate și întindere în timp poate oferi numeroase surse de inspirație. De altfel, patrimoniul cultural a început deja un amplu proces de digitalizare, ceea ce îl poate înscrie în mișcarea Noului Bauhaus european pentru sustenabilitatea, calitatea experiențială și incluziunea pe care le promovează în acest proces.

Atenția va cădea, în final, „dincolo” de clădiri și construcții. Proiectul vizează beneficii reale pentru întreaga societate. Acest lucru va sprijini o revizitare a modulului nostru de înțelegere a patrimoniului și la o integrare totală a sa în cotidian.

Text: Ileana TUREANU

ARHITECȚII ROMÂNII S-AU REMARCAT LA BAB ediția „Nomad în satul global”

Bienala de Arhitectură Balcanică (BAB) a început la Belgrad, în cinematograful „Balkan”, o clădire *care plânge* cunoscută ca sediu al arhitecților și designerilor balcanici (un fel de Palatul Culturii din Blaj remodelat în viziunea lui Vlad Rusu, drept care am oferit organizatorilor documentația proiectului premiat de Europa Noastră, în anul 2017). BAB este la a cincea ediție la care au participat peste 350 de lucrări ale creatorilor din Balcani.

Festivalul a fost deschis de **Marko Stojanovic**, arhitectul-șef al orașului, care a considerat că Belgrad este centrul regiunii și că producția arhitecturală din capitală a devenit, încet-încet, un exemplu pentru țările din regiune. Când mă gândesc la cartierul Belgrade Waterfront – Dubaiul european care, în urmă cu doi ani, era numai pe hârtie și pe panourile publicitare din aeroport și acum străjuiește Dunărea la confluența cu Sava, sunt convinsă ca vor reuși să facă tot ce-și propun. „Vom ajunge din urmă realizările arhitecturale din **Slovenia** și **Croația** și sunt sigur că, în următorii ani, vom avea ocazia să vedem o confirmare a profesiei de arhitect în **Serbia** datorită numărului mare de licitații anunțate și finanțate de oraș și Republica Serbia,

în principal pentru dotări publice. Sunt mândru de ceea ce am făcut în doi ani, între două bienale, precum și de ceea ce se va întâmpla în următorii ani și de procedurile pe care le desfășurăm la Belgrad”, a spus Stojanovic.

Scopul BAB este de a reuni și de a crea o rețea balcanică de creatori importanți din domeniile urbanismului, arhitecturii și designului din medii și țări diferite, dar interconectate. Prezentarea unor exemple de bună practică și dezbateră celor mai importante probleme pentru economia și profesia noastră au fost grupate în jurul temei „Nomadul emblematic în satul global”. Țara cu statut de invitat special, la această ediție, a fost Croația. Selecția lucrărilor, autorilor și vorbitorilor din Croația a fost opțiunea comisarului Sasa

Begovic. De altfel, participările naționale au fost responsabilitatea exclusivă a unui comisar desemnat de organizatori. Cele 20 de proiecte prezentate de România au fost selectate de comisarul Ileana Tureanu (membru al Juriului în ediția precedentă).

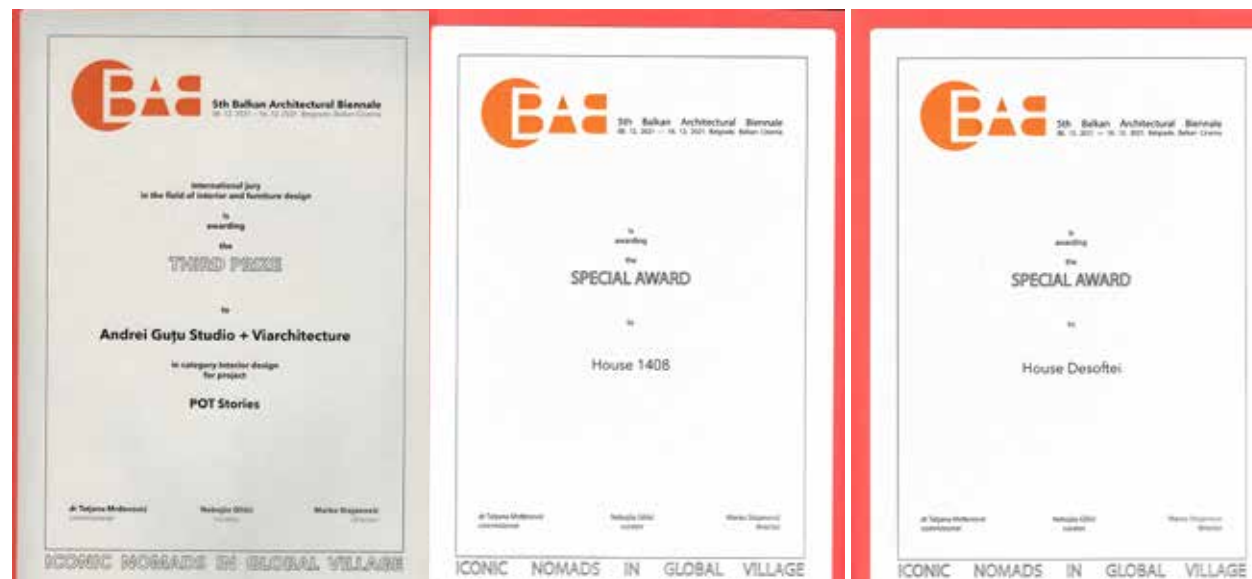
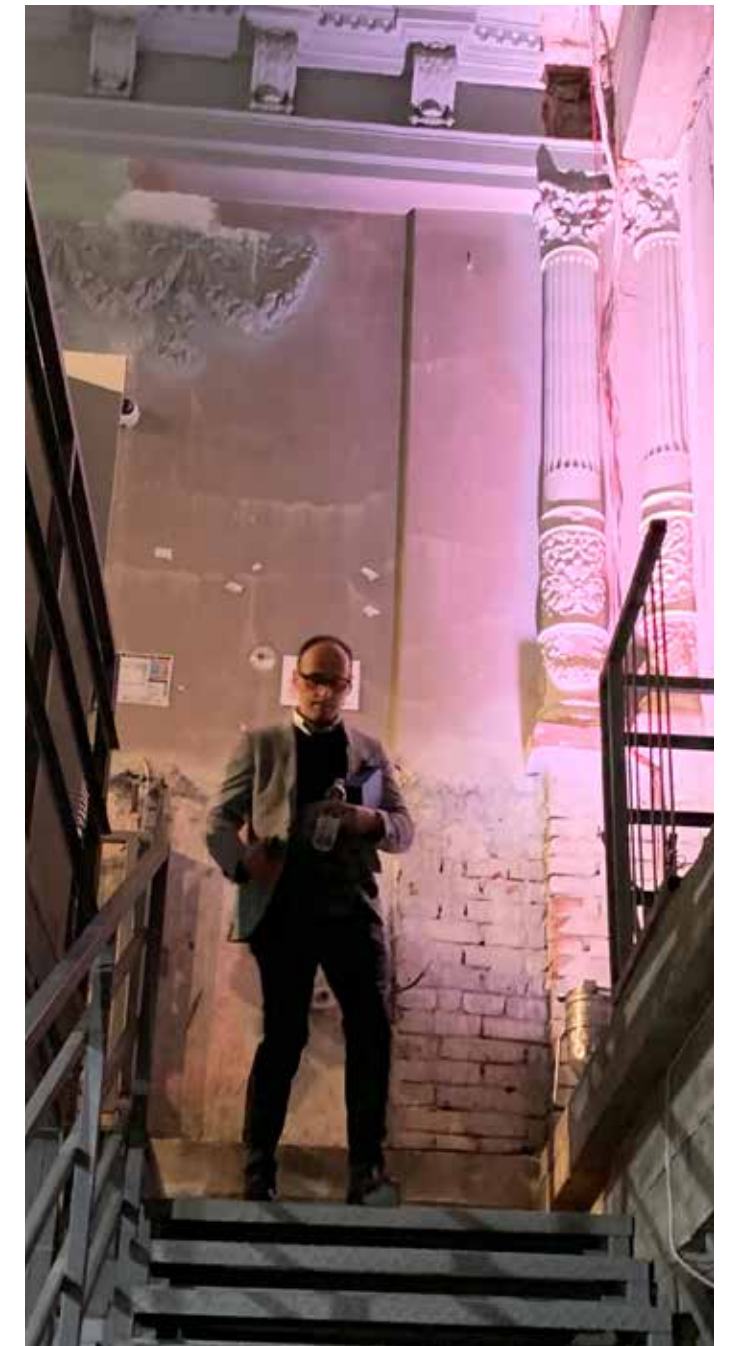
Balcaniada s-a desfășurat în cinci categorii: arhitectură, urbanism, proiecte nerealizate, decorațiuni interioare și designul cu Gale și expoziții, dar și o serie de evenimente însoțitoare, discuții despre „Brutalism în Balcani - Protecție și reconstrucție”, conferință despre „Apartamentul modern la Belgrad” și altele. La Gala inaugurală, comisarul Ileana Tureanu a prezentat ceea ce consideră a fi relevant internațional și **remarcabil în fenomenul arhitectural românesc**

contemporan și anume *Școlile de vară* și *Taberele de meșteșuguri*, o expunere însoțită și ilustrată de proiecte prezentate la această secțiune a BNA 2021.

Un sfert dintre proiectele prezentate de România - la a doua participare la acest eveniment - într-o selecție exclusivă dintre proiectele prezentate și remarcate la Bienala Națională de Arhitectură 2021 - au fost remarcate în Gală. Ne-a emoționat momentul premierii tânărului arhitect Mihai ȘOM - căruia i-a revenit **Marele Premiu la Secțiunea Proiecte Nerealizate** pentru Parcul Văcărești (premiat și de BNA la Secțiunea Arhitectură Vizionară), prezent în sală, fâstâcit și emoționat. La Secțiunea *Interior Design*, proiectul **Pot Stories** (premiatul Secțiunii Arhitectură de Interior BNA 2021) realizat de arh. Adrian Guțu și Viarchitecture a primit **Premiul III**, iar proiectele **Casa 1408** (premiatul Secțiunii Locuințe Individuale BNA 2021), realizat de arh. Lucian Bugnariu, arh. Diana Bugnariu, arh. Diana Jitariu, arh. Alin Stoica, **Casa Dosoftei** (proiect nominalizat la Secțiunea Recuperarea patrimoniului și interpretarea identității la BNA 2021) realizat de arh. Corneliu Ciobănașu, arh. Filip Ciobănașu, arh. Nicoleta Caba, arh. Alexandru Poiană au primit Premii Speciale la *Secțiunea Arhitectură*.

Bienala a dezvăluit o lume pe care o cunoaștem prea puțin, deși împărtășim probleme și destine comune.

Recunoaștere internațională

ISHO U1 - Timișoara a câștigat Big See Architecture Award 2021 și a fost nominalizat la Premiile German Design 2022

În partea de est a Timișoarei, pe terenul unei foste fabrici de textile numită ILSA, a fost proiectat un mix complex de funcțiuni incluzând un hotel Radisson Blu de 5 stele, birouri clasa A, comerț, spații socio-culturale și de relaxare, un complex rezidențial, parcare subterană și supraterană. Acest nou oraș în miniatură va cuprinde un segment al Inelului II al orașului împreună cu un pod strategic peste Bega. Un al doilea pod pietonal va continua un important traseu pietonal ce va conecta ISHO cu un alt cartier istoric, Fabric. Dezvoltarea va acționa ca un conector de scară mare, între bulevard și malul Begăi, între nord și sud, între axul interior al complexului și piața acoperită dinspre est care va oferi atât transparență, cât și intimitate și va integra vizual malul sudic istoric și Biserica Millenium din centrul cartierului Fabric.

Fâșia sudică a dezvoltării va conține clădiri rezidențiale, oferind perspective multiple înspre malul Begăi și cartierele istorice de vizavi. U1 este prima construcție finalizată. Managementul complex al fluxurilor, conexiunilor, trecerilor, perspectivelor și panoramelor au influențat strategia urbanistică și arhitecturală, amenajarea peisageră și chiar detalierea apartamentelor pentru a le amplifica perspectivele. Forma U este generată de spațiile exterioare diferențiate, cel semipublic al curții interioare, orientat spre Bega, și cel public, pietonal, de pe partea opusă.

Clădirea este alcătuită din 3 corpuri distincte, fiecare cu scara și lifturile sale - toate însă sunt rugoase pe fronturile convexe și netede pe fronturile concave. Forma este structurată și în elevație, cu o cornișă bine definită la 15 m și cu ultimele două etaje de apartamente „supreme” finisate cu o fațadă ventilată din plăci din fibrociment gri. Logiile sunt „camere” interioare/exteroare extrem de importante - volume extrudate pe fronturile rugoase sau spații excavate în cele lise. Un număr total de 203 apartamente, cu tipologii variabile, au locuri de parcare corespondente

în parcajul subteran. Parterul orientat spre spațiul public conține servicii și comerț, în timp ce apartamentele sunt orientate spre curtea interioară. U1 nu este un obiect autonom, ci unul integrat - este o piesă într-un puzzle complex.

Proiectul ISHO U1, devenit un reper pentru orașul Timișoara, s-a bucurat de apreciere unanimă, fiind nominalizat în cadrul Bienalei Naționale de

Arhitectură 2021, la Secțiunea *Locuințe colective*.

De asemenea, în anul 2021, proiectul a fost distins cu Premiul Big See - competiție regională care explorează și promovează potențialul creativ al Europei de Sud-Est (incluzând 21 de țări) și a fost nominalizat în cadrul German Design Award la categoria Excellent Architecture.

Concurs internațional de idei

Piața Unirii din Râșnov

Consecvență rolului cultural important pe care îl are în societate, **Uniunea Arhitecților din România**, în parteneriat cu **Primăria orașului Râșnov**, a organizat concursul internațional de idei de arhitectură pentru „Piața Unirii din Râșnov”.

Desfășurat în perioada 26 iulie 2021 - 26 octombrie 2021, concursul a avut ca subiect un spațiu urban important din centrul orașului Râșnov, locul exprimării mentalității democratice și comunitare a societății săsești medievale care este Marktplatz - Piața târgului, astăzi Piața Unirii. Piața Unirii grupează, pe contur, clădirile importante ale localității : noua și vechea Primărie, Biserica evanghelică Sfântul Matthias (sec al XIII-lea), cinematograful și clădirea Gasthof. Cinematografului *Amza Pellea* este locul simbolic al unui eveniment cultural special: *Festivalul de Film și Istorie*, ale cărui proiecții și întâlniri pot avea loc și în alte amplasamente învecinate, în Piață sau Cetate. Clădirea Gasthof (1875), un vechi hotel dintr-o epocă în care Râșnovul începea să devină stațiune turistică, are potențialul de a fi reconvertită în centru cultural.

Spațiul tradițional al Pieței nu a fost structurat, fiind în esență spațiu de târg, dar cu o topografie puternică, cu declivitate dinspre sud-est (dealul Cetății).

În urmă cu 15 ani, Piața a suferit o intervenție invazivă prin crearea unei dale urbane care a deviat traficul auto prin subteran, nivel la care s-au creat și un număr important de locuri de parcare. Segregarea circulațiilor auto și pietonală este salutară, dar intervenția are unele accente brutale, perceptibile într-o lectură pietonală în raport cu atmosfera și scara localității.

Concursul a propus o temă despre *loc*, care este, în esență, calitate a spațiului sau modul de a fi al acestuia. Lectura amplasamentului, realitatea sitului cu caracteristicile sale formale, valorile culturale ale acestuia, urme, straturi, trasabilitate au fost fundalul proiectelor de concurs și criteriile ale aprecierii acestora. Rezultatele concursului au fost:

Premiul I proiectul cu cod PR2447 / Autori - Minodora TOMA, Ionuț MANEA, Andreea NEGUȚESCU

Premiul II proiectul cu cod XZ7231 / Autori - Mario Kuibuș, Codruț Nica, Andrei Cebotaru, Irina Alexandrescu

Premiul III proiectul cu cod AB1234 / Autori - Dimitrie Grigorescu, Andra Jurgiu, Oana Vasile, Raul Damian Timiș

Concluzii post-concurs

Protejarea patrimoniului, recuperarea valorilor culturale afectate de timp sau de intervenții neinspirate, corectarea disfuncționalităților și identificarea inserției de calitate sunt principii de arhitectură contemporană prezente în majoritatea proiectelor de concurs.

Proiectul câștigător al Premiului I s-a detașat prin discreția și simplitatea soluției de intervenție, dar în special prin aducerea în discuție a dilatării spațiului public, prin deschiderea către curtea bisericii evanghelice și integrarea acesteia.

Reactivarea fronturilor perimetrare ale pieței, care, în prezent, sunt în cea mai mare parte închise, limite opace, a fost o altă atitudine apreciată

pusă în discuție de proiectele câștigătoare. Deschiderea spațiilor perimetrare Pieței, spații publice la parter, ganguri sau curți, către spațiul public din Piață poate intensifica informațiile spațiale cognitive legate de localizare.

De altfel reactivarea fronturilor perimetrare și introducerea de potențiale secvențe narative prin care părți din spațiul Pieței favorizează evenimente culturale sau conviviale, pot plasa acest spațiu urban ca reper consistent pe harta mentală a locuitorilor și turiștilor.

Din punctul de vedere al U.A.R., implicarea în organizarea acestui concurs a avut două obiective importante.

Primul: tema de concurs să aducă în discuție teme corect alese și fundamentate, respectând etica și conceptele contemporane culturale. Al doilea: organizarea și jurizarea, în acest cadru cultural, este garanția calității proiectelor câștigătoare, care sunt oferite, în următoarea etapă, administrației locale. Implicarea, prezența și aportul arhitecților în dezbaterile subiectelor legate de spațiul și imaginea urbană, precum și participarea lor la înțelegerea soluțiilor este un alt obiectiv al U.A.R. Concursul de idei de arhitectură este singurul prilej de analiză serioasă și evaluare a multor puncte de vedere, de dezbateri cu locuitorii, de înțelegere a problemelor și a posibilelor rezolvări, de a ajunge la soluțiile optime și de a face orașele noastre un loc mai prietenos și generos pentru locuitori și vizitatori.

ACUM! în CALDERON

În Calderon, sfârșitul anului 2021 a fost rezervat unui eveniment cu totul special, lansarea numărului 5, 6 al revistei „Arhitectura”, cu tema ACUM.

Lansarea a avut loc în data de 13 decembrie la sediul UAR și a beneficiat de participarea membrilor juriului, a premianților și a participanților la Bienală, a prietenilor vechi și valoroși și a colaboratorilor revistei și ai bienalei, a arhitecților și a „arhitecților-artizani” ai Bienalei și numărului 5, 6/2021. **„În paginile acestui număr-album veți regăsi, organizate pe secțiuni, proiectele nominalizate și pe cele laureate, stând mărturie că arhitectura românească se află pe mâini bune, ale unei generații talentate, implicate, competente, inovatoare”,** a spus Ileana TUREANU, președintele Uniunii Arhitecților din România și editorul-coordonator al revistei „Arhitectura”, gazda evenimentului.

Ne-a onorat participarea profesorului Sorin Vasilescu și a arhitectului Vladimir Arsene - laureat al Premiului Opera Omnia din acest an și al Premiului *Duiliu Marcu pentru arhitectură* al Academiei Române, care au vorbit despre semnificația și rolul Bienalei și al revistei „Arhitectura” pentru breasla arhitecților și mediul cultural românesc. Arhitectul Emil Ivănescu, președintele Ordinului Arhitecților, filiala București, ne-a bucurat cu prezența și de această dată.

Dintre arhitecții premiați, care și-au regăsit proiectul în paginile revistei, au vorbit despre ce a însemnat acest premiu pentru ei Diana și Lucian Bugnariu, de la *studio 1408*, mărturisind că „premiul a fost cu totul neașteptat, un șoc de bucurie”. Lucian Bugnariu sublinia în același context că: „O arhitectură, indiferent de program și de dimensiuni, poate genera o asemenea unicitate doar prin cooperare și teamwork. Nu se poate face de către un singur creier”.

Cei prezenți la eveniment au putut viziona o expoziție cu proiectele premiate și nominalizate în cadrul BNA, expuse în galeriile din Calderon, în vreme ce chipurile arhitecților premiați s-au regăsit în globurile ce au decorat bradul de Crăciun, o surpriză plăcută și savurată de cei care s-au regăsit „în pom”.

S-au împărtășit idei și experiențe, a fost apreciată reușita publicației și a ediției BNA, s-a vorbit despre proiectele participante, s-au transmis mesaje de încurajare și felicitări, s-a luat „pulsul” arhitecturii în vreme de pandemie, s-au dat autografe. Seara din Calderon a fost un bun prilej în care s-au cunoscut și recunoscut arhitecți, au stat față în față debutanți și nume cu notorietate, au prins contur proiecte viitoare, s-a povestit despre adaptarea la vremurile pandemiei, deloc prietenoase. Toate acestea în jurul proaspătului număr din revista „Arhitectura”.

Deși decembrie, a fost o seară plină de căldură, dedicată revistei „Arhitectura” și arhitecților, consemnându-se importanța unui asemenea eveniment pentru breaslă, o seară în care ne-am bucurat de prezența colaboratorilor noștri și, de ce nu, fără lipsă de modestie, de rezultatul muncii noastre în vremuri care nu ne-au fost deloc prielnice.

Text: Ana FLUTUR

EXPOZIȚIE DE TAPISERIE RAVECA IACOB

Text: Olimpia SULTANA

Expoziția de tapiserie realizată de Raveca Iacob s-a datorat fiului artistei, și a omagiat 100 de ani de la nașterea autoarei. Lucrări realizate în anii '80, cu har și sensibilitate, tapiserii din împletituri cu noduri din sfoară de Manila au împodobit spațiul expozițional al Centrului de Cultură Arhitecturală din Calderon.

Raveca Iacob (1921-2019) - refugiată din Ardealul de Nord, la începutul războiului, a activat în cadrul Centrului de îndrumare și creație al Asociației Artiștilor Plastici Amatori (AAPA) unde a prezentat lucrări de tapiserie în expoziții colective sau individuale, experimentat tapiseria și arta împletiturilor manuale cu noduri.

Alexandra Titu caracterizează astfel lucrările expuse:

„**Plinul și golul** sunt un cuplu de elemente ce constituie una dintre «temele» principale ale artei moderne. Tapiseriile Ravecăi Iacob își construiesc discursul tocmai pe unitatea dintre materie (plin) și spațiu, ea nu resimte o disjunctie între cele două principii, ci o firească, inevitabilă complementaritate.

Fibrele, torsate și împletite, după tehnici ce invocă arta populară, într-o manieră rafinată, nu a citatului direct, ci a sugestiei, sau, aceleași fibre, constituite într-o rețea fină, centrată pe un nucleu vag figurativ, oferă spectacolul mereu inedit al unor structuri transparente. Uneori materia fibrei e succulentă, viguroasă, ca în cele câteva lucrări evocând poarta țărănească, sau portalul, terminat într-o sugestie de arc.

Subiectul locului de trecere este bine susținut de jocul de umbre, de substanțialitatea împletiturii ce întrerupe cele două spații unite și separate totodată. Alte lucrări mizează pe o transparență ce amintește vechile basme despre țesăturile subțiri ca pânza de păianjen, și pe irizări de culoare, topite la rândul lor în lumină”.

Bienala de Artă de la Florența 2021

Best Artist Award și Premiul Special al Juriului pentru Vladimir Păun Vrapciu

Bienala de la Florența este o prestigioasă manifestare dedicată diferitelor forme de exprimare artistică contemporană, care reunește lucrări de pictură, desen, grafică, sculptură, ceramică, artă textilă, fotografie, performance, instalații etc. ale unor artiști provenind din întreaga lume. La fiecare ediție, un juriu internațional format din personalități marcante ale artei și culturii acordă Premiul Internațional „Lorenzo Magnificul”.

Anul acesta, Bienala de la Florența a reunit peste 450 de artiști din circa 65 de țări și peste 1.000 de opere expuse. Tema din acest an a fost „Eternal Feminin. Concepts of femininity in contemporary art and design”.

Vladimir Păun Vrapciu este câștigătorul a două dintre cele mai importante premii ale Bienalei de Artă și Design de la Florența: „Best Artist Award” și „Premiul Special al Juriului”. Ediția a XIII-a a Bienalei de la Florența s-a desfășurat la Fortezza da Basso (Cetatea Sfântului Ioan Botezătorul), un important monument istoric, construit în urmă cu 500 de ani, ce a aparținut familiei Medici.

Arhitectul Vladimir Păun Vrapciu a participat cu lucrarea „24-25 Decembrie”, ulei pe pânză (150 x 150 cm), parte a expoziției personale „Cum am ajuns aici?”, prezentată în mai multe muzee din țară.

„Cele două premii reprezintă o încununare a activității mele artistice; o activitatea prin care încerc să transmit mesaje sociale, politice și culturale într-un limbaj plastic. Bienala de la Florența îmi dă o încărcătură pozitivă, un stimulent extraordinar. Mă simt ca și cum mi-aș lua energia de la o centrală atomo-electrică”, a declarat Vlad.

„Vladimir Păun Vrapciu este un model extraordinar pentru un artist, pentru că dă dovada unei căutări continue a propriului său eu. Există o poveste în spatele picturii pe care Vladimir mi-a împărtășit-o înainte de acest eveniment, care explică puzzle-ul de emoții pe care pictura îl provoacă privitorilor. Tabloul său este o reflectare a unei experiențe pe care artistul a avut-o în copilărie. Rugat de mama sa să o ajute la organizarea mesei de Crăciun, care, în 1987, nu era un lucru atât de simplu în România, copilul a făcut cumpărăturile cu bugetul extrem de modest, calculat cu grijă, apoi s-a așezat la coada din fața magazinului unde se aștepta pâinea. Constatând că nu mai are bani suficienți pentru o pâine întreagă, a intrat într-o dilemă: să părăsească rândul pentru a lua mai mulți bani de acasă (putea să rateze mașina care livra pâinea) sau, să-i ceară vânzătoarei să-i dea o pâine întreagă și să-i aducă mai târziu restul de bani? Începe o ninsoare teribilă! Sfârșitul poveștii este că, după 5 ore de așteptare, vânzătoarea i-a dat jumătate de pâine, iar apoi i-a dat restul... Fetița are un binoclu care sugerează că scena în sine - o seară fericită de Crăciun - era un viitor foarte îndepărtat... Vladimir Păun Vrapciu se transpune sub forma fetiței din tablou, dând picturii o puternică amprentă feminină, conectându-se astfel cu tema Bienalei din 2021. Acest lucru este deosebit de valoros pentru că întreaga energie feminină a acestui tablou este creată de un bărbat”,

a motivat directorul World Association of Visual Arts, Kornelija Koneska, decizia de-a-i acorda lui Vladimir Păun Vrapciu „Premiul pentru Cel Mai Bun Artist”.

„Îmi place să cred că un artist, în comunitatea locală, înseamnă mai mult decât o artă plăcută ochiului. O

comunitate fără activitate culturală este o comunitate moartă! Artiștii sunt adevărați ambasadori ai unei comunități! Politicienii vin și pleacă, dar artiștii rămân pe veci să slujească comunitățile din care se trag și care au investit în ei educație, sănătate, securitate și dragoste”, spune artistul buzoian.

Acuarela lui Ion Bârlădeanu

Text: Ana FLUTUR

Născut în comuna C. A. Rosetti din județul Tulcea, Ion Bârlădeanu a urmat cursurile Liceului „Spiru Haret” din Tulcea și pe cele universitare la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” (1953-1959). A elaborat lucrări de amenajare a teritoriului și urbanism pentru județele Tulcea și Constanța și pentru Canalul Dunăre - Marea Neagră. După 1990, a proiectat mănăstirile Lipnița, Dumbrăveni, Mircea Vodă.

A participat la expozițiile de acuarelă și grafică ale grupului „Arhigrup” Constanța, la fiecare 2 ani, începând din 1968.

Apariția albumului *Acuarela* transpune și încununează cele două pasiuni de-o viață ale arhitectului Ion Bârlădeanu: călătoriile și acuarela. Arhitectul și-a intensificat activitatea în acest domeniu începând cu anul 2014, activitate concretizată în expoziții personale: 2015 - *Acuarele simple*, 2017 - *Lăcașuri de cult*, 2018 - *Centenarul Marii Uniri 1918-2018. Repere*, 2019 - *Delta - imagini retrăite în acuarelă*, o completare valoroasă și emoționantă a carierei de arhitect.

A cutedat să fie din nou elev, elev al marelui acuarelist Constantin Găvănea, și la 80 de ani a deschis prima expoziție personală la Centrul de Cultură Arhitecturală din Calderon 48, dovedind pasiune, perseverență și hărnicie, dar și aplecare neobosită pentru artă și frumos. Originar din Deltă, înconjurat de ape fiind, acestea se răsfrâng simbolic peste timp în pasiunea și talentul pentru acuarelă.

Albumul cuprinde 70 de acuarele cu subiectele sale preferate, peisaje, flori, simboluri culturale și monumente reprezentative din țară și de peste hotare: *Biserica din Satul C. A. Rosetti, Mănăstirea Lainici, Periprava - Ghiolul Nebunu, Măcin - Dunărea Veche, Sf. Gheorghe - Furtună, Mila 23 - Spre pescuit, Gârla Șontea alături de Catedrala Sf. Petru din Roma, Castelul Reginei Maria de la Balcic și Teatrul din Craiova.*

Delta Dunării, ținutul copilăriei, devine Suprapersonajul albumului. Cu caietul de desen devenit tovarăș de călătorie, Ion Bârlădeanu a explorat ținuturi și obiective culturale, a făcut-o cu ochiul arhitectului: **„Despre un lucru, decât să ți se vorbească de o sută de ori, mai bine-l vezi o singură dată”.**

Cu spontaneitate și candoare, acuarelele din acest album bucură ochiul privitorului.

Arhitecta lu' pește

Text: Ioana ALEXE

I fish, therefore I am

O să vedeți aici, niște pești ca niște fantasme. Nu este o întâmplare, dar nici nu este un articol despre pești, deși pescuiesc. Peștii sunt doar forma fizică a unor emoții persistente, lente și unduitoare.

I'm dreaming of a...

Te afli pe o apă adâncă din care care poți vedea doar o suprafață cutată de vânt. Sonarul îți spune că adâncimea este de 11 metri, iar tu stai în picioare, pe vârful bărcii, ținându-ți echilibrul de ore. Arunci o nălucă în apă cu mișcări sigure, precise și eficiente. În primele minute ai fost plin de entuziasm și atent la tot ce e un jur. Ai simțit vântul cum și-a schimbat direcția, ai văzut stolurile de păsări care se mișcă tot timpul, ai avut o strategie. Văzut din afară pari concentrat la felul în care recuperezi năluca prin apă, la dansul ei savant. Dar tu nu ești deloc acolo, călătorești cu viteza gândului pe toate apele pe care ai mai fost, îți trec prin gând șiruri nesfârșite de nori albi cu forme bizare și ți se pare că ești în mijlocul apelor de la începutul timpurilor. Pare că faci asta de-o viață și-ai mai putea să o faci oricât. Când te-ai urcat în barcă erai puțin încordat, puțin emoționat însă acum ești dincolo de relaxare, ești tu și lumea toată și nimic altceva.

Deodată, visarea ți se curmă brusc! Firul se întinde, simți cum ți se smulge lanseta din mână. Un val de adrenalină ți se sparge în cap și te cuprinde o bucurie copilărească și puțină nervozitate. Ai vrea să nu se termine niciodată, dar simți că n-ai putea suporta intensitatea aceea prea mult. Deși totul durează câteva secunde, ție ți se pare că a trecut o viață și, când totul s-a terminat și peștele a fost eliberat, te așezi jos pentru prima dată azi, să te liniștești, brusc îmbătrânit. Tocmai ce ai trăit o emoție care te-a lăsat mai bogat cu o tresărire și mai sărac cu o bucurie.

Nu, nu este vorba despre pești, i-aș putea înlocui cu orice altceva care se mișcă unduios prin marea memoriei.

It is a man's world?

Nu știu de ce, dar oamenii cred că este specific doar băieților să viseze pești uriași și doar lor le este dat să spună aceste povești în cărți și filme celebre. Toată copilăria am citit astfel de cărți scrise de băieți, și-am ajuns și eu să visez călătorii pe ape necunoscute, înfruntând furtuni grozave, expediții pornite în căutarea vreunui pește uriaș, hărți, busole și dorința de a sta cât mai mult în natură.

Running, running, running!

V-am povestit în numărul trecut de ce alerg, iar acum vreau să vă povestesc de ce pescuiesc. Trebuie să recunosc că nu am cele mai comune și cuminți pasiuni. Dacă la alergare era vorba de emoții trăite în singurătate, la pescuit este vorba de emoții trăite în doi, pentru că așa este formatul concursurilor la care merg: 2 sau 3 manșe a câte 8 ore fiecare, pe barcă, în echipă de 2 pescari.

Știu deja cât de mult se miră toată lumea când află că o fată merge la pescuit.

Când mai află și că există o Ligă Română de Spinning și că merg la concursurile organizate de aceasta, văd cum uimirea se transformă într-o ușoară iritare. Oamenii chiar nu mă înțeleg și de aceea m-am obișnuit să spun o poveste lungă care începe în vacanța de vară a anului 1988, când ai mei m-au dus în Delta Dunării.

The beginning, Blue Danube...

Avem 9 ani și îmi amintesc bine drumul care a început undeva devreme din București, ceața de pe drum, prin care am trecut ca printr-o poartă spre altă lume...

Drumul cu „Pasagerul”, farul vechi, vapoarele și șlepurile care treceau pe lângă noi, satele de pe margine, toate se derulează și acum în mintea mea cu o precizie a detaliului pe care n-am păstrat-o altor amintiri de la vârste mici. Era cel mai sălbatic, cel mai plin de povești loc în care fusesem până atunci.

Am regăsit mai târziu la Radu Anton Roman, în cartea „Zile de pescuit”, descrierea plină de viață a oamenilor de pe „Pasager”, vorbind altă limbă, a Deltei, turiști amestecați cu localnici, oameni cu purtări aspre, cu fețe arse de soare, îmbătrâniți poate prea devreme.

N-am uitat cimitirul cu mormintele unor mateloți englezi, bucățile de marmură roșie împrăștiate pe plaja din Sulina, craniile de vite răspândite pe câmpul de lângă drumul ce duce la mare, scânteile care se vedeau în noapte de la șantierul naval, străzile 4, 5, cu flori și copaci cu fructe cum nu văzusem în Bucureștii anilor '80.

The beautiful people!

Am revenit în anii 2000, tânără studentă la Arhitectură și pasionată de fotografie.

Umblam mult pe jos, fără o temă anume, căutând locuri și oameni, mai ales oameni.

Am venit în Deltă, de data asta, ca niște exploratori: am făcut acclimatizarea cu câteva zile la Tulcea, la tatăl unui prieten. Omul lucra la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare „Delta Dunării”, asculta rock și era obsedat de filmul „Arizona Dream”, în care și trăia. Bea ca orice dunărean tărie și dimineața se trezea cu câteva beri. Ne-a dus cu cortul pe un grind plin de țânțari și șerpi, să ne călească. Avea o barcă din metal făcută parcă din resturile lui Nautilus, care se încingea cumplit și avea un motor plin de toane (cum altfel), care ne lăsa baltă de mai multe ori pe zi. Din fericire avea și un fel de asistent cuminte și bonom, un tip mai din popor, așa, care se simțea responsabil ca așa o

artiști să nu pățească ceva. Ne-a ținut într-un regim spartan vreo câteva zile în zona Caraorman, unde am hălăduit pe niște coclauri, prin satul încremenit sub un soare implacabil.

După ce ni s-a tăbăcit pielea suficient, arși de soare, deja imuni la țânțari și tăuni, am debarcat la Sulina, pe care nu o mai văzusem de mai bine de 10 ani. M-am simțit ca în „Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte” când fiul de împărat se întoarce acasă și nimic nu mai e așa cum își amintește: hotelul nu mai era de mult, șantierul naval era închis și în ruină, locul își pierduse farmecul sălbatic și cheiul era invadat de scaune din plastic și muzică proastă.

Am găsit câteva locuri noi care păstrau sălbăticia pe care o căutam: la Cardon și la Sfiștofca, unde ni s-a părut că facem un fel de arheologie și un fel de arhivistică. Încă mai am filme nedevolate de atunci și nu știu dacă o să vreau să văd ce e pe ele vreodată. Mi se pare că dețin niște conserve cu timp.

La 25 de ani eram mult mai interesată de oameni și foarte puțin de natură. Nu vedeam păsări și stuf, vedeam un mod de viață care se stinge sub ochii mei. O *acqua alta* care înghițea grădini cu smochini, trandafiri înalți, cai sălbatici, moruni și ulițe cu nisip fin, dar mai ales oameni.

O vreme am stat departe de Deltă.

Why?

În vara lui 2014 ne-am înscris la un concurs de pescuit la știucă. Nu știam nimic despre pescuit, dar nu ni se părea că avem nevoie, căutam doar un pretext de a sta cât mai mult în natură. Deși concursurile sunt făcute pentru elitele unui sport, noi am învățat să pescuim direct în concurs. Pescuitul cronometrat, cu arbitri și reguli, ne-a făcut să sărim destule etape, să venim mai des și să ne dorim să învățăm mai multe. Târziu am început să fim conștienți că ne trebuie o strategie, o mentalitate și antrenamente ca la orice alt sport. Poate cel mai important a fost faptul că am învățat să pescuim doar *catch and release* (prinde și eliberează) și nici n-am apucat să ne gândim că ar putea fi și altfel.

Sunt multe lucruri pe care le înveți la pescuit: despre ape, navigație și vânt, despre bărci, motoare și sonare, despre comportamentul peștilor, despre cum funcționează o echipă de doi. Apropos de echipă: în atâtea ore petrecute pe barcă, se creează o legătură specială între cei doi. E un test al prieteniei când treci prin toate stările: entuziasm, oboseală, dezamăgire, presiune, mici momente de euforie.

Why can't we be friends?

Sigur că îmi plac apa, bărcile, peștii și întrecerile, însă cel mai mult la pescuit nu îmi place pescuitul, ci oamenii!

De când mă știu mi-am dorit să am prieteni despre care să știu că sunt prieteni pentru toată viața. Sau poate pentru că mi-am imaginat mereu viața ca o aventură pe mare, ruptă de țărâm, în drum spre altceva, împreună cu câțiva oameni. Și ce oameni să iei pe mare dacă nu niște prieteni? Asta am citit în toate cărțile bune, de la „Biblie” până la „Strada sardinilor”.

De la pescuit, unde sunt mai mulți băieți, am învățat încrederea, simțul aventurii, umorul și mai ales pasiunea. Și trebuie să recunosc că m-am uitat mereu cu puțină invidie la toate libertățile pe care le au băieții și am încălcat linia pe care scrie ce „trebuie” să preocupe o fată, de câte ori am putut!

Aventura pescuitului a fost una dintre aceste granițe peste care am pășit cu admirație însă și cu puțin orgoliu. Adică, eu de ce n-aș putea?

Nu e ușor să concurezi contra băieților. Au competiția în sânge! Dacă ești atent, poți vedea cum zeul războiului, deghizat în zeul sporturilor nautice, se bucură de concursurile de pescuit din barcă.

In the end, it doesn't ever matter

N-am să spun că nu mi-am dorit să câștig un concurs de pescuit, deși asta nu a fost niciodată esențial. Doar că, atunci când îți dorești ceva foarte mult, Universul lucrează pentru asta.

Așa s-a întâmplat ca în toamna lui 2021, când mă așteptam mai puțin, la penultimul concurs din an, pe Lacul Sărulești, pe care am învățat să pescuiesc, am reușit un loc 2 la unul din cele mai grele concursuri de pescuit la șalău din țară. Oricum, pescuitul la Sărulești are ceva magic și mi se pare că pescuiesc într-o lume răsturnată, unde casele, copacii și bisericile sunt în apă și nu pe mal. Un fel de Atlantidă. Nu degeaba minunea s-a întâmplat pe un lac atât de special.

Am prins monstrul! Asta e tot! De fapt, e simplu! În fond, nu e nicio scofală!

I'm going fishing
Sounds crazy I know
I know nothing about fishing
But just watch me go

P.S. Vrei să citești mai mult despre acest concurs?

Cod QR:

<https://andyarif.ro/dream-on-fish-on-pescuit-la-salau-pe-lacul-sarulesti/>

Partenerii noștri UAUIM

Text: Adina RENȚEA

7

Acest eveniment este datorat efortului lui Lucian Păiș, sufletul acestei expoziții, deschiderii spre expoziții de artă a prof. emerit dr. arh. Emil Barbu POPESCU, președinte de onoare al UAUIM, gazda evenimentului, și prezenței arh. Dorin Ștefan la vernisaj.

„7”: un titlu dintr-un număr al perfecțiunii divine, al lumii complete... Există 7 minuni ale lumii antice, 7 minuni ale Evului Mediu, 7 minuni naturale ale lumii, curcubeul are 7 culori, omul are 7 virtuți așa după cum există și 7 păcate capitale, tot ale omului!

„7” exprimări artistice de calitate, „7” experimente vizuale, diferite ca tematică, tehnică și mediile folosite, „7” expresii plastice ale neîncetatei căutări ale fiecărui artist prezent în expoziție, de a-și testa limitele și posibilitățile de exprimare...

„7” - o expoziție care propune o introspecție personală, o revalorizare a ceea ce este fundamental pentru fiecare dintre noi!

7 oameni minunați, artiști născuți „nu făcuți”, reuniți într-un demers artistic menit să promoveze artele vizuale printr-o diversitate a tehnicilor artistice prezentate. Un demers ca o întoarcere la lucrurile fundamentale, cu adevărat importante - esențiale, valoroase pentru noi ca indivizi și pentru umanitate.

„7” - un eveniment care vorbește în linii și culori despre trăirile interioare ale fiecăruia dintre cei 7 artiști, trăiri care, de-a lungul timpului, le-au făcut din nume renume. Trăiri care îmbină deopotrivă arta, arhitectura, muzica și desenul. Artiști ale căror lucrări au înnobilit spații muzeale și galerii din țară și străinătate și despre care s-a scris mult și relevant.

Marcel Bunea - se apropie de ceea ce Malevici încerca să teoretizeze: „Prin Suprematism înțeleg supremația sensibilității pure în artele plastice”. Pictura sa este aceea a culorii mai presus de orice subiect.

Lucian Liciu - Lucrările nu sunt (doar) cronici în imagini, ci ferestre spre un altceva nereprezentat, în mod explicit, pe pânze.

Lucian Păiș - Arhitect cu mare pasiune pentru artă, arhitectură și muzică, ia drept sursă de inspirație și elemente artistice ale curentelor Fauvist, Cubist, Abstract - Geometric. Subiectele, cromatica, tușa puternică și precizia compozițională (specifică arhitectului) vorbesc despre lumea rațiunii, a sufletului și a imaginației. Este cerebral și ludic, combinând rațiunea cu imaginația. Este autorul demersului expozițional și artistul-muzician a avut puterea să adune în jurul său o lume de mari artiști și muzicieni de jazz.

Eugen Raportoru - tratează, de mai bine de trei decenii, subiectul citadin, în speță Bucureștiul, aceasta fiind tema sa principală. Constantele sale sunt arhitectura și jocurile luminii.

Militza Sion - Orizontul ca simbol al hotarului dintre lumi, misterul ascuns pretutindeni sau drumul spre înălțimi, spre lumină, definește simbolul lucrărilor din expoziție. Trăsătura artei sale este o permanentă trecere de la real concret către un expresionism abstract.

Lucrările sale sunt tulburi și tulburătoare, vorbesc despre dubla „intenție a limbajului” său artistic, care „comunică” și „se comunică”(!) - dualitate care se manifestă prin performanțe de-a dreptul excepționale. Pictura este puternică, dar sensibilă și versatilă, încărcată de amestecuri tumultuoase de culoare.

Florin Ștefan - a ales să facă o artă eminemantă contemporană, care pune în prim-plan lupta dintre artist și pictura sa. Florin Ștefan s-a dedicat picturii figurative și narative, majoritatea lucrărilor sale subliniază, cel mai adesea, confruntarea cu provocările intimității.

Vasile Tolan - Indiferent de tipul materiei folosite - nisip, pietriș, hârtie, sticlă, folii de nailon, Vasile Tolan este un artist-regizor, care surprinde raporturile dintre diverse materii și materialități, pentru căutarea expresivității gestului artistic.

Sucursala Suceava Botoșani

Concert de pian la „Uzina de Apă”

La o săptămână după reușita Conferință teritorială a Sucursalei U.A.R Suceava - Botoșani, la care s-au reîntâlnit peste două treimi din membrii organizației, în incinta „Uzinei de Apă” a avut loc concertul cunoscutului pianist Bogdan Vaida. A fost o ultimă după-amiază caldă și plăcută, cu un cer senin brăzdat de stolurile de păsări care se pregăteau și ele de viitoarea migrație, concertul beneficiind de o asistență selectă de aproape o sută de persoane, formată din arhitecți, studenți, profesori, tineri intelectuali, unii cu copii mici, dar cumiți și ascultători (la propriu și la figurat). Acela după-amiază și acea seară au consemnat un remarcabil eveniment cultural organizat în parteneriat cu asociația „FAPTE”, concertul CLASSIC UNLIMITED - A CONTEMPORARY VIEW.

Cunoscutul pianist clujean Bogdan Vaida este absolvent al Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” și „Musikhochschule” din Freiburg (Germania), localitate în care s-a stabilit, bucurându-se de succes și apreciere. Concertul susținut în aer liber a cuprins secvențe ale unor mari compozitori de muzică clasică precum Brahms, Schubert sau Liszt sau muziceni contemporani precum Ciprian Pop, toate interpretate într-o manieră originală, cu virtuozitate, talent și profesionalism desăvârșit. Astfel, a provocat emoția, sensibilitatea și aprecierea asistenței, concretizate prin ropote de aplauze. Ca amănunt anecdotic, consemnăm faptul că și o pisică, venită de nu știu unde, a asistat extrem de cuminte și interesată la întregul concert din înaltul taluzului care acoperă rezervorul de apă. La finalul concertului, președintele Sucursalei Suceava - Botoșani a UAR, arh. Ion Andriu, i-a invitat pe cei interesați să viziteze sediul breslei locale a arhitecților. Numeroși spectatori au dorit să viziteze locația, însoțiți de arhitecții Constantin Gorcea, autorul proiectului de reconversie a fostei Uzine de Apă, și Alexandru Oltean, care i-au condus în grupuri și cu respectarea condițiilor sanitare. Vizitatorii și-au exprimat admirația pentru cele văzute, unii dorind să consemneze aprecierea în „cartea de impresii”.

Concertul de la Uzina de Apă s-a bucurat de un ecou favorabil, aducând un plus de prestigiu și notorietate locației noastre. Din păcate, a fost ultimul eveniment desfășurat în condiții de normalitate, deoarece restricțiile sanitare care au urmat ne obligă la o nouă „hibernare”, probabil până la primăvară.

Text: Ion ANDRIU

Sucursala
Galați,
Brăila,
Vrancea,
Buzău

„DE LA SUFLET LA SUFLET” Expoziție de acuarelă Dan Mihail VUCICOVICI

Invitat la Galați de președintele organizației teritoriale a UAR, arhitectul Dan Mihail Vucicovici a expus 86 de lucrări (peisaje, citadine, flori, marine), la Galeria „Nicolae Mantu” din Galați, care au cucerit publicul gălățean și, după cum s-a exprimat un participant la vernisaj, „EXPOZIȚIA A ADUS PRIMĂVARA PE STRADA DOMNEASCĂ DIN GALAȚI, CHIAZ AZI, ÎN PLINĂ IARNĂ”.

În seara de 7 decembrie 2021, o ploaie rece ar fi fost un motiv serios de a petrece timpul în familie, acasă, și totuși, la VERNISAJ, au fost prezente circa 30 de persoane: arhitecți, artiști plastici, medici, profesori, elevi de la Liceul de Artă, persoane iubitoare de artă. A vorbit domnul Andreescu Gheorghe, președinte al Filialei Galați a Uniunii Artiștilor Plastici din România, artist plastic, restaurator, muzeograf, scenarist, care a remarcat lumina prezentă permanent în acuarelele arhitectului Vucicovici, culorile calde folosite și precizia cu care le stăpânește.

Sculptorul Eduard Costandache a apreciat, în mod deosebit, „CITADINELE” cu construcțiile care trădează faptul că autorul este arhitect, precum și ușurința și precizia cu care a executat perspectivele respectivelor construcții. Arhitecta Marin Eleonora Doina a amintit de prima pasiune a expozantului, încă din primul an de studenție la Arhitectură, și anume ARTA FOTOGRAFICĂ, pe care o practica în studioul său personal. Fotografia constituie și astăzi sursă de inspirație pentru arhitectul Vucicovici Mihail Dan.

Pentru realizarea acuarelelor cu „FLORI”, autorul a amestecat culori superbe cu părțile din sufletul său cu gânduri bune și frumoase și, fiind dotat cu talent, sensibilitate și delicatețe, le-a așezat pe hârtia de desen, pentru ca, în final, acestea să ajungă direct la sufletul privitorului de unde și titlul expoziției „DE LA SUFLET LA SUFLET”, precum și motto-ul - „Iminența artei se produce direct pe cortex, fără niciun fel de intervenție” (Borges).

Născut pe 18 martie 1945, la București, arhitectul Vucicovici Mihail Dan, absolvent al Facultății de Arhitectură și Urbanism, promoția 1972, cadru didactic la Universitatea de Arhitectură „Ion Mincu” București (2012-2020), membru al Uniunii Arhitecților din România, președinte UAR Sector 4 București (2012-2020), membru al Ordinului Arhitecților din România, copil fiind, în anul 1957 (la 12 ani) prin Cercul de Desen de la Palatul Copiilor din Cotroceni, apoi în anul 1960, prin Cercul de Acuarelă de la Uzinele 23 August din Capitală, a prezentat și a obținut premii importante la Concursuri Internaționale de desen. Apoi au urmat, în 2002, 2004, 2014, expoziții colective de acuarelă la UAUIM București.

Tot în 2014, Expoziție colectivă de acuarelă în FRANȚA, regiunea MARSILIA, oraș Gardanne (care a fost și CAPITALĂ CULTURALĂ EUROPEANĂ); Uniunea Arhitecților din România, București, Expoziție colectivă de acuarelă; Uniunea Arhitecților din România, Expoziție personală de acuarelă.

În 2017, Asociația Arhitecților Acuareliști România

București (al cărui membru fondator este), Expoziție colectivă de acuarelă.

În 2019, Sala de expoziții a Teatrului National I. L. Caragiale București, Expoziție colectivă de acuarelă; Palatul Parlamentului, Sala Brâncuși, Expoziție colectivă de acuarelă.

În 2021, Sediul OAR București, Expoziție personală de acuarelă; Asociația Arhitecților Acuareliști din România București, la sediul OAR, Expoziție colectivă de acuarelă; la UAUIAM, trei expoziții colective de acuarelă; Galeria de Artă „Nicolae Mantu”, din Galați, România, EXPOZIȚIE PERSONALĂ DE ACUARELĂ.

Vernisajul expoziției de acuarelă a arhitectului Vucicovici Mihail Dan a fost considerat de către UAR Galați ca un EVENIMENT CULTURAL COMUN cu Filiala Uniunii Artiștilor Plastici, aceste două Uniuni, respectiv UAR și

UAP, fiind surori în familia Asociației Naționale a Uniunilor de Creatori din România.

Finisajul expoziției a avut loc pe 20 decembrie, urmând a fi vernisată la Palatul Episcopal, la jumătatea lunii ianuarie 2022, de Arhiepiscopia Dunării de Jos

Filiala Galați a Uniunii Artiștilor Plastici a aprobat intrarea arhitectului Vucicovici Mihail Dan în rândul membrilor săi.

La această dată, una din lucrările arhitectului Vucicovici Mihail Dan, intitulată „LUMINIȘ”, este expusă la Galeria Artiștilor Plastici „Nicolae Mantu” din Galați, în cadrul SALONULUI DE IARNĂ al Filialei UAP Galați.

Cu această ocazie, au putut fi admirate și lucrările de sculptură în metal ale artiștilor plastici români și străini care au participat, de-a lungul anilor, la TABERELE DE SCULPTURĂ ÎN METAL - GALAȚI - ROMÂNIA.

Viitorul nostru „artist-arhitect”

Arhitectura mi-a deschis mintea, am început să înțeleg lumea din jur

Numele meu este Ștefan Ciobăniță, am 19 ani și am fost admis la Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” București, la secția Arhitectură și sunt foarte fericit. Bucuria absolvirii este împletită cu nerăbdarea și dorința începerii rapide a unor experiențe unice, să construiesc idei și vise.

În timpul gimnaziului, am reușit o performanță remarcabilă prin activități școlare și extrașcolare, fapt ce m-a ajutat să ajung la Centrul de Excelență care se află sub tutela Centrului de Servicii Sociale Bucium, Iași. Un alt factor determinant a fost situația deficitară din familie, aceasta neputând să mă susțină la studii mai departe, deoarece provin din mediul rural. În cadrul Centrului, am avut ocazia de a cunoaște câțiva oameni minunați care au observat spiritul meu ambițios și munca pe care o depun în marea mea pasiune, și am avut parte de susținerea lor financiară.

La începutul liceului, nu știam că am un talent sau o înclinație spre ceva anume. Cu toate acestea, într-o zi din clasa a IX-a, spre sfârșitul lunii februarie, la ora de desen, doamna profesor Izabela Călin mi-a spus că „încadrez frumos obiectul în pagină”. Aici s-a aprins fitilul și am explodat, metaforic, din toate punctele de vedere. Mi-am descoperit și întâlnit pasiunea: desenul. Am început ușor, mai întâi portretul, apoi fashion, pictură decorativă (am pictat câțiva pereți și am avut ocazia de a termina o lucrare în tehnica sgraffito alături de doi artiști). Desenez de 3 ani și câteva luni, mă dezvolt continuu prin crearea de concepte unde îmi pot elibera ideile, mintea și sufletul.

Am început singur să citesc, să studiez. Prin arta plastică am făcut cunoștință cu arhitectura. Nu știam nimic când am fost prima dată la pregătire. Nu desenam nicio casă până atunci. Am vrut să văd dacă e de mine. Am trecut prin mâna a trei profesori, de la fiecare am învățat enorm și experiența m-a convins că îmi doresc să fiu arhitect. Dorința mea supremă este să fiu artist-arhitect. Arhitectura mi-a deschis mintea, am început să înțeleg lumea din jur, fapt ce și-a pus amprenta pe eul meu artistic. Desenez zilnic, multe ore, iar evoluția lucrărilor mele vorbește de la sine. Muncesc, lucrez, citesc, visez și încerc să gândesc, să simt formele.

Am promovat Bacalaureatul cu prima medie (9,61) din Liceul „Gheorghe Asachi” și presa a decis să facă un reportaj despre mine și colega mea (aflată în aceeași situație, în cadrul centrului). Am apărut prin reviste, ziare on-line, TV, unde m-a descoperit doamna arh. Ileana Tureanu, președintele Uniunii Arhitecților din România.

Apoi, evenimentele s-au desfășurat extrem de rapid astfel încât, imediat după aflarea rezultatelor de la admitere, am ajuns în fața ușii Uniunii Arhitecților din România. M-am împrietenit cu biblioteca și, implicit, cu doamna Olimpia Sultana, care mi-a oferit un set de cărți excepționale și absolut necesare oricărui student la Arhitectură ce dorește să știe mai multe despre domeniul în care se va dezvolta și va crește.

Ziua a fost unică, plină de informație, fascinație, cu discuții foarte serioase și pline de învățăminte, o zi în care am cunoscut oamenii și în care, sigur, mi-am făcut un prieten pe care-l voi ține aproape la orice pas.

Știu că urmează o perioadă grea, dar altfel nu ar putea avea frumusețea ei unică.

„Portretul Sufletului” - Prima expoziție semnată Ștefan Ciobăniță, în care grafica se îmbină cu poezia, găzduită la Iași, în perioada 24-30 septembrie 2021, de Casa Muzeelor - Muzeul Național al Literaturii Române.

Text: Ștefan CIOBĂNIȚĂ

Arhivarea Căminului Gen și Domesticitate în Bucureștiul post-socialist - Expoziție și Screening

Arhivarea Căminului explorează semnificația genului în constituirea spațiului domestic în statul socialist și, prin extensie, în constituirea statului socialist însuși. Ca un cadru de gândire prin orașul post-socialist, expoziția explorează intersecțiile dintre noțiunile de gen - legate de subiectul feminin, corpul ei și experiența ei subiectivă - și cea de domesticitate, așa cum este produsă în locuința de masă construită în București din 1965 încoace.

Vernisajul expoziției a avut loc pe 22 septembrie, de la ora 19.00 și a găzduit o proiecție a filmului *My Socialist Home* (Iulia Stătică & Adrian Cătu, 47 min, 2021) urmată de o discuție la care au participat:

Emma Cheate, lector principal, Școala de Arhitectură, Universitatea din Sheffield, președinte

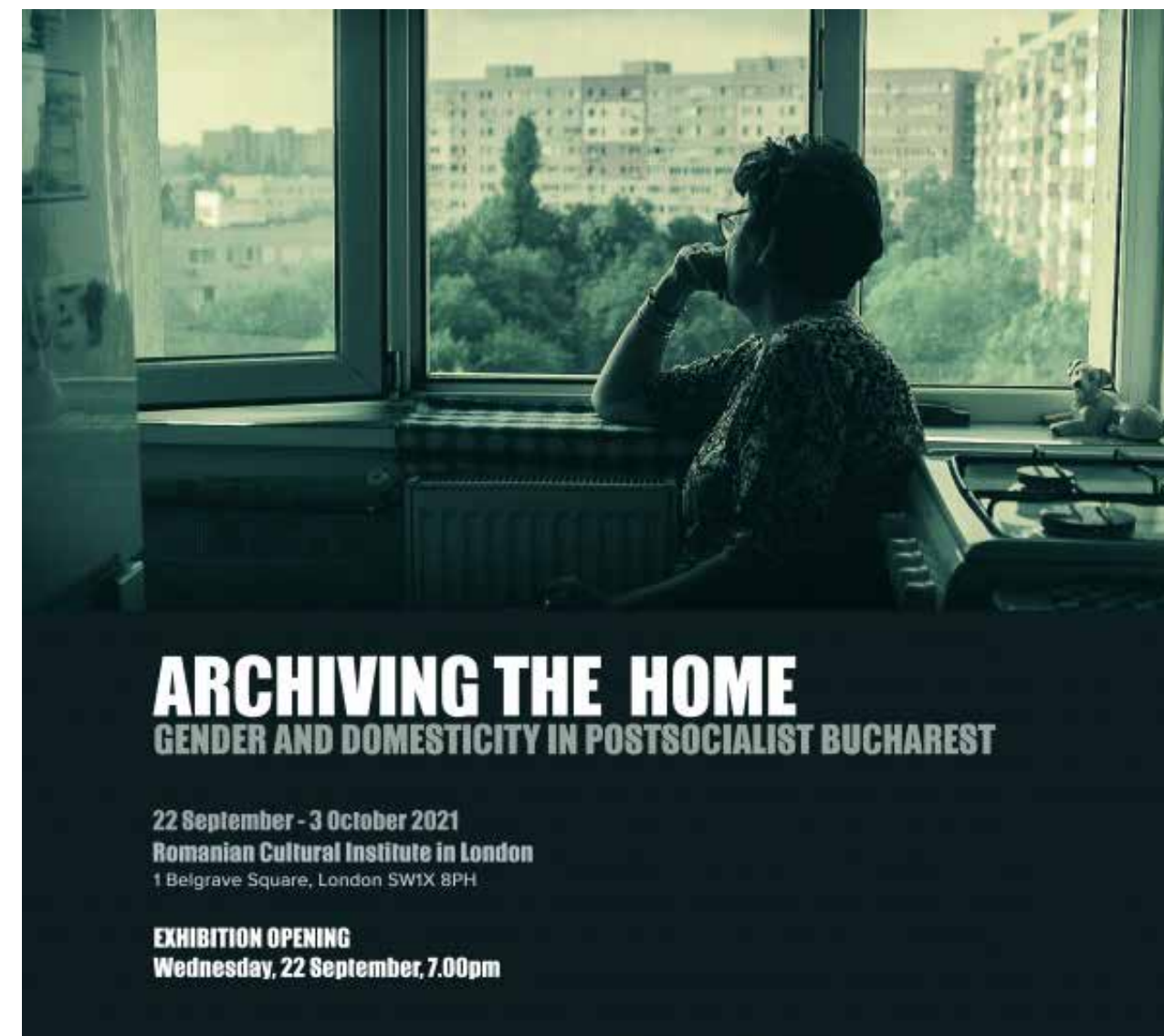
Clare Melhuish, director și cercetător principal, UCL Urban Laboratory

Łukasz Stanek, profesor, Școala de Arhitectură din Manchester, Universitatea din Manchester

Iulia Stătică, Marie Curie Fellow, The Bartlett School of Architecture, University College London și co-creator *My Socialist Home*

Adrian Cătu, antropolog vizual Documentaria.ro și co-creator al *My Socialist Home*

În ciuda orchestrației de către statul socialist a infrastructurii, interiorul a funcționat ca un spațiu structurant experiențial pentru individ. Dar cum putem accesa acest interior care a apărut la intersecția dintre experiența trăită și proiecțiile statului? Cum putem accesa o istorie arhitecturală în care experiența trăită este considerată o sursă transformatoare a spațiului și a sinelui? Această expoziție examinează locuințele socialiste printr-o investigație atât a producțiilor oficiale, cât și imaginative și a apropiierilor spațiului casei. Studiul etnografic al orașului post-socialist este o componentă

fundamentală a acestei investigații. O privire mai atentă a spațiului casei deschide însușiri spațiale complicate și o abundență de practici care au corupt aspirația către domesticitatea modernă.

Arhivarea Căminului cuprinde atât fotografii de arhivă oficiale care documentează transformarea orașului, cât și fotografii din arhivele personale ale oamenilor care locuiesc în apartamentele socialiste. Alături de acestea, filmul documentar *My Socialist Home* dezvăluie calitățile estetice materiale și afectivitatea acestor spații domestice, bazându-se pe munca de teren

etnografică care s-a concentrat în primul rând pe experiențele trăite de femei.

Expoziția *Arhivarea căminului* face parte din proiectul de cercetare de doi ani intitulat *Gen, infrastructură și producție de domesticitate în Bucureștiul postcomunist* inițiat de dr. Iulia Stătică la Bartlett School of Architecture, University College London. Proiectul a făcut parte din programul de cercetare și inovare *Orizont 2020* al Uniunii Europene în cadrul acordului de grant *Marie Skłodowska-Curie nr 840611*.

Text: Iulia STĂTICĂ

Mariana Popescu, în topul tinerilor inovatori de la MIT

Arhitectă română considerată un geniu de celebra universitate MIT: „Inovația mea va fi folosită la construirea unui pod în Rotterdam”

Ștefan Lica

Mariana Popescu, o tânără arhitectă din România, a fost nominalizată, în 2019, în topul celebrei universități americane Massachusetts Institute of Technology (MIT) „35 under 35”, dedicat tinerilor geniali, inovatori și dezvoltatori ai tehnologiei cu vârsta de până în 35 de ani.

Experții MIT au apreciat în mod deosebit inovația Mariane Popescu (35 de ani) în dezvoltarea structurilor cu amprente ecologice minime, construite în timp-record și la un cost redus. Această nouă tehnică poate fi utilizată cu precădere în infrastructură, urmând a fi aplicată pentru prima dată în construirea unui pod în orașul olandez Rotterdam, în 2023.

Cercetător la Institute of Technology in Architecture ETH Zürich, româncea provine dintr-o familie cu tradiție în construcție și inginerie, atât părinții, cât și bunicii activând în aceste domenii. Cu toate că ar fi putut accepta cu ușurință un post la MIT, româncea spune că se simte prea conectată de cultura europeană pentru a se muta peste Ocean.

Text: Ștefan LICA

„Weekend Adevărat”: Cei de la MIT v-au elogiat și v-au inclus într-un top al tinerilor inovatori și dezvoltatori ai tehnologiei cu vârsta de până în 35 de ani. Care a fost inovația cu care ați punctat decisiv?

Mariana Popescu: Am dezvoltat un proces și o serie de instrumente computaționale capabile să transforme tricotaje în cofraje sau matrițe complexe pentru realizarea de structuri din beton. Această inovație face posibilă realizarea mai rapidă de planuri de construcție personalizate, cu o amprentă de carbon redusă. Cofraje pentru beton cu textile s-au mai făcut de pe la 1900 înapoi, deci nu este o idee nouă, doar că nu au ajuns să fie folosite din varii motive, unele fiind legate de partea de calcul și de a putea să știm cum să construim – fiind flexibile, dau o altă complexitate în sistem; dacă ai ceva rigid, știi că asta construiești. Așadar, au fost partea de calcul și tipul de textile care sunt folosite pentru că, în general, au încercat cu țesături care vin de obicei în fâșii simple exact precum cele folosite pentru haine.

Ce fel de textile utilizați?

Depinde de proiecte. Unele dintre ele sunt din bumbac sau fibre naturale, altele PES, altele sunt fibre tehnice – de exemplu, fibră de sticlă sau aramid. În general, se poate folosi orice fel de material care poate trece prin mașina de tricotat.

Mai exact, care este procesul?

Aceste materiale vin pe o rolă, le tai, le coși, le dai forma care trebuie – aici intervine o altă complexitate, pentru că trebuie să îți dai anumite geometrii care se pot face din fâșii simple. În ultimii ani, odată cu dezvoltarea puterii de calcul a computerelor, s-a dezvoltat un nou interes pentru folosirea textilelor, s-au putut folosi mai mult pentru că se puteau calcula anumite lucruri sau pentru că în diferite locuri s-au făcut pași în această direcție.

CONSTRUCȚII EFICIENTE, CU MATERIALE PUȚINE

Din tot acest proces, ce vă entuziasmează cel mai mult?

Partea inovatoare din munca mea este că folosesc țesături tricotate, care pot fi

făcute foarte specific, cu niște proprietăți foarte specifice, pot fi făcute direct în geometrii tridimensionale, deci nu mai trebuie să vină într-o rolă, și pot avea destul de multe lucruri integrate în același proces de fabricație. Acest lucru dă o mare flexibilitate în ceea ce înseamnă materialul care este folosit, cum este folosit, unde punem material, cât material.

În ce tipuri de construcții poate fi utilizată această tehnică?

Cel mai bine se poate folosi pentru geometrii complexe, cele care nu au unghiuri simple. Pentru acelea avem deja tehnologie foarte avansată, care este poate mai eficientă pentru acest tip de construcții. Doar că noi nu mai putem construi lucruri neapărat simple, întrucât în contextul actual climatic trebuie să folosim mai puține materiale.

Și pentru a folosi mai puține materiale înseamnă că trebuie să proiectăm clădiri care sunt mai eficiente din punct de vedere al materialelor. De obicei, structurile care sunt mai eficiente au geometrii mai complicate. Deci din punctul ăsta de vedere, tehnologia vizează partea de cum se pot construi geometrii mai complexe. S-ar putea folosi și la o casă, dar mai puțin. Domeniul-țintă este infrastructura, la poduri mai ales, în locuri unde nu putem să ajungem foarte ușor, unde nu trebuie să oprim circulația, pentru că nu are nevoie de un spațiu întins cu schelă dedesubt.

MARILE AVANTAJE ALE INOVAȚIEI

Atunci, cum este ideal să se procedeze?

Se pot prefabrica componente, care apoi se pot asambla în mod tradițional. Depinde de mărimea structurii, dar poate fi nevoie de o macara, nu de o macara mare, pentru că o textilă este ușoară. Dar față de restul construcțiilor, avem nevoie de o mașină de tricotat. Ele există, sunt peste tot. Este fix o mașină din fabricile de tricotat care există peste tot în lume. Partea interesantă este că ne-a trebuit o țevă, pentru a trece de la o geometrie pe care o avem noi proiectată la cum facem instrucțiunile pentru mașina respectivă să le facă, care să facă acele textile.

Care ar fi marele avantaj, dincolo de faptul că e o tehnică nouă, inovativă, și că se poate lucra în locuri unde se ajunge mult mai greu?

Se construiește cu mai puține materiale, așadar mai puține sunt irosite în timpul construcției. Ceea ce este interesant, poate, din punct de vedere socio-economic sau al construcțiilor este că pe termen lung asigură siguranța celor care lucrează în construcții. Nu trebuie să ridice lucruri foarte grele, se lucrează mult mai ușor.

Ce altceva căutați să mai dezvoltați la acest proiect?

Acum dorim să vedem dacă se poate folosi și ca armătură, însă mai colaborăm și pe partea de automatizare – în sensul că vrem să folosim drone pentru aplicarea unor părți de beton. E o anumită automatizare în construcții și, în același timp, dacă ajungem iar să vorbim despre geometrii complicate, nu este întotdeauna la fel de ușor să ajungi la ele.

Am lucrat recent la un proiect micuț care este la Bienala de la Veneția acum, în care există o textilă funcțională. Nu este un cofrag, este o textilă care filtrează aerul și are anumite funcțiuni extra. Deci și pe partea asta se poate merge, despre ce fel de funcțiuni pot fi integrate. Textilele de genul aceasta se folosesc în tot felul de domenii, inclusiv pe partea medicală.

Spuneați că inovația dumneavoastră e indicată mai cu seamă în lucrările de infrastructură. Ar putea fi utilizată și în construcția de clădiri?

Cu cofraje de genul acesta, nu cu cele tricotate însă, s-a construit o casă. Grupul din care fac parte a construit un acoperiș – nu cu textilele tricotate, deci nu cu tehnologia mea, ci cu precedenta metodă. Tehnologia mea urmează să fie folosită pentru prima dată la podul din Rotterdam. Lucrăm la dezvoltarea lui și cam în 2023 ar urma să fie gata. Construirea podului nu va dura mult, ci partea de dezvoltare a tehnologiei care va fi aplicată va dura.

„O FIINȚĂ EUROPEANĂ”, PREMIATĂ DE MIT

Revenind la momentul în care ați fost inclusă de către cei de la MIT în topul tinerilor inovatori și dezvoltatori ai tehnologiei, cum ați sărbătorit acest succes?

Ne-au invitat la o conferință în Statele Unite ale Americii pe toți cei 35 din top. Nominalizarea a fost în anul 2019, așa că am avut norocul să merg chiar cu puțin înainte de începerea pandemiei.

Nu v-au făcut oferta să rămâneți la ei, la MIT, pe un post de cercetător sau de profesor?

Nimeni nu este chemat așa pur și simplu, există o procedură și trebuie să aplici la ei ca să fii luat în calcul. Sunt posturi scoase la concurs și lumea aplică. Dacă îți depui dosarul și ești cel mai bun, ți se spune să vii. Eu mi-am dorit însă să rămân în Europa. Din punctul meu de vedere, există o diferență mare între Europa și SUA – de cultură, de trai. Eu, ca ființă, mă consider europeană, așa că prefer de departe să trăiesc în Europa.

„ALEGI LOCUL ÎN FUNCȚIE DE OPORTUNITĂȚI”

De-a lungul timpului ați ales Olanda și Elveția ca să studiați și să munciți acolo. Unde v-ați simțit, totuși, cel mai bine?

Aș spune că în viață alegi șansele. Eu sunt plecată din țară încă de prin anii 2000. Din punctul meu de vedere, Elveția și Olanda au fost complementare. Îmi place Elveția foarte mult, mi-a plăcut și Olanda foarte mult, iar după ce voi pleca din nou în Olanda cred că m-aș putea întoarce oricând în Elveția.

Dacă ar fi să comparați sistemele de învățământ din cele două țări, unde punctează cel mai mult fiecare?

În Olanda este un sistem de învățământ foarte bun, în care le dau studenților foarte multă independență, dar au și un spirit antreprenorial și foarte tehnic, care este foarte apreciat și care cred că pe mine m-a ajutat foarte mult în

evoluția mea. Aș putea spune că Olanda întotdeauna a fost foarte deschisă și foarte inovatoare. Elveția, pentru licență și master, este foarte tradițională, totul este foarte bine pus la punct. Partea de doctorat și cercetare atrage foarte multe talente internaționale și foarte multă lume bună – așadar, se creează un mediu competitiv, în sensul bun. Întotdeauna există un schimb, există lume cu care să poți crea lucruri și este bine finanțat.

POSBILITATEA ÎNTOARCERII ACASĂ

În viitor, v-ați întoarce în România?

Nu exclud ideea ca pe viitor să mă întorc în România. Pentru mine, depinde foarte mult de oportunitățile pe care le am de a face ceea ce-mi doresc. Din câte am făcut până acum, nu aș spune că am un loc în care să spun că aici sunt și rămân definitiv. Consider că în viață alegi să mergi acolo unde apare oportunitatea care îți priește. Deci nu exclud ideea de România, nu o exclud sub nicio formă, pe viitor. Consider că depinde foarte mult de ceea ce își dorește fiecare în momentul respectiv, cum își imaginează viața, care sunt oportunitățile, șansele, resursele. Iar eu nu cred că asta exclude un loc într-un mod anume. Poate aș exclude un loc în sensul că este întuneric și plouă acolo toată ziua. Sunt mereu o mulțime de factori.

Da, dar și Elveția e o țară cu climă destul de rece și ploioasă, și în Olanda plouă des.

Vremea în Elveția este ca în România. E frig iarna și foarte cald vara, poate un pic mai frig iarna decât la noi, dar nu este o diferență mare.

CV

Diplomă de master obținută Cum Laude

Nume: Mariana Popescu

Anul și locul nașterii: 1986, Timișoara

Studiile și cariera:

În 2005 a terminat studiile la Liceul Teoretic „William Shakespeare” din Timișoara, iar în 2010 a obținut diploma de licență în arhitectură la Universitatea de Tehnologie din Delft, Olanda. Și-a continuat studiile de master la aceeași universitate, iar în 2019 a obținut titlul de doctor în arhitectură la Universitatea ETH Zürich.

În prezent este cercetător și lector la Universitatea ETH Zürich.

Locuiește în: Zürich, Elveția

Mariana Celac Pasiuni, obiceiuri, gesturi, priviri

A apărut un număr special al revistei „Secolul 21”, în seria „Contemporanul nostru” - primul astfel de număr despre arhitecta și urbanista Mariana Celac (1936-2018).

Volumul este format, în mare parte, din texte scrise de cei care au cunoscut-o și au lucrat cu ea. Fiecare semnează câte un capitol. Rezultatul este foarte subiectiv, un mozaic de amintiri chemate să aducă un omagiu personalității Mariane Celac. Rememorările prietenilor și cunoscuților spun câte ceva despre activitatea profesională a doamnei Celac, dar și despre trăsăturile caracterului ei. Astfel, trecând de la o pagină la altă, aflăm nu doar despre arhitecta și urbanista Mariana Celac, ci și despre pasiuni, obiceiuri, mese alături de prieteni, gesturi, priviri, tonul vocii (vezi paginile scrise de Catherina Barthel Berindei, spre exemplu).

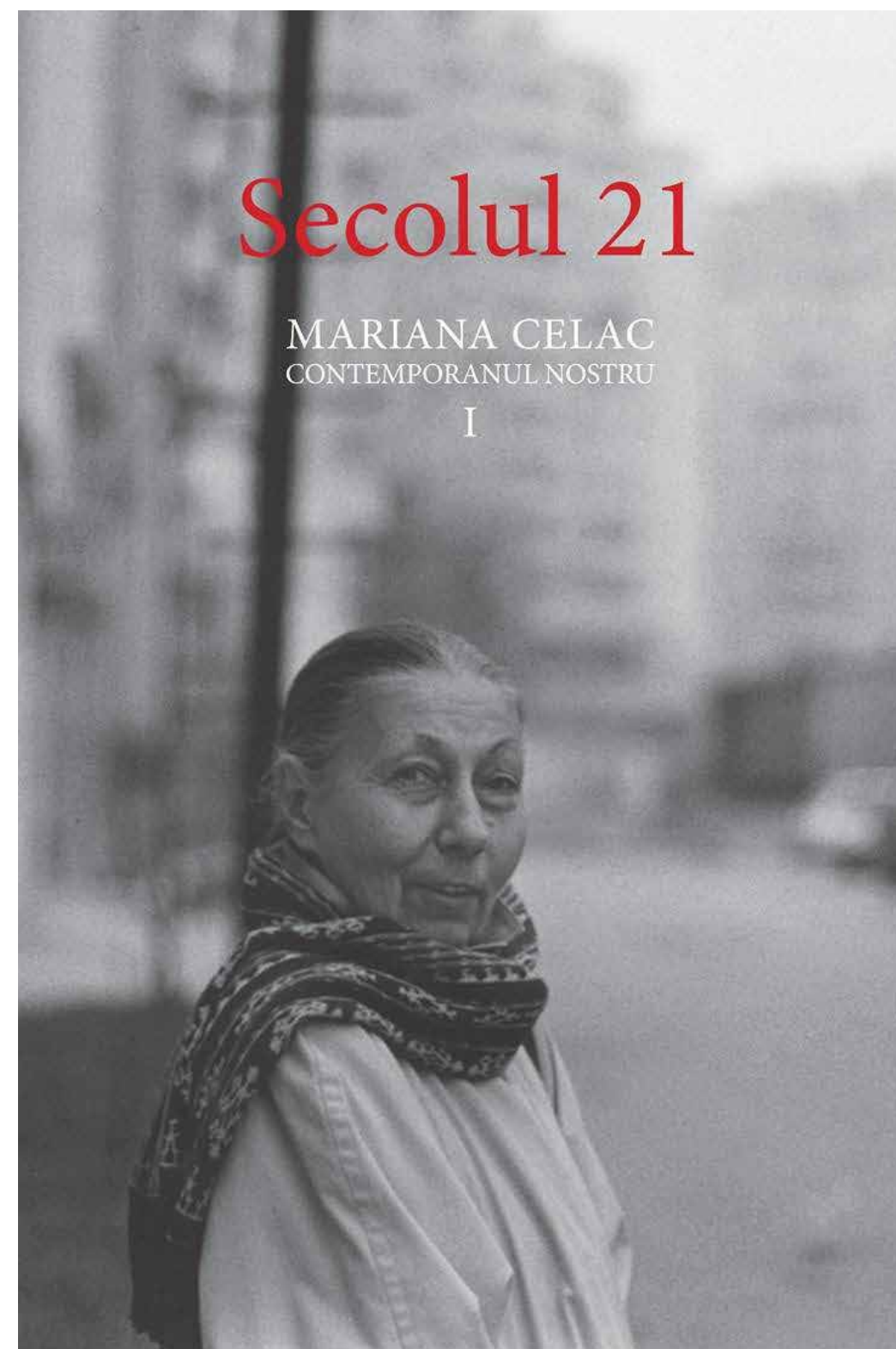
Text: Vlad BRĂTULEANU

Accentul cade pe latura profesională a biografiei Mariane Celac: arhitectă, urbanistă, disidentă, activistă civică, scriitoare, curatoare, șef de redacție; membru OAR, membru UAR, membru al colegiului revistei „Secolul 21”, membru GDS, membru Pro Patrimonio, membru Fundația Soros, membru al Comisiei Monumentelor Istorice și, chiar dacă pare greu de crezut, lista poate continua. Dacă adăugăm că, într-unul dintre interviuri, spune despre sine că este un meșteșugar, devine evident că un portret cât mai complet nu poate fi făcut decât de o multitudine de colaboratori, care, de-a lungul timpului, au surprins câte o latură a personalității doamnei Celac, așa cum scrie Iosif Kiraly: „[...] unele personalități [...], de felul Mariane Celac, nu pot fi cuprinse dintr-un singur unghi, într-o singură fotografie”.

Cu aproape 30 de contribuitoari, acest număr special este destul de eterogen, cu atât mai mult cu cât mărturiile nu par să urmeze o anumită cronologie, iar unele teme apar, dispar și reapar; mai mult, cei care scriu vin din arii destul de diferite - jurnaliști, fotografi, arhitecți, muzicieni, cinești, artiști plastici ș.a. În ciuda acestora, cele 370 de pagini își au locul împreună, formând un tot unitar și o imagine de ansamblu suficient de clară.

În introducere este publicat interviul cu Ioan Bogdan Lefter, din 2017, din care aflăm datele principale ale biografiei arhitectei Celac - de la nașterea la Chișinău în 1936, la copilăria, petrecută în pădurile de lângă București, la anii de facultate (Matematică și Arhitectură), la perioada de opoziție față de regimul Ceaușescu, alături de matematicianul Mihai Botez și apoi la efervescența postrevoluționară și intrarea în GDS (urmată rapid de dezamăgirea în raport cu acel grup), la proiectele legate de locuirea celor săraci și la romanul *Arhitectul B. Ioanide. Viața și opera*. Capitolele următoare pornesc de la reperele conturate în acest prim interviu.

Spațiul acestui număr special al revistei „Secolul 21” este echitabil alocat momentelor și proiectelor importante din viața arhitectei. O atenție deosebită este alocată relației dintre doamna Celac și Grupul pentru Dialog Social. Despre locuința și împrejurimile locuinței arhitectei aflăm dintr-un material scris de Cristina Woinaroski, însoțit de o serie de imagini ale fotografului Iosif Kiraly.

Despre poziționarea ideologică a Mariane Celac primim câteva indicii, în contextul discuțiilor despre GDS și spațiul politic și prin prisma preocupării ei pentru latura socială a spațiului construit. Marius Marcu-Lapadat spune explicit: Celac folosea instrumentele urbanismului și sociologiei, fiind interesată de procedee de creștere a calității vieții pentru categorii cât mai mari ale societății; poziția ei era foarte apropiată de una social-democrată. Din interviul cu Mihai Bodea, aflăm că ea nu a construit niciodată, acest fapt făcând-o, uneori, ținta unor contestări.

Abordarea portretului de mai multe persoane lucrând din unghiuri diferite are merite evidente când e vorba de o persoană extrem de complexă și cu o activitate bogată. Prin textele lor răzbate afecțiunea, admirația și nostalgia, iar amintirile și fotografiile au o calitate cinematică.

Dincolo de faptul că povestea Mariane Celac este fascinantă, acest număr special al revistei „Secolul 21” este binevenit și pentru efortul de a scoate în evidență contribuțiile femeilor arhitect într-un domeniu multă vreme dominat de bărbați.

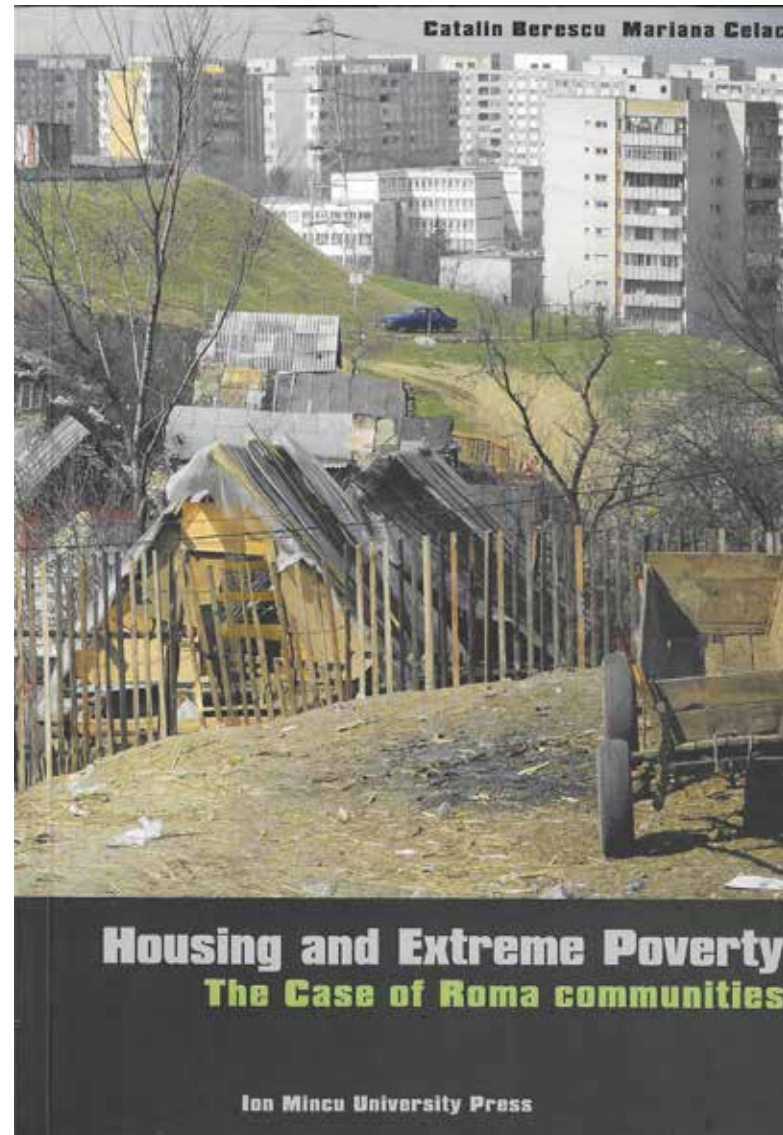

Numele Mariane Celac este legat de scrieri profesionale (cărți, articole, rapoarte de cercetare) publicate în România și în străinătate.

A scris și a produs filme documentare despre arhitectură.

A organizat expoziții și conferințe despre arhitectură, ideologie, artă și modul în care acestea se raportează la realitățile politice.

Împreună cu doi colegi arhitecți mai tineri, Iosif Kiraly și Marius Marcu Lapadat, au înființat în 1999 un grup care a lucrat la o serie de „dosare” (documentare, cercetare și instalații de artă) despre modul în care tranziția afectează oamenii și mediul construit. După dosarele și instalațiile Tinseltown (care descrie arhitectura țiganilor și meșterii ei) și Triage (locuințele colective socialiste), au intenționat să încheie dosarele dedicate parcurilor rezidențiale Nouveau riche și cartierelor tradiționale ale clasei muncitoare.

O lucrare mai puțin cunoscută este **Locuirea și Sărăcia Extremă – Cazul colectivităților de romi**, la Comanda Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, din anul 2004. S-au studiat, în anii 2004-2005, 36 de comunități de romi – pentru 26 dintre acestea realizându-se studii aprofundate, pentru a defini gravitatea situației existente, soluțiile sau eșecurile câtorva încercări de soluționare și, mai ales, structurarea unor elemente solide și concrete pentru o strategie națională a soluționării problemei.

Mariana Celac:

Eu n-aș zice că am fost scumpă la vorbă! Cred că m-am autoextras dintr-un spațiu public care se vede că devine din ce în ce mai puțin onorabil, în viziunea mea. Cred că am fost foarte prezentă în lumea arhitecturii, cred că mi-am păstrat experiențele pentru mine și, într-un fel, am rămas – hai să zicem! – fidelă unui fel de a privi întâmplările prin care am trecut, când am încercat mereu să transform existența într-un șir de experiențe. ... Sunt convinsă că am rămas conform unei meniri sau unui dat pe care le-am moștenit din familie, din lumea în care am trăit, din întâmplările care mi-au ieșit în cale.

Mariana Celac:

...am fost conștientă că o elită intelectuală nu va putea construi și nu trebuie să construiască un proiect pentru elită. Pentru că proiect pentru elită nu există! Fiecare participant la o elită intelectuală are propriul său proiect și, dacă nu are propriul său proiect, atunci nu face parte din elită! Deci, rolul elitei era construcția unui proiect pentru societatea românească, ceea ce este cu totul altceva decât un proiect al elitei pentru elită.

Foto: Gyuri Ilinca

arh. Nicolae Cucu, 1934

Mulțumim doamna arhitect Gabriela TUTUNEA !

În luna iulie 2021, arhiva de proiecte a UAR s-a îmbogățit cu ARHIVA arh. Nicolae CUCU, donație făcută de doamna arhitect Gabriela TUTUNEA. Donația cuprinde planșe, proiecte, manuscrise de cursuri – de la cel având ca tema Istoria Arhitecturii la cel despre Lemn și Stilurile de Mobilier, dosare cu acte personale (printre ele - deplasarea de documentare în SUA în anul 1963), dosare referitoare la evenimente arhitecturale ale Capitalei, precum Concursul pentru Teatrul Național, fotografii.

**NICOLAE CUCU
(1907 - 1994)**

1926-1927 este student la Ecole Nationale des Beaux Arts, studii întrerupte din motive medicale.

1927-1934 urmează Academia de Arhitectură din București.

1934 se înscrie în Corpul Arhitecților din România.

1935-1937 efectuează un stagiul de pregătire la Accademia di Romania din Roma, în specialitatea restaurarea monumentelor.

Spre sfârșitul anilor 1930 și până după mijlocul anilor 1940 desfășoară o intensă activitate de proiectare, atât în propriul birou, cât și ca angajat al unor instituții publice (Direcția de studii CFR, serviciul tehnic al Ministerului Artelor sau Direcția expozițiilor din Ministerul Informațiilor), afirmându-se în scurt timp profesional prin câteva lucrări de referință.

1938 - vilă S+P+1 (casa Stoenescu), str. Știrbei Vodă 85, cu o interpretare modernistă în spiritul arhitecturii tradiționale;

1939-1940 - bloc de locuit cu două corpuri S+P+8 și 67 de apartamente (fosta Casă de pensii CEC) din Splaiul Independenței / Str. Nicolae Tonitza, realizat în colaborare cu arh. C. Gherghiceanu; imobilul, mai ales fațada Art Deco dinspre Splai, finisată cu piatră naturală cu o stereotomie riguroasă, impune printr-o compoziție de inspirație clasică, dominată de o colonadă solemnă, de factură dorică, subliniată la partea superioară cu un șir de patru medalioane cu tematică mitologică, executate după schițele arhitectului;

- imobilul de birouri și 25 de apartamente S+P+4/5 (fosta Casă de pensii a artiștilor lirici), din Str. G-ral Berthelot / Str. Spiru Haret, realizat în colaborare cu arh. I. Davidescu, cu o abordare specifică clasicismului modernizat practicat spre sfârșitul anilor 1930;

- vilă S+P+1, str. Schitul Darvari, în colaborare cu arh. C. Gherghiceanu, cu o arhitectură mauro-florentină;

1939 - vile la Breaza, Sinaia - Cumpătu ș.a.;

1946 - refacerea unei locuințe din str. Roma 39 și o locuință în str. Barbu Delavrancea în colaborare cu arh. Ascanio Damian;

- refacerea aripii Kretzulescu a fostului Palat Regal, în colaborare cu arh. Nicolae Lupu;

1946 - devine cadru didactic la Facultatea de Arhitectură, până în 1958 și apoi în jurul anului 1970, predând mai ales cursuri de artă decorativă și mobilier;

1949 - activează la Institutul de Proiectare a Construcțiilor - IPC, unde colaborează cu echipa care concepe Complexul Cinematografic Buftea;

1952-1953

- colaborează la realizarea clădirii Operei Române (șef de proiect arh. Doicescu, Parasciva Iubu, Dan Slavici ș.a.), unde se ocupă de decorațiile interioare, mobilier și corpuri de iluminat;

1953 - este încadrat la Institutul Proiect București, unde a fost arhitect consilier și șef de atelier;

1958-1962

- panteonul și reamenajarea Parcului Carol I din București, în colaborare cu arh. Horia Maicu;

1962 - amenajează Muzeul Pompierilor în Foișorul de Foc;

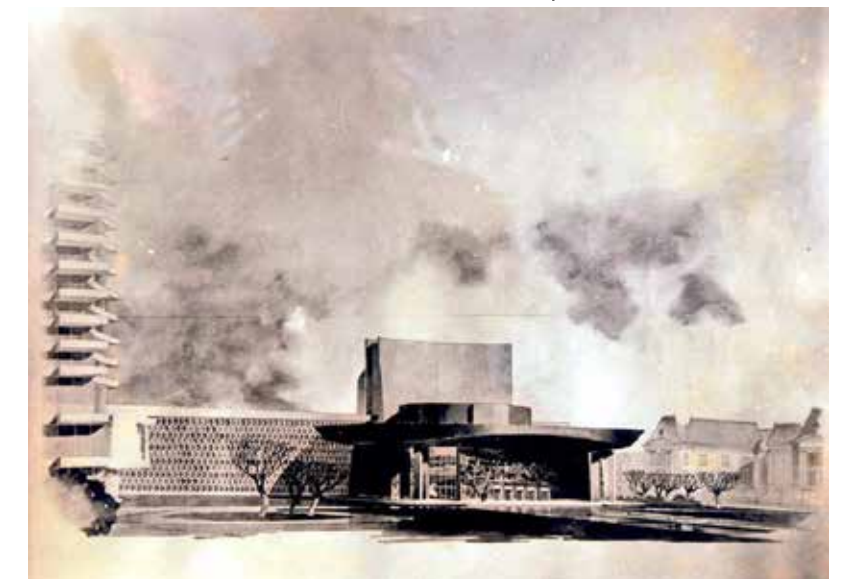
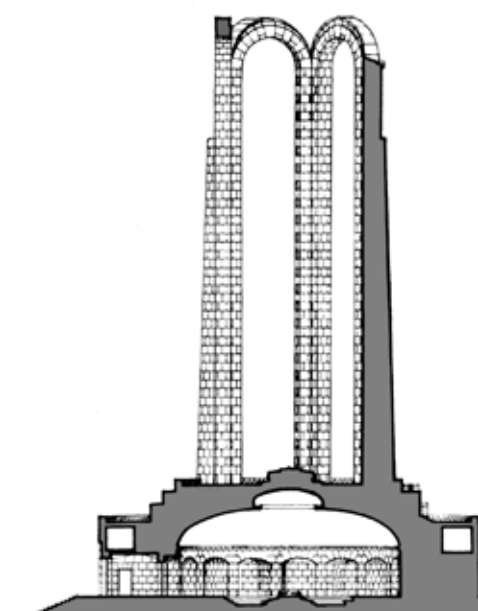
post 1963-1973

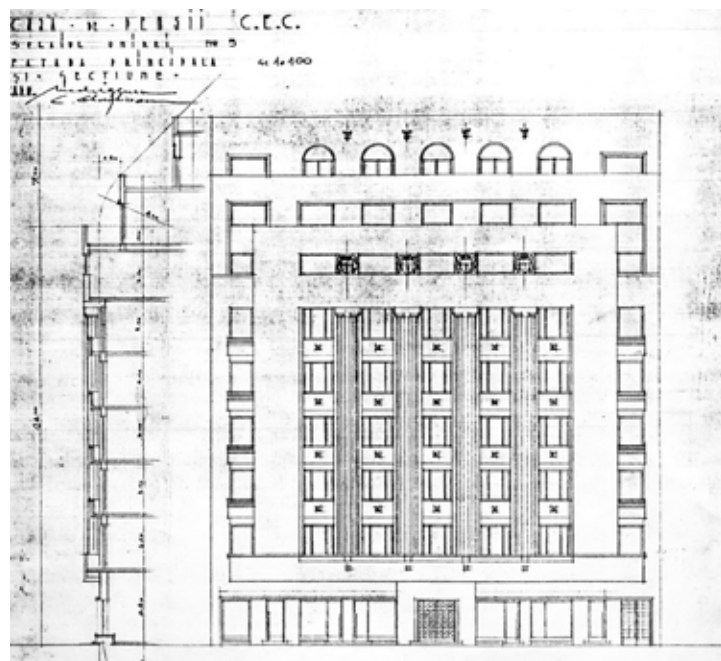
- Teatrul Național din București (în colaborare cu arh. Horia Maicu, Romeo Belea, Antonio Teodorov ș.a.).

PUBLIKAȚII:

- *La casa medievale nel Viterbese*, Roma, 1938;
- *Alvar Alto*, București, 1971;
- *Evoluția mobilierului locuinței*, 1974.

Studiu pentru vila Stoenescu

Panteonul liderilor comuniști

Teatrul Național București, schiță de la sfârșitul anilor 1960

Mobilierul Locuinței, 1974

Imobilul de locuit din
Splaiul Independenței,
fațada principală

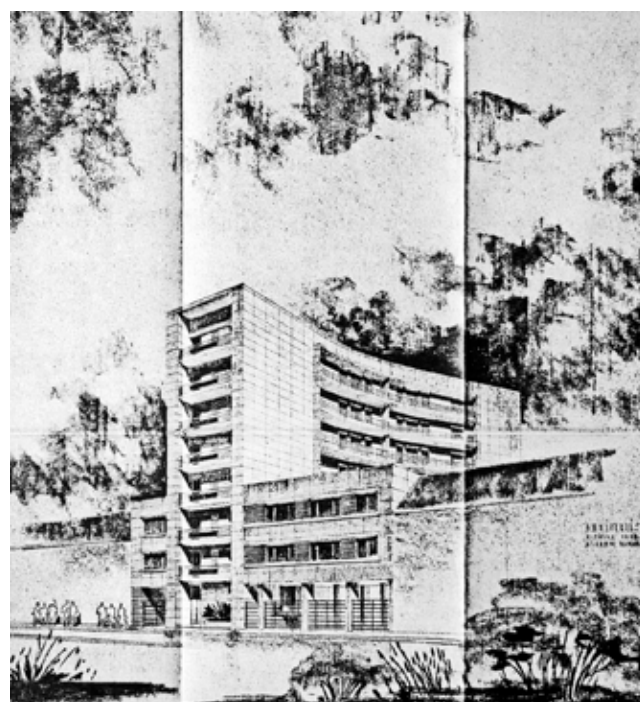
Imobilul de locuit din
Splaiul Independenței,
vedere din 2021

Imobilul de locuit din
Splaiul Independenței,
scara principală

Imobilul de locuit din Splaiul Independenței,
medalioane decorative

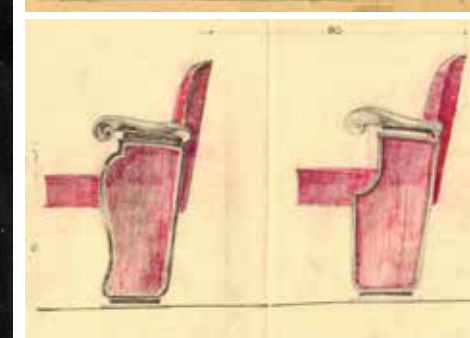
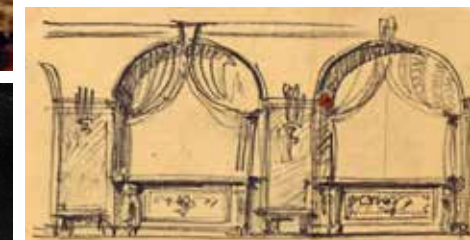
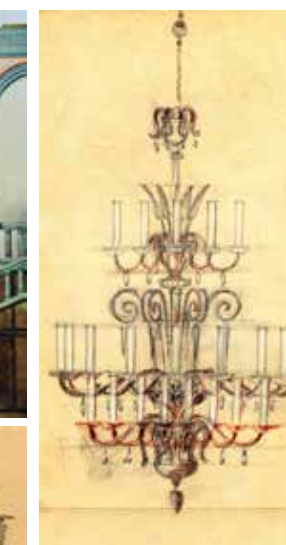
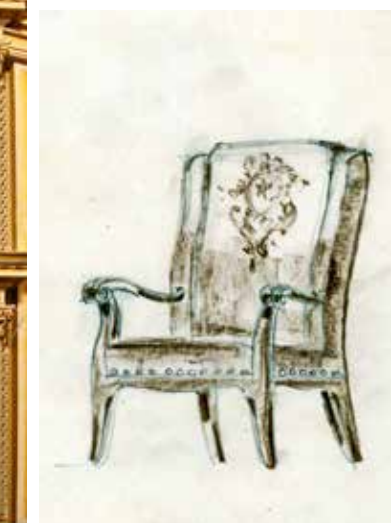

Vila Nicola Dimitrescu, Cumpătu, Sinaia

Studiu pentru un hotel

Opera Română, studii
pentru decorarea sălii de
spectacol

REVISTA ARHITECTURA nr. 3-4 din 2021 Rural Revival

Regenerarea comunităților rurale Tradiție și inovație în arhitectură, frumusețe, spiritualitate

Text: Ana FLUTUR

Exodul rural, modificarea modului și nivelului de trai al comunităților sătești, a îndeletnicirilor sunt elemente care reconfigurează/restructurează mediul rural.

Numărul 3-4/2021 al revistei „Arhitectura”, cu tema Rural Revival, ilustrează proiecte și programe culturale care pun în valoare sursele și resursele rurale, devind instrumente utile pentru recuperarea identității rurale.

Numărul identifică și ilustrează soluții viabile concretizate în proiecte din țară și de peste hotare ce au „relansat” comunitatea rurală din care făceau parte, viața culturală și economică, readaptând zestrea culturală, „produsele” și serviciile din zona și comunitate lor. Fie că vorbim de o gospodărie țărănească, un ritual, o îndeletnicire, un muzeu, un conac transformat în casă de oaspeți sau foste combinate viticole, Dosarul tematic prezintă modele ce funcționează și demonstrează, în același timp, că fenomenul de revitalizare rurală are o dimensiune internațională.

Ediția din acest număr cuprinde proiecte din aproape toate zonele țării, pornind din Bucovina, trecând apoi prin Covasna, Buzău, Dobrogea, Iași și ajungând peste hotare, în Grecia, Croația, Republica Moldova.

Rural Revival are, printre autorii articolelor, nume cu greutate și notorietate ca Doina Ișfănoni, Ileana Tureanu, Augustin Ioan, Ion Andriu, Dragoș Ciolacu, Silvia Demeter Lowe, Nicolas Triboi.

„Revizitarea, azi, a conceptului de tradiție în arhitectură și artele & disciplinele cu care se leagă este imperios necesară, în urma deceniilor de deșirare a legăturilor cu trecutul, de importuri nedigerate și de schimbare dramatică a mediului edificat urban și rural în dauna tradițiilor pe care ar fi trebuit să le moștenim, dar, în schimb, le-am demolat și/sau uitat.

Revizitarea conceptuală a tradiției presupune cel puțin două direcții: existența unei Tradiții universale, străvechi, a arhitecturii (bune practice, arhetipuri, modele exemplare, oricare ar fi denumirea, ele reprezintă chintesența experienței de lucru cu amplasamentul, cu spațiul și cu materialele, iar cultura tectonică joacă, aici, rolul de tradiție universală, privită însă în două ipostaze: cea de tradiție transmisă inițiativ, respectiv de tradiție practică vernacular: moștenirea brâncovenească reușește să aducă în contact și să spiritualizeze cele două tradiții constructive”- Augustin Ioan.

capetele opuse ale pavilionului sunt delimitate de o cortină încaștată cu înverșunată periodică: roșu, verde sau negru în funcție de sezonul. Distanța rezultată generează perspectivă și experiențe diferite pentru vizitator, în funcție de momentul descoperirii expoziției. În cadrul Galeriei BIUCCU, echipa Manzoni prezintă o serie de proiecte de vedere de dezvoltare specializată ce vizează și răsturnarea învelirii. Cui va achiziția imaginea urbană și vizuală? Adesea, în cadrul proiectelor Roberto Mattar, Renato Risi și Homi - din Italia, Alon Mozerovitzky - din Israel, Jeonjeon Koo și Marcar Benetton - din Statele Unite ale Americii, Jonathan Sergeson, Samuel Penn, Mark Penfold - din Marea Britanie, Ryan Kenahara, Hilda Robert Verre - Canada, Gunter Jepsen - Norvegia, El Sindato - Ecuador, Dorin Ștefan, Laura Cristea, Ștefan Păuleș și Tudor Vlaicușanu - din România. Materialele rezultate vor constitui parte integrantă din narațiivă și din sistemul Manzoni.

14

15

Port Cultural

Text: Dragoș CIOLACU

PORT Cultural este un program cuPORT înzestrat de către guvernul român din anul 2019, în scopul de a identifica și dezvoltarea unor proiecte culturale în zona rurală. Scopul este să ofere oportunități de dezvoltare economică și culturală în zonele rurale. Programul este organizat de către Ministerul Culturii și Identității Naționale și este finanțat de către guvernul român și de către statele membre ale Uniunii Europene. În cadrul proiectului, se desfășoară diverse activități culturale, inclusiv festivaluri, concursuri, expoziții și activități de educație culturală. Scopul este să ofere oportunități de dezvoltare economică și culturală în zonele rurale și să contribuie la revitalizarea acestor zone. Programul este organizat de către Ministerul Culturii și Identității Naționale și este finanțat de către guvernul român și de către statele membre ale Uniunii Europene.

Întemeietorii caselor

Text: Andreea MATACHE

Păvălirea Babadagului se încadrează în tradiția mătăsii de sat, care a rămas în vigoare în zona de nord-est a țării. În cadrul proiectului, se desfășoară diverse activități culturale, inclusiv festivaluri, concursuri, expoziții și activități de educație culturală. Scopul este să ofere oportunități de dezvoltare economică și culturală în zonele rurale și să contribuie la revitalizarea acestor zone. Programul este organizat de către Ministerul Culturii și Identității Naționale și este finanțat de către guvernul român și de către statele membre ale Uniunii Europene.

92

de localități sau elemente geografice cu nume specifice zonei, cum ar fi: satul locuit în mod succesiv de o lungă perioadă de timp, satul cu o mare parte din populație migrată în altă parte a țării. Satul este un spațiu în care se desfășoară activități culturale și economice. Scopul este să ofere oportunități de dezvoltare economică și culturală în zonele rurale și să contribuie la revitalizarea acestor zone. Programul este organizat de către Ministerul Culturii și Identității Naționale și este finanțat de către guvernul român și de către statele membre ale Uniunii Europene.

93

ION CARAMITRU (1942-2021)

Foto: Florin Biolan

Prieten și asociat al arhitecților în momente esențiale.

În data de 5 septembrie, a plecat dintre noi Ion Caramitru. Dispariția sa bruscă nu a marcat doar lumea cinematografului și a teatrului, ci a înseamnă o pierdere uriașă pentru cultura românească contemporană.

Un talent excepțional, actor (a interpretat peste 60 de roluri, roluri picipale în peste 40 de filme), regizor, director de teatru (Teatrul Național București), președinte al Uniunii Teatrale din România-UNITER din 1990, figură marcantă a societății românești, fost ministru al culturii, între anii 1996-2000, un lider și un reper care a marcat generații, Ion Caramitru a reprezentat și pentru breasla arhitecților un mare susținător și prieten de nădejde.

Punându-și viața în slujba publicului, a fost alături și de lumea arhitecturii românești fiind prezent la evenimentele din cadrul Bienalelor de Arhitectură, deschizând larg „porțile” Teatrului Național pentru evenimentele susținute de arhitecți și pentru promovarea creației arhitecturale. Ne-a fost gazdă și „partener cultural” deopotrivă. A susținut actul de creație, în multitudinea lui de forme, și pe cei care l-au înfăptuit, a luptat cu tenacitate pentru artiști și creatori și pentru statutul lor.

A fost recompensat cu numeroase premii și distincții: teatru - în 1975, 1979, 1981 și 1985 a fost desemnat „Cel mai bun actor al anului”, film - Premiul revistei „Cinema” (1976); Premiul Asociației Cineaștilor (1980); Premiul special al juriului pentru rolul principal din filmul „Luchian” la Festivalul Național al Filmului de la Costinești (1984) ș.a.

Împreună cu arhitectul Romeo Belea a redat forma actuală a Teatrului Național „Ion Luca Caragiale” din București. Iată ce spunea arhitectul Romeo Belea despre colaborarea cu Ion Caramitru: „..... perioada pe care am petrecut-o aici, în ciuda marilor dificultăți pe care le-a constituit chiar proiectul și, mai ales, realitățile pe care le-am constatat, a fost colaborarea deosebită cu Caramitru. Nu-l știam decât ca actor, și-mi imaginam că e un foarte bun manager, pentru că a pus pe picioare UNITER, care e o instituție care funcționează incredibil. Și mă interesează că funcționează, că ea creează un climat, evenimente. Am avut o colaborare extraordinară, punându-mi în cap să fac cu totul altceva decât numai teatre, numai săli de teatru, ci să completez cu săli de expoziții. Foaierile întotdeauna m-au întristat. Te duci și bei un Cico și altceva... nimic. Am decis ca fiecare foaier să fie destinat unui artist plastic român. Să fie Sala Sălișteanu, Sala Nicodim, cafenele, restaurante. Norocul meu a fost că aveam amândoi aceeași slăbiciune. Eu, în fiecare an, mă duc iarna la familia de la Londra, iar ei vin vara. Sigur că, pe malul drept al Tamisei, tot băteam Royal Festival Hall care este plin de cafenele, de viață. Atunci am simțit nevoia ca absolut în fiecare zi să mă duc să-i spun ce fac, să discutăm. Altcineva se putea speria rău de tot....”

Vin, în continuare, de patru ani de zile în teatru, dar vin să îl ajut acolo unde pot. Sunt niște formalități îngrozitoare, dar el luptă cu o perseverență extraordinară. Revenind, toate acele întâlniri au însemnat crearea acestui nou teatru... Caramitru zicea: Teatrul Național e Barbican de la Londra, e Royal Festival Hall. În față, să facem un mare parc. (...)”

Dorin GHEORGHE (1930-2021)

Arhitectul Dorin Gheorghe s-a născut într-un sat din județul Suceava și, după obținerea, în 1954, a diplomei de arhitect de la Facultatea de Arhitectură din București, și-a desfășurat activitatea în București, timp de 43 de ani, la ISLGC (institut ce avea competențe de proiectare în toată țara).

Astfel, a putut să realizeze programe variate în amplasamente diverse. O punctare a acestor lucrări are în vedere:

- Galați (1954-1960) - Cămine studentești și blocuri de locuințe
- Onești - Două cinematografe (1960-1962), blocuri de locuințe (1960-1970), Casa de Cultură (1969)
- Focșani - Sediul sindicatelor (1968-1970), Grup școlar profesional (1970-1972)
- Case de cultură la Ploiești (1971), Sibiu (1973), Alba Iulia (1974), Botoșani (1979), Hunedoara (1980), Caransebeș (1981), Cugir (1982), Dorohoi (1983), Fălticeni (1984), Miercurea-Ciuc (1984)
- București (1975-1977) - Blocuri de locuințe, str. Nicolae Racotă nr. 12, str. Stolnicului nr. 4, str. Petöfi nr. 47
- Miercurea-Ciuc (1982-1984) - Primăria
- Ambasada României la Sofia (1989) și Khartum (1990).

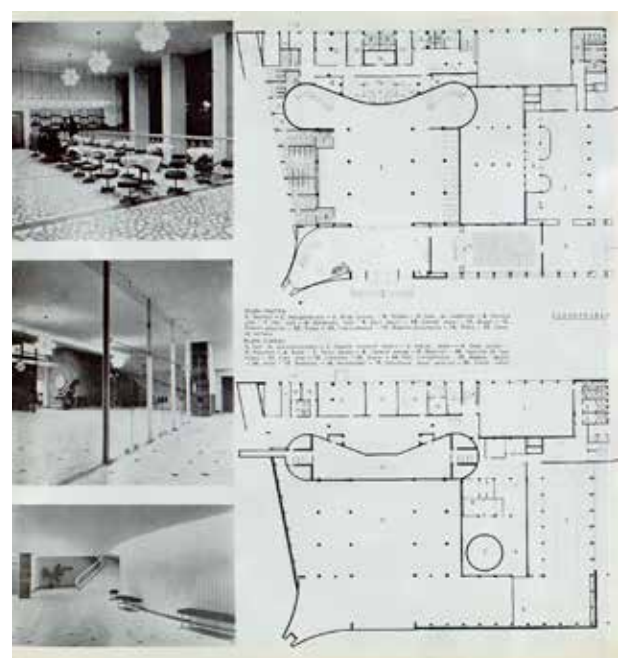
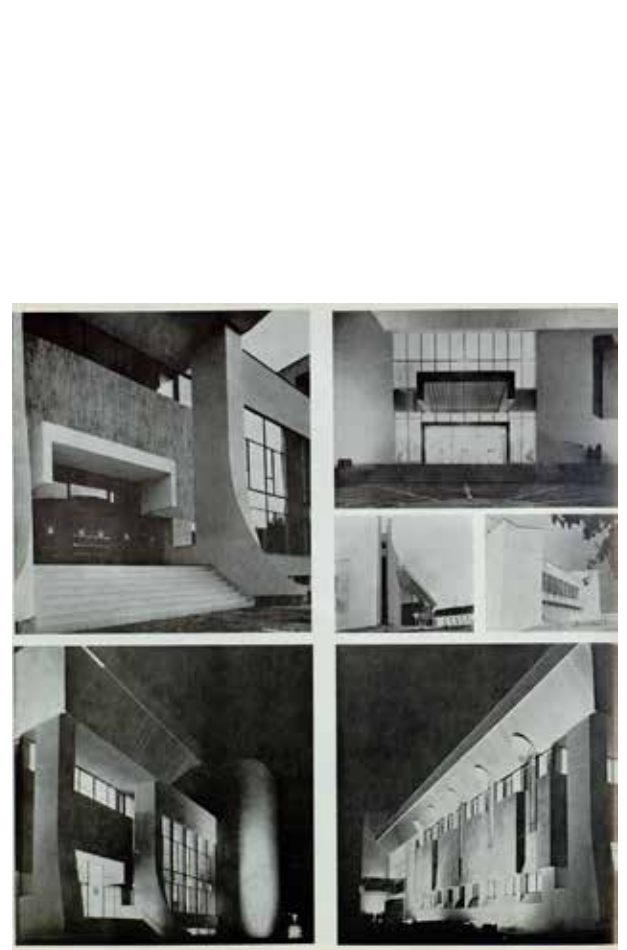
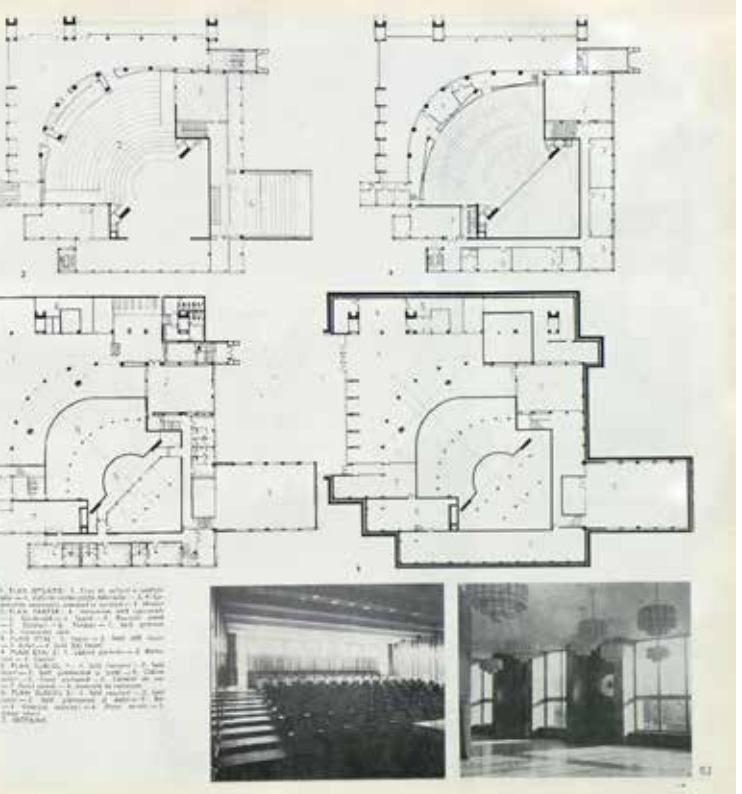
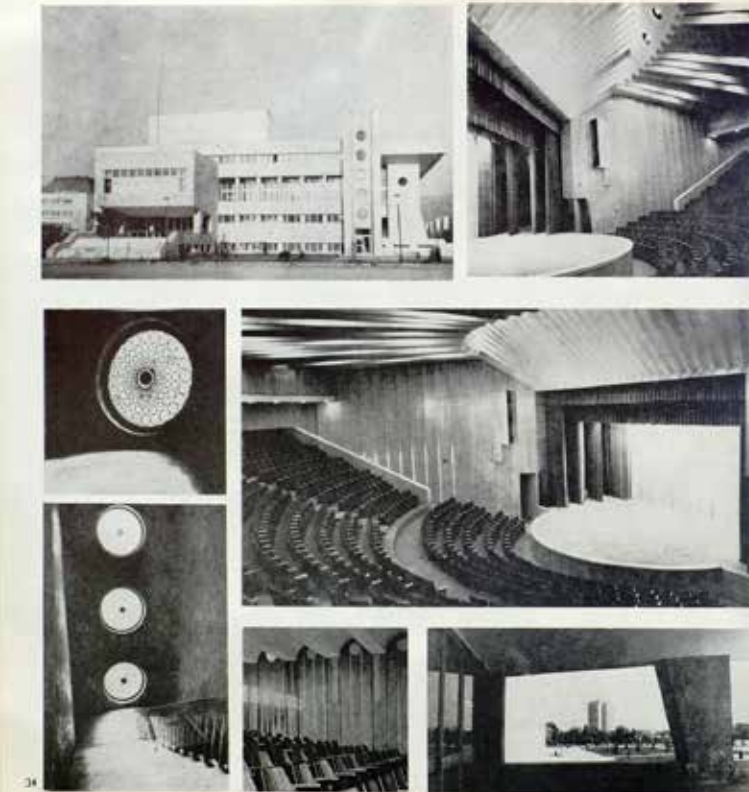
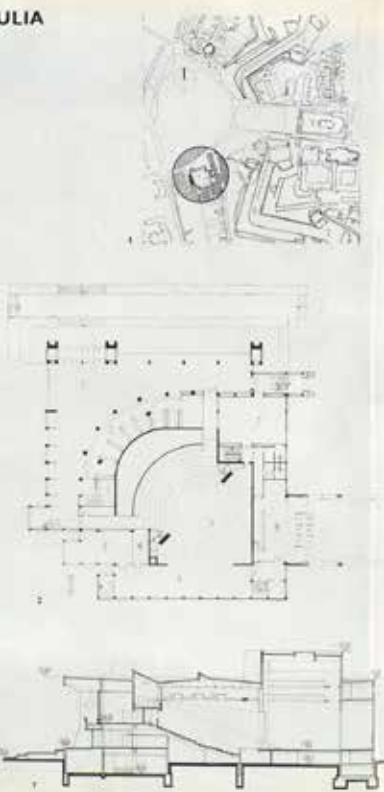

CASA DE CULTURĂ DIN ALBA-IULIA

COLECTIV DE PROIECTARE:
ARHITECTURA: arhitecți **DORIN GHEORGHE** și arhitect **MILITA SION**,
REZISTENȚĂ: inginerii **LAURENȚIU ȘPOIALĂ** și **CONSTANTIN PAVESCU**,
INSTALAȚII TERMICE: ing. **LEON HERSCOVICI**,
INSTALAȚII ELCTRICE: ing. **TRAIAN HĂȘCHI**,
INSTALAȚII SANITARE: ing. **MARIA POPA**

Realizarea unei case de cultură în Alba Iulia, necesită de partea sa, spre a fi un proiect viabil, să se realizeze de la început o concepție unitară și clară, pe care să se bazeze toată construcția ulterioară. În acest sens, proiectul este conceput ca o unitate organică, în care toate elementele sunt legate între ele și funcționează ca un organism viu.

Proiectul este conceput pe baza unei concepții unitare și clară, pe care să se bazeze toată construcția ulterioară. În acest sens, proiectul este conceput ca o unitate organică, în care toate elementele sunt legate între ele și funcționează ca un organism viu.

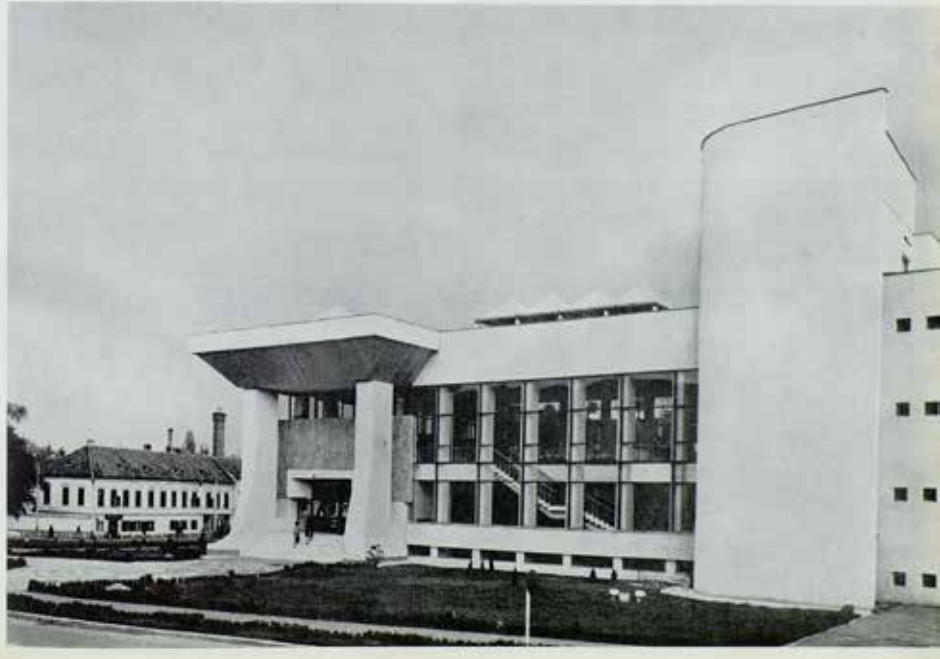

CASA DE CULTURĂ A SINDICATELOR • SIBIU

COLECTIV DE PROIECTARE:
ARHITECTURA: arhitecți **DORIN GHEORGHE** și arhitect **MILITA SION**,
REZISTENȚĂ: inginerii **LAURENȚIU ȘPOIALĂ** și **CONSTANTIN PAVESCU**,
INSTALAȚII TERMICE: ing. **LEON HERSCOVICI**,
INSTALAȚII ELCTRICE: ing. **TRAIAN HĂȘCHI**,
INSTALAȚII SANITARE: ing. **MARIA POPA**

Proiectarea unei case de cultură în Sibiu, pe lângă faptul că este un proiect deosebit de interesant din punct de vedere arhitectural, este și un proiect deosebit de interesant din punct de vedere social și cultural.

Realizarea unei case de cultură în Sibiu, necesită de partea sa, spre a fi un proiect viabil, să se realizeze de la început o concepție unitară și clară, pe care să se bazeze toată construcția ulterioară. În acest sens, proiectul este conceput ca o unitate organică, în care toate elementele sunt legate între ele și funcționează ca un organism viu.

A participat și în colectivele de elaborare a unor schițe și detalii de sistematizare pentru diferite orașe printre care: microraión Onești, centru Miercurea-Ciuc, centru Alba-Iulia, centru Bacău.

În 1988, a întocmit proiectul pentru o sală polivalentă de 12.000 locuri pe fostul amplasament al Mănăstirii Văcărești.

După 1995, a proiectat și a executat câteva locuințe particulare la Suceava, Voluntari, la Stoenesti - Argeș și București (str. Dumitru Zossima nr. 16, str. Andrei Șaguna nr. 86 și str. Zefirului nr. 9A).

S-a implicat în activitatea didactică, între 1968 și 1980, la Institutul de Arhitectură din București. Bun desenator, a participat cu desene și caricaturi la expoziții organizate de UAR. A fost distins cu Premiul Opera Omnia în 2008, la Anuala de Arhitectură din București.

Casa de Cultura - Alba Iulia - ARH-1981 - 4-5

TEODOR GEORGESCU (1944-2021)

A absolvit Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” în anul 1970 și a fost arhitect proiectant la Consiliul Popular Mehedinți, Turnu Severin. În acea perioadă, urmează studii postuniversitare și obține o diplomă în design și estetică industrială. În 1972 - revine în București și se angajează la Institutul C.C. ITA. C (Centrul de Creație al Industriei ușoare). În România, arhitectul Teodor Georgescu a elaborat proiecte precum: Casa de Cultură din Alexandria (1970), 900 locuințe colective, hotel de 4 stele, câteva școli, muzeu de artă modernă, muzeu de antichități romane la Turnu Severin (1970-1972), a lucrat la proiectele de restaurări: Mănăstirea Strehăia (1973) și mănăstirea de la Orșova (1974), a conceput jucării, caroserii de mașini, design de vapoare, expoziții.

În anul 1978, se stabilește în Franța, obține „naturalizarea” și profesează ca gravor de circuite imprimate, machetist de arhitectură și desenator de arhitectură, apoi lucrează ca arhitect independent și colaborează la scenografia unor spectacole de operă.

Din anul 1982, face echipă cu arhitecții Dan Munteanu, Mihai Munteanu, Teodor Tufan pentru Concursul Opera din Piața Bastiliei și devine membru fondator al „Groupe 14 - 27 SARL”, care se face remarcat la mari concursuri internaționale de arhitectură: 1984 - Premiul I Ex-aequo (cu Dan Munteanu, Mihai Munteanu, Teodor Tufan, Christian Tanascaux) la Concursul Internațional pentru Opera din Piața Bastiliei. Pentru prima oară, Școala de arhitectură românească se făcea remarcată pe plan internațional și arhitecții români obțineau premiul I la un concurs de o asemenea anvergură. Dintre succesele echipei menționăm: clădirea de birouri în Trafalgar Square - Londra, premiul I (1985); „Le Triangle de la Folie” Paris - La Defense (1985); amenajarea zonei Capitoliului din St. Paul - Minnesota S.U.A., „Merit Award” (1986); Teatrul Național al Japoniei, Tokio (1986) Palatul Congreselor din Montpellier; Muzeul Preistoriei - Eyzies de Tayac (1984); Biblioteca Centrală din Chartres (1984); Centrul de Muzică din Metz (1985); Mediateca pentru Spațiul „Van Gogh” din Arles (1985); Camera de Comerț și Industrie din Rennes (1985); Z.A.C. Trichet - Dufour la St. Malo (1985); Opera Grand Theatre la Lyon (1986); Imobil de birouri France-Telecom la Toulon (1986); agenție de telecomunicații la Tours (1986).

În perioada 1986-2002, colaborează cu Christian Tanascaux în societatea de arhitectură „A.A.R.D.” (Atelier d'Architecture, Recherche et Developpement) la proiecte din domeniul construcțiilor de sănătate (spitale, clinici), case pentru persoanele în vârstă, construcții pentru învățământ, locuințe de înalt standard și concursuri de arhitectură.

„A.A.R.D.” a participat la mari concursuri: *Spațiul Cultural de la Brive la Gaillarde* (1989); *Biblioteca Alexandrina* Egipt, în asociere cu arhitectul Andrei Stanescot, mențiunea specială a juriului (1990); *Aux Portes de Gruyeres* Elveția, laureat (1992); *Centrul de Conferințe* din Saint Maurice (1992); *Centrul Arhivelor Economice* din Lavigny le Temple (1992); *Centrul Le Roche sur Lyon*, Vendee, cu R. G. Goujon (1996); *Campusul Universitar S. C. Schoelcher*, Martinica, cu Serge Gunot (1996); *Institutul de Automobile* din Le Mans (2001).

În perioada 2002-2008 realizează proiecte dintre cele mai variate și

participă la importante concursuri: *Amenajarea Salinelor Val d'or*, Martinica, concurs; *Centrul de Informare în Martinica* (cu A. Stanescot), *Secție la Spitalul Arriège-Couserans*; *Sală de festivități* la Brunoy (cu A. Stanescot); *Centrul Spitalicesc Le Lorrain*, Martinica în 2004; *Ecole de Cirque*, Le Mans (cu A. Stanescot); *Clădire pentru protecția maternală și infantilă la Nanterre* (cu A. Stanescot); *Centru pentru asistență socială Gennevielliers* (cu A. Stanescot); *Dotare culturală la Vanves*, Hauts de Seine (cu A. Stanescot); Centrul de dezvoltare Henry Ey la Morancez (cu A. Stanescot); *Extinderea și restaurarea Clinicii Val de Sambre* la Maubeuge (cu A. Stanescot). *Centre hospitalier du Haut Bugéy-Oyonnax*, terminat în 2007, care este apreciat în Franța drept evenimentul remarcabil în proiectarea construcțiilor spitalicești.

A colaborat la scenografia unor spectacole de la Opera din Paris: „Les architectes” de Carotine Carlson și „Boris Godunov” în scenografia lui Petrică Ionescu; a restaurat spațiul dedicat lui Jean Goujon de la Muzeul Carnavalet și a lucrat la expoziții permanente și temporare ale muzeului. S-a remarcat în cadrul construcțiilor publice de sănătate, învățământ, îngrijire socială.

În domeniul construcțiilor de sănătate (spitale, clinici): *Spitalul Vaugirard* Paris; *Restructurarea Spitalului Cochin* din Paris (cu Munteanu - Perianu - Munteanu); *Clinica „La ligne bleue”* la Epinay; *Spitalul Național din Saint Maurice* (cu NMS 5), în 1988; *Spitalul din Beaumont sur Oise*, concurs în 1989; *Spitalul din Figeac*; *Pavilionul pentru Psihiatrie* de la Eaubonne; *Clinica Spitalului D'Espalion* în 1999; *Restructurarea Spitalului St. Claude-Jura*; *Centru Spitalicesc Louis Domergue-Trinite*, Martinica (2001).

În domeniul construcțiilor pentru învățământ: *Liceul - Herouville Saint Claire*, Calvados (cu Munteanu - Perianu - Munteanu), în 1984 - premiat ca realizare deosebită în domeniul construcțiilor pentru învățământ; *Gimnaziul din Saint Ouen l'Aumone*, (cu Andrei Stanescot), *Colegiul din Trois Ilets*, Martinica (cu Serge Gunot) în 2001; *Liceul din Riviere Salee*, Martinica, în 1989.

În domeniul construcțiilor pentru seniori se remarcă: *Casa pentru seniori la Dijon* (cu Munteanu - Perianu - Munteanu), la Issoudun, concurs în 1989, la Gaillefontaine, concurs în 1990.

În domeniul locuințelor de lux trebuie remarcat proiectul *Les Terrasses de Vaugirard*, Paris, arondismntul 15, 130 locuințe și birouri, în anii 1992-1994.

(Material prezentat de Olimpia Sultana pornind de la cartea lui Adrian MAHU)

Opéra de la Bastille - Concurs internațional, Premier Prix Ex-Aequo

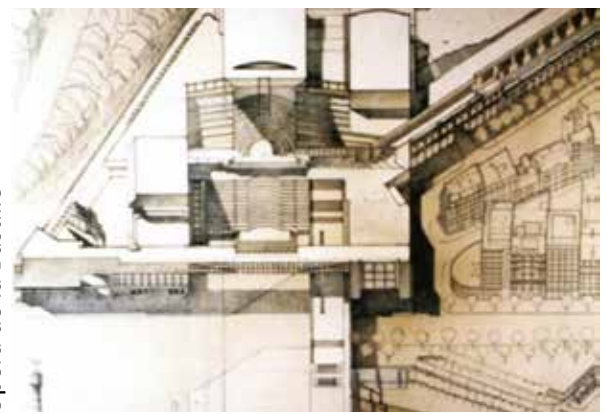
Centre Hospitalier Henry Ey a Morancez

Institut de automobile

Opéra de la Bastille

Ada GHEORGHIEVICI (1938-2022)

Născută la Bălți (Republica Moldova) a absolvit Institutul de Arhitectură din București, promoția 1961, și a lucrat la IPTANA, IPB, IPCT, Ministerul Turismului. A fost activă, în special în domeniul dotărilor turistice, elaborând studii în domeniu, făcând parte și din organismele de avizare din cadrul Ministerului Turismului.

A avut ocazia să realizeze: Hanul cu noroc din Alexandria (1974) și complexul turistic Cetățuia din Brașov (1980).

A participat la concursuri de arhitectură, în colectivul lui Tiberiu Niga, pentru "Ansamblul urbanistic din Piața Podul Roșu - Iași din 1964, recompensat cu premiul I.

După 1990, s-a dedicat activității didactice în cadrul Facultății de Arhitectură a Universității "Spiru Haret" din București.

În anul 2016, a obținut titlul de doctor în arhitectură.

Alexandru BUDIȘTEANU (1928-2021)

Alexandru Budișteanu s-a născut în 1928 în Basarabia, în satul Pârlița, raionul Ungheni, județul Bălți. A absolvit Liceul „Ion Creangă” din Bălți, iar în anul 1944, s-a refugiat cu părinții la Alba Iulia și ulterior la Ploiești. A absolvit, în anul 1955, Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” cu diplomă în urbanism. În perioada 1956-1960, a studiat la Institutul de Arhitectură din Moscova, căpătând titlul de Candidat în științe, (echivalent Doctor în arhitectură).

A lucrat la ICSOR, unde a elaborat, în calitate de șef de proiect, schițe de sistematizare (pentru orașele Galați, Sulina, Tulcea), detalii de sistematizare (amenajarea falezii la Eforie Nord), studii de amplasament (Caracal, Constanța etc.)

A desfășurat activitate didactică universitară la Universitatea New York și UAUIM.

A reprezentat România în organisme internaționale, cum ar fi CAER, ONU etc. În 1965, a fost prim-vicepreședinte al Comitetului mondial ONU pentru Locuințe, Construcții și Urbanism, iar în 1966 a fost ales președinte al aceluiași Comitet.

Este autorul a numeroase proiecte de urbanism și studii de amenajare a teritoriului. În anii 1967-1972, a lucrat în cadrul Secretariatului ONU din New York, fiind Consilier Tehnic Special și Șeful Secției de asistență tehnică pentru Africa și America Centrală și de Sud. Este arhitectul român cu funcția cea mai importantă din sistemul ONU. A fost coordonator științific pentru planurile de urbanism Kingston (Jamaica), Caracas (Venezuela), Singapore, Chimbote (Peru), noua capitală a Tanzaniei, organizarea rețelei de localități din Coasta de Fildeș, Irlanda, Venezuela etc.

A desfășurat o bogată activitate publicistică și de traducător din limbile rusă și engleză. A fost autor și coautor al unor lucrări de cercetare pentru PNUD

(ex. Senegal - definirea unei politici urbane), în cadrul URBAN PROIECT (Sistemul SIANO, Metodologia de elaborare a studiilor de impact, Codul urbanismului etc.)

În anul 2000 a fost decorat cu Ordinul Național al României „Serviciul Credincios” în grad de Ofițer.

În perioada 1977-1983, a fost arhitectul-șef al Capitalei României și a reușit să salveze de la demolare Biserica Sfântul Gheorghe Nou și Biserica Sfântul Elefterie Vechi.

A publicat volumul „Între istorie și judecata posterității”, dialog între Alexandru Budișteanu și istoricul Flori Bălănescu, la 21 ani de la căderea comunismului (2008-2010), editat de Academia Română, o „mărturie-document în care lucrurile sunt privite... fără ocolisuri”. În 2014, a publicat volumul „Sub patru regimuri pe toate continentele”, „o cronică sapiențială... memorialistică postcomuniste” - un roman biografic.

Din 1996, a înființat la Liceul „Ion Creangă” din Bălți premiul anual ce-i poartă numele (decernat unui număr de 43 de elevi și eleve) și, în anul 2012, înființează la București Fundația „Alexandru Budișteanu”, având ca obiect promovarea schimburilor culturale dintre România și Republica Moldova.

Prezentare și Foto: din arhiva personală Alexandru Budișteanu

Arhitect MIRCEA CHIRIȚOIU (1935-2020)

A trecut ceva timp de când ne-a părăsit dragul nostru coleg arhitect Mircea Chirițoiu. Aceasta s-a întâmplat în anul 2020. Ne este greu să ne gândim la el la timpul trecut.

A absolvit Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” în anul 1962.

După absolvire a fost repartizat la DSAP Prahova, respectiv Institutul Județean de Proiectare Prahova, unde am avut bucuria de a lucra împreună în același colectiv de arhitectură. Sunt multe lucruri bune de spus despre calitățile sale de arhitect, desigur și despre cele morale. Dintre lucrările proiectate de Mircea Chirițoiu sunt reprezentative pentru personalitatea sa, următoarele:

- Centrul civic Ploiești - corpul B al Palatului administrativ al județului Prahova.
- Hotel Silva din Bușteni.
- Complexul turistic pentru tineret din Bușteni.

Gina Laura MĂRCULESCU (1944-2021)

În 1969, a absolvit Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” din București. A lucrat la DSAPC/IPJ/PROIECT Craiova, în perioada 1969-1995, principalele lucrări fiind:

- P.U.Z.-ul cartierului Dezrobirii - Rovine din Craiova;
- Liceul de Arte Plastice „Marin Sorescu” din Craiova;
- Peste 50 de blocuri de locuințe în cartierul Dezrobirii - Rovine din Craiova;
- Blocuri de locuințe în cartierul Valea Roșie din Craiova;
- P.U.Z.-ul cartierului Crihala Nord din Drobeta-Turnu Severin;
- Blocuri de locuințe în cartierul Crihala-Nord din Drobeta-Turnu Severin;
- Hotelul din orașul Balș - județul Olt;
- Blocuri de locuințe în zona Hotelului din Balș.

În perioada 1984-1990, a lucrat la Trustul „Carpați” pentru Casa Poporului, apoi la Uzina de autoturisme DAEWOO din Craiova și în cadrul „Net construct Lagos Nigeria” la un proiect urbanistic pentru „DAKKO DISTRICT ABUJA”. După 2000, a avut propriul său birou de arhitectură

A fost un OM EMANCIPAT, EXIGENT, MORAL, LEGALIST, UN PERFECȚIONIST și, mai ales, SUFLETIST! A onorat numele familiei din care provenea, o familie veche a Craiovei, Mihail Duran și soția sa, Maria, bunicii (el - anticar pasionat și lutier, ea - proprietara unei renumite vii), dar și părinții - intelectuali și oameni foarte activi în viața socială.

CORNEL AXINTE (1955-2021)

Prin fațadele lui se plimbau tipi la costum, cu pantaloni largi și buzunar la piept, tipe cu fuste lungi cu pliuri și pantofi cu toc și uneori copii de mână. Priveau clădirea, discutau, se băteau pe umăr, fumau, își plimbau câinele ori tocmai se pregăteau să deschidă o umbrelă sau portiera unei mașini sport. Stăteam cu orele lângă el, la planșetă, ținându-mi și eu respirația când trăgea linii cu rapidograful la teul pe ațe și roți. Mă bucuram de parcă pentru mine le desena. Mai târziu, aveam să observ cum planșele lui erau foarte lucrate, precise și cu un strop de umor, ca niște lucrări grafice în sine. Le fel și conținutul, oricât de tehnic era proiectul sau de modestă clădirea, trebuia să funcționeze bine, dar și „să aibă ceva”.

Desenul și planșeta i-au fost cei mai buni camarazi. Venea de la ședințele cu părinții cu niște notițe sumare pierdute printre mașini de curse, caricaturi și prototipuri de lămpi. A crescut de mic, în casă, cu instrumentele de desen și planșeta înclinată la care lucra bunicul său, Iosif Lisowski, maistru inventator la *Uzina 1 Mai* din Ploiești. A făcut școala și liceul la Ploiești și a intrat la Institutul de Arhitectură din București, pe care l-a terminat în 1981.

A primit repartitie la Tulcea, dar s-a transferat la *Petrostar* unde a proiectat, o vreme, clădiri industriale. Din 1983, a ajuns la *Institutul de Proiectări Prahova* (IPPH), ulterior *Consproiect*, ca șef de proiect în cadrul colectivului de proiectare Arhitectură 1. Aici a participat la câteva dintre cele mai importante proiecte ale perioadei, printre care „Ansamblul de locuințe” de pe Bulevardul Republicii și strada Gheorghe Doja, „Centrul Civic II” și a câștigat un prim concurs intern pentru „Blocul C2” (vizavi de Catedrală, proiect nerealizat; pe amplasament, s-a realizat Sediul Petrom, astăzi sediul Primăriei Ploiești). A lucrat și la *Conpet* - str. Rezervoarelor (șef de proiect), a colaborat la *Palatul de Justiție* (proiect tehnic). A lucrat cu mult entuziasm la modernizarea *Teatrului Municipal „Toma Caragiu”* (șef proiect), un program care l-a atras încă din școală. Rămâne legat de unele lucrări mai „de autor” și mai degrabă de design care i-au ieșit „ca lumea”, cum au fost câteva *posturi de control circulație pe DN1* sau amenajarea „*Parcului cu ceas*” din Centrul Civic Ploiești. Inaugurat pe 24 februarie 1989 la ora 19.00, ceasul a fost un vârful designului și tehnologiei vremii, produs al colaborării cu ingineri structuriști și electroniști locali. „Ne vedem la ceas”, a devenit promisiunea multor generații de ploieșteni care l-au transformat într-un reper urban.

După '90 proiectează zeci dintre locuințele individuale ce încep să se construiască prin oraș și județ. Din 2001, înființează *AXEN Studio* împreună cu George Enescu, colegul și bunul său prieten din institut. Timp de 20 de ani, proiectele AXEN sunt numeroase și variate, de la locuire, la spații de cazare sau birouri, cu accentul pus pe proiectarea de clădiri industriale și spații comerciale. Câteva dintre realizările biroului au fost *Ansamblu Rezidențial „Parc Bucov”* (2003), *Centrul Comercial Interex Ploiești* (2004), *Parcaj Multietajat Unirea București* (2004) sau *Depozit Logistic Kaufland Ploiești* (2005).

Obosit și dezamăgit de rolul proiectării în societatea actuală, își desface teul, pune rapidografele în cutie și strânge planșeta, doar ca să se stingă din viață la scurt timp, pe 19 februarie 2021. Foștii colegi și prieteni n-au știut că ultimele lui vizite au însemnat un rămas bun. „Casele” - cum numea el orice clădire - la care a lucrat rămân amintirea lui.

Alături de Emanoil Mihăilescu la Jilova, fotografie din 2012

Vintilă SĂVULESCU (1932-2021)

Vintilă Săvulescu s-a născut în familia unui director în cadrul B.N.R. și a avut o copilărie foarte grea, după ce și-a pierdut mama la vârsta de 8 ani. Săvulescu a lucrat ca desenator după absolvirea Liceului „Matei Basarab” și s-a înscris, în 1953, la cursurile de pregătire pentru admiterea de la Facultatea de Arhitectură din București. A înființat Asociația „Amicii Mării”, ulterior, grupul „Crinul Albastru”.

„*Ciube: Care au fost principalele acțiuni ale grupului?*”

Vintilă: Elaborarea unor principii de comportare ale membrilor, elaborarea unui drapel și a unei devize - «libertate, egalitate, fraternitate», adunări sub formă de petreceri și aniversări”.

Arestat în 1958, pe când era student în anul III, a fost anchetat, 9 luni, la Securitatea Orașului Stalin (ulterior Brașov), împreună cu colegii Adrian Ionașcu și Florin Alex. Stănescu. A fost condamnat la 15 ani muncă silnică pentru crima de „uneltire împotriva ordinii sociale”. Detenția a făcut-o

la penitenciarele Codlea, Gherla, Ig. Stoenești, Saivane, Bacul 4, Periprava. A fost eliberat în 1964 și s-a angajat la I.C.R.A.L., apoi a fost desenator la Proiect București. Cererile de reprimire în facultate au rămas fără ecou. Colegiul Militar al Tribunalului Suprem a admis, în 1968, cererea de recurs, casând condamnările ca „fiind netemeinice și nelegale”. „Cu această achitare, am reușit să mă reînscriu la facultate... După doi ani de facultate, fiind necunoscut și cu dosarul pe care îl aveam, la diplomă am luat un 8. Cu Horia Maicu mi-am dat diploma, șef de comisie fiind profesorul Mircea Allfanti și membru - profesorul Virgil Nițulescu”.

După obținerea diplomei de arhitect, în 1970, a fost repartizat la Tulcea, Constanța, revenind în București, în 1972. A absolvit cursurile postuniversitare de urbanism, reușind să fie reprimat în 1974 - de data aceasta ca arhitect - la Proiect București, de unde se va pensiona în 1998.

A participat la proiecte precum Ansamblul Parcului Tineretului, proiecte tip, dar și numeroase lucrări în calitate de coordonator, ocupându-se de avizări, lucrări exterioare și urmărire de șantier. După liberalizarea profesiei, a proiectat o serie de locuințe individuale în preajma Bucureștiului, dar și în zone montane, lucrări de urbanism și amenajări. Arhitectul amintește: „Perioada de după '90 a fost bună pentru arhitecți și ingineri pentru că s-au înființat birouri particulare unde am colaborat și eu, atât după 1990, cât și după 1998, când m-am pensionat. Fratele meu a murit în Germania și plecarea lui din țară a avut unele repercusiuni pentru că, deși el a încercat să mă scoată, n-a fost cu puțință, am făcut o grămadă de drumuri pe la pașapoarte și nici vorbă. În perioada comunistă am plecat o singură dată, cu soția, într-o țară socialistă”.

Igor SCAKUN (1935, Tighina/ Chițcani, URSS - 2021, Suedia)

Născut într-un mediu de intelectuali din Republica Moldova, cu studii liceale în România, a fost admis în anul 1955 la Institutul de Arhitectură din București, pe care l-a absolvit în 1960.

În anul 1948, a intrat în UTM și a participat la Festivalul Internațional al Studenților de la Varșovia și, deoarece și-a pierdut carnetul UTM, a fost scos din evidența organizației.

„A fost repartizat la atelierul de arhitectură din cadrul DSAPC Suceava, unde a muncit și a fost apreciat de colegii săi atât pe linie profesională, cât și pe linie apolitică, s-a achitat conștiincios de de sarcinile care i-au fost trasate. Pe lângă cele arătate mai sus menționăm că a fost responsabil de proiect la Cvtartalul Mihai Viteazul est, iar după terminarea proiectului a trecut la executare pe teren a proiectului întocmit de dînsul. Față de cele arătate mai sus, considerăm că i se poate încredința sarcini, deoarece este un element capabil, cinstit și muncitor.”

În anii 1960-1961, la Suceava, a proiectat locuințe colective, la Vatra Dornei și Gura Humorului, cvartalul Mihai Viteazul Est din Suceava. S-a întors în București unde a lucrat la IPROCUM și a făcut scenografie, până la plecarea din țară, în 1974. S-a stabilit în Germania, fiind primit în Camera Arhitecților din Baden-Württemberg, unde a lucrat la început cu alți arhitecți, iar din 1985, timp de 15 ani, a lucrat în localitatea Kehl. Dintre lucrările realizate în Germania, se pot aminti:

- Bloc apartamente în zonă istorică, în Lahr (1982)
- Casa Schneider din Mahlberg (1983)
- Locuințe individuale în Kehl (1995)
- Locuințe individuale în Auenheim (1996)
- Renovarea și modernizarea unor construcții-monument istoric.

Sursa: Dicționar Țelea și Arhiva UAR

Ștefan ANTONIANU (1933-2021)

Născut în București în 1933, a absolvit Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” în 1959. Din anul 1954, a participat la numeroase concursuri de arhitectură organizate de UAR alături de arh. Stelian Dodiță și au obținut două Premii 3 la Concursurile pentru locuințe unifamiliale, mențione la Concursul pentru un Sfat Popular-tip etc.

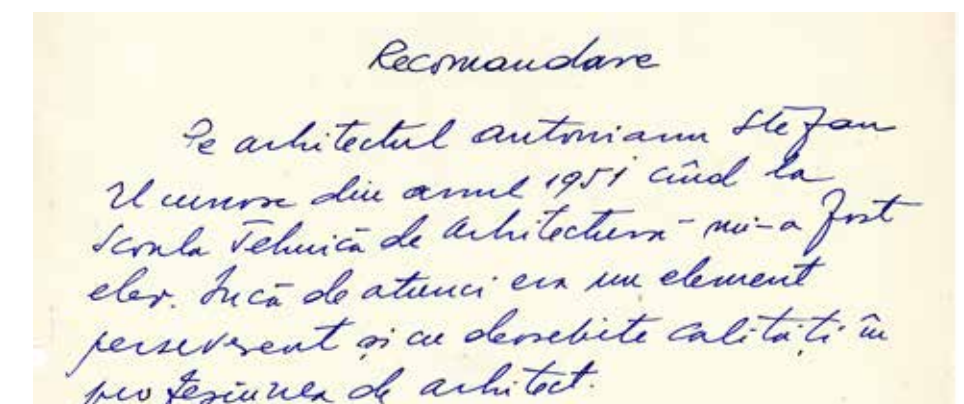
A realizat locuințe individuale la Bușteni și București și a făcut parte din colectivul care a construit Gara Constanța. În 1959, a fost angajat în Atelierul de Arhitectură al Institutului de Proiectare al Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor din București, unde a elaborat și urmărit execuția unui lung șir de construcții destinate traficului feroviar și a fost autor al stațiilor de cale ferată Stamora Moravița și Suceava Vest și a colaborat la realizarea Gării Brașov și Oficiului Poștal Deva.

Ulterior a activat în cadrul Institutului de Proiectare al Cooperăției Meșteșugărești (IPROCUM), dintre proiectele sale putând fi menționate:

- Sediul birouri UCECOM, Calea Plevnei, București (1970)
- Bloc locuințe UCECOM, str. Maria Rosetti, București (1973)
- Casa de modă din Sibiu (1980, cu Vasile Țelea).

A coordonat, ca șef al atelierului de arhitectură al IPROCUM, realizarea în țară a numeroase dotări de prestări servicii ale cooperăției meșteșugărești.

În 1961, a fost primit în UAR, la recomandarea arhitectului Tiberiu NIGA care îl cunoștea „... încă din timpul cînd era elev al școlii medii tehnice de arhitectură unde a dovedit talent și aplicație în arhitectură” și care a menționat: „Anii care au urmat apoi, în Facultate, ani de maturizare profesională, tov. a dovedit seriozitate în muncă și a fost apreciat ca un element valoros de către profesori și de către colegii mai mari în vîrstă. Acest lucru a favorizat solicitarea tovarășului la diverse lucrări de colaborare externă și concursuri, elaborate de către C.S.A.C. și de către Uniunea Arhitecților. La aceste concursuri, tovarășul a obținut rezultate frumoase fiind premiat cu mențiuni și premii”.

ȘEDINȚA SENATULUI DIN DATA 05.07.2021

S-au dezbătut următoarele subiecte:

1. Modificarea taxei de înscriere în Uniunea Arhitecților din România, discuții la care este invitat și domnul avocat Sorin Petrescu, care expune aspecte legale de colectare. Este aprobată Hotărârea privind taxa de înscriere în U.A.R.
2. Se aprobă dosarele noilor membri și înscrierea acestora în Uniunea Arhitecților din România.
3. Se discută unele aspecte privind organizarea Conferinței Naționale - și anume propunerea de înființare a Comitetului de Organizare și Comisia de validare a candidaturilor la Conferința Națională a U.A.R.
4. Doamna președinte arh. Ileana Tureanu prezintă propunerea instituirii distincției „DIPLOMĂ DE EXCELENȚĂ” acordată de Uniunea Arhitecților din România pentru evidențierea colegilor din teritoriu în activitatea unui mandat, menită să pună în lumină sau să semnaleze activitățile interesante/speciale din teritoriu: soluții pentru amenajarea specială de sediu, colaborarea cu OAR și alte activități deosebite care contribuie la creșterea prestigiului arhitecților sau a unei organizații teritoriale în raport cu administrațiile locale.

S-AU EMIS URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

- HOTĂRĂREA NR. 18 din 5.07.2021 pentru aprobarea instituirii distincției „DIPLOMĂ DE EXCELENȚĂ” acordată de Uniunea Arhitecților din România.
- HOTĂRĂREA NR. 19 din 5.07.2021 pentru aprobarea taxei de înscriere în Uniunea Arhitecților din România.
- HOTĂRĂREA NR. 20 din 5.07.2021 pentru aprobarea unor măsuri de pregătire și organizare a Conferinței naționale din 17 octombrie 2021.
- HOTĂRĂREA NR. 21 din 5.07.2021 cu privire la primirea de noi membri.

ȘEDINȚA SENATULUI DIN DATA 16.07.2021

Se aprobă dosarele noilor membri și înscrierea acestora în Uniunea Arhitecților din România.

S-AU EMIS URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

- HOTĂRĂREA NR. 22 din 16.07.2021 cu privire la primirea de noi membri.

ȘEDINȚA SENATULUI DIN DATA 06.10.2021

S-au dezbătut următoarele subiecte:

1. Se aprobă dosarele noilor membri și înscrierea acestora în Uniunea Arhitecților din România.
2. Se prezintă proiectul de Hotărâre de Senat privind amânarea datei de desfășurare a Conferinței Naționale a Uniunii Arhitecților din România din cauza pandemiei de COVID. Domnul avocat Sorin Petrescu prezintă punctul de vedere juridic și face referire la problema situației epidemiologice și măsurile care trebuie respectate la organizarea adunărilor publice. Filialele UAR trebuie să prezinte documentele noilor alegeri teritoriale depuse la instanțele în a căror circumscripție se află.
3. Se fac propuneri pentru acordarea unor Diplome de Excelență, a Diplomei „Prieten și Susținător al Arhitecturii” și a Diplomei „Tinerete fără Bătrânețe”.
4. Se propune și se aprobă cuantumul premiilor acordate în cadrul Bienalei Naționale de Arhitectură, Ediția a XIV-a, cu tema „Acum”.
5. Se desemnează, prin vot, acordarea Premiului Opera Omnia domnului arhitect Vladimir Arsene pentru activitatea sa excepțională, națională și internațională.
6. Este prezentat cazul unui tânăr student la Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București, cu o situație specială și cu rezultate excepționale și se propune acordarea unei burse de studiu, lunară.

S-AU EMIS URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

- HOTĂRĂREA nr. 23 din 06.10.2021 cu privire la primirea de noi membri.
- HOTĂRĂREA nr. 24 din 06.10.2021 de modificare și completare a HS nr. 16 din 12.12.2019 privind organizarea și convocarea Conferinței naționale ordinare de alegeri, cu modificările și completările ulterioare.

- HOTĂRĂREA nr. 25 din 06.10.2021 privind acordarea Diplomelor de Excelență, a Diplomei „Prieten și Susținător al Arhitecturii” și a Diplomei „Tinerete fără Bătrânețe”.
- HOTĂRĂREA nr. 26 din 06.10.2021 privind acordarea Premiului Opera Omnia 2021.
- HOTĂRĂREA nr. 27 din 06.10.2021 privind acordarea unei burse de studiu.
- HOTĂRĂREA NR. 28 din 06.10.2021 pentru aprobarea schimbării denumirii Filialei Bacău-Neamț a Uniunii Arhitecților din România și avizarea Statutului Filialei.
- HOTĂRĂREA NR. 29 din 06.10.2021 pentru aprobarea schimbării denumirii Filialei Alba a Uniunii Arhitecților din România și avizarea Statutului Filialei.
- HOTĂRĂREA NR. 30 din 06.10.2021 pentru aprobarea schimbării denumirii Filialei Muntenia a Uniunii Arhitecților din România și avizarea Statutului Filialei.
- HOTĂRĂREA NR. 31 din 06.10.2021 pentru aprobarea schimbării denumirii Filialei Iași a Uniunii Arhitecților din România și avizarea Statutului Filialei.
- HOTĂRĂREA NR. 32 din 06.10.2021 pentru aprobarea schimbării denumirii Filialei Euroregionale Sud-Vest Oltenia a Uniunii Arhitecților din România și avizarea Statutului Filialei.
- HOTĂRĂREA NR. 33 din 15.10.2021 privind cuantumul premiilor acordate în cadrul Bienalei Naționale de Arhitectură, Ediția a XIV-a cu tema „Acum”.

ȘEDINȚA SENATULUI DIN DATA DE 20.12.2021

S-au dezbătut următoarele subiecte:

1. Se aprobă dosarele noilor membri și înscrierea acestora în Uniunea Arhitecților din România.
2. Prolungirea aplicării prevederilor Hotărârii Senatului nr. 27/11.12.2020 pe perioada anului 2022 prin modificarea și completarea Hotărârii Senatului nr. 7 din 27.02.2020 privind unele măsuri de plată a cotizației restante.
3. Aprobarea solicitării UAR Constanța-Tulcea pentru închirierea spațiului cu destinația de sediu.
4. Discuții în vederea aprobării Proiectului Cultural „Centrul Civic Ploiești. Utopii și Realități 1950-1980” al Filialei Muntenia. Proiectul se derulează pe perioadă de 1 an și urmărește valorificarea arhivei „Consproiect”.
5. Se propune prelungirea aplicării prevederilor Dispoziției Colegiului Director nr. 8 din data de 09.12.2020 privind actualizarea dosarelor beneficiarilor ajutoarelor trimestriale din 2020 și a modului de transmitere a documentelor de către beneficiarii ajutoarelor cu abrogarea art. 2.

S-AU EMIS URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

- HOTĂRĂREA NR. 34 din 20.12.2021 cu privire la primirea de noi membri.
- HOTĂRĂREA NR. 35 din 20.12.2021 de modificare și completare a Hotărârii Senatului nr. 7 din 27.02.2020 privind unele măsuri de plată a restanțelor cotizației.
- HOTĂRĂREA NR. 36 din 20.12.2021 privind actualizarea dosarelor beneficiarilor ajutoarelor trimestriale din 2021.
- HOTĂRĂREA NR. 37 din 20.12.2021 privind aprobarea finanțării proiectului cultural „Centrul Civic Ploiești în proiecte (1950-1990)”.

5-6/2021 (696-698)

ARHITECTURA

REVISTA UNIUNII ARHITECȚILOR DIN ROMÂNIA FONDATĂ ÎN 1906

ACUM!

ARHITECTURA

**ACUM,
toate acestea într-o
singură REVISTĂ!**

1556 arhitecți
600 proiecte
25 premii
15 secțiuni
8 orașe

o singură Bienală Națională de
Arhitectură

**BULETINUL
INFORMATIV
AL UNIUNII
ARHITECTILOR
DIN ROMANIA**

TROFEUL UNUI PUSTI BNA 2021

Caseta redacțională

redactare:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR
Aurelian Arif - redactor coordonator
arh. Ioana Alexe - tehnoredactare
Ana Flutur - secretariat
Răzvan Hatea - fotografii
Claudia Ștefănescu - corectură

coordonator:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR

www.uniuneearhitecilor.ro/BIUAR
ISSN 1582-2117

arh. Marina Macarie - sigla BIUAR

Se distribuie gratuit.

Contact

Centrul de Cultură Arhitecturală /
Secretariat /
Revista Arhitectura / Biblioteca
str. Jean Louis Calderon, nr. 48,
București, sectorul 2, cod 020038

Secretariat: tel. 021.315.60.73,
0737.01.77.85,
uar_contact@yahoo.com,
secretariat@uniuneearhitecilor.ro

Revista Arhitectura: tel. 076.819.81.78,
076.819.81.79,
office@arhitectura-1906.ro

Biblioteca (program cu publicul):
L-V - 10:00-16:00, tel. 021.310.91.94,
biblioteca@uniuneearhitecilor.ro

